

Lovforslag nr. L 170. Fremsat den 28. februar 2007 af ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Carina Christensen)

Forslag

til

Lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven)

Afsnit I

Indledning

Kapitel 1

Formål, anvendelsesområde, ansvar, tilsyn m.v.

Formål

§ 1. Formålet med denne lov er at

- 1) fremme børns og unges trivsel, udvikling og læring gennem dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud,
- 2) give familien fleksibilitet og valgmuligheder i forhold til forskellige typer af tilbud og tilskud, så familien så vidt muligt kan tilrettelægge familie- og arbejdsliv efter familiens behov og ønsker,
- 3) forebygge negativ social arv og eksklusion ved, at de pædagogiske tilbud er en integreret del af både kommunens samlede generelle tilbud til børn og unge og af den forebyggende og støttende indsats over for børn og unge med behov for en særlig indsats, herunder børn og unge med nedsat psykisk og fysisk funktionsevne, og
- 4) skabe sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene og gøre overgange mellem tilbuddene sammenhængende og alderssvarende udfordrende for børnene.

Anvendelsesområde m.v.

§ 2. Loven omfatter dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud, som

har et pædagogisk, socialt og pasningsmæssigt formål.

Stk. 2. Forældre med lovligt opholdssted her i landet, har ret til ydelser efter denne lov.

Stk. 3. Forældre kan alene råde over én plads pr. barn i tilbud efter denne lov, jf. dog § 80, stk. 4.

Mål, rammer og ansvar for samt tilsyn med dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud

§ 3. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre kommunens mål og rammer for henholdsvis dag-, fritids- og klubtilbud m.v. i kommunen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at dag-, fritids- og klubtilbud m.v. medvirker til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik, jf. § 19, stk. 2, i lov om social service, herunder at tilbuddene medvirker til at

- 1) skabe indbyrdes sammenhæng mellem tilbuddene efter denne lov og andre relevante love og
- 2) yde særlig støtte til de børn og unge under 18 år, der har behov herfor.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre en oversigt over dag-, fritids- og klubtilbud m.v. i kommunen samt satser for tilskud til privat pasning og pasning af egne børn.

§ 4. Kommunalbestyrelsen skal sørge for det nødvendige antal pladser i dag-, fritids- og klub-

tilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn og unge under 18 år, der har behov for støtte i et dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. for at kunne trives og udvikle sig, tilbydes en sådan støtte i tilbuddet.

Stk. 3. Dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge under 18 år, der på grund af betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af tilbuddene efter denne lov, oprettes efter bestemmelserne i lov om social service.

§ 5. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter denne lov og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer, der er fastsat efter § 3, efterleves.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet.

§ 6. Lederen af det enkelte kommunale dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. har den pædagogiske og administrative ledelse af tilbuddet og er ansvarlig over for kommunalbestyrelsen herfor.

Stk. 2. Lederen af det enkelte selvejende dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. har den pædagogiske og administrative ledelse af tilbuddet og er ansvarlig over for institutionsbestyrelsen herfor.

Afsnit II

Dagtilbud til børn indtil skolestart

Kapitel 2

Formål, pædagogisk læreplan, sprogvurdering, børnemiljøvurdering m.v.

Formål for dagtilbud

§ 7. Børn i dagtilbud skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring.

Stk. 2. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns alsidige udvikling og selvværd samt bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Stk. 3. Dagtilbud skal fremme børns læring og udvikling af kompetencer gennem oplevelser, leg samt pædagogisk tilrettelagte aktiviteter, der giver børn mulighed for fordybelse, udforskning og erfaring.

Stk. 4. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber samt samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk. 5. Dagtilbud skal i samarbejde med forældrene sikre en god overgang til skole ved at udvikle og understøtte grundlæggende kompetencer og lysten til at lære. Dagtilbud skal i samarbejde med skolerne skabe en sammenhængende overgang til skole og fritidstilbud.

Pædagogisk læreplan

§ 8. Der skal i alle dagtilbud udarbejdes en skriftlig pædagogisk læreplan for børn i aldersgruppen 0-2 år og børn i aldersgruppen fra 3 år til barnets skolestart. Den pædagogiske læreplan skal give rum for leg, læring og udvikling af børn i dagtilbud. Ved udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan skal der tages hensyn til børnegruppens sammensætning.

Stk. 2. Den pædagogiske læreplan skal beskrive dagtilbuddets mål for børnenes læring i forhold til følgende temaer:

- 1) Alsidig personlig udvikling
- 2) Sociale kompetencer
- 3) Sproglig udvikling
- 4) Krop og bevægelse
- 5) Naturen og naturfænomener
- 6) Kulturelle udtryksformer og værdier

Stk. 3. Den pædagogiske læreplan skal beskrive relevante pædagogiske metoder og aktiviteter, der iværksættes for at nå målene, samt hvordan læreplanen evalueres.

Stk. 4. Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvilke relevante pædagogiske metoder, aktiviteter og eventuelle mål, der opstilles og iværksættes i forhold til børn med særlige behov.

Stk. 5. For dagplejen udarbejdes den pædagogiske læreplan samlet for alle dagplejehjem eller distrikter tilknyttet den kommunale dagpleje.

§ 9. Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at udarbejde og offentliggøre den pædagogiske læreplan.

Stk. 2. Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for, at den pædagogiske læreplan evalueres årligt. Lederen er i den forbindelse ansvarlig for at dokumentere, om de valgte pædagogiske metoder og aktiviteter opfylder de opstillede mål inden for temaerne i § 8, stk. 2 og 3. Lederen skal

angive, hvordan dagtilbuddet vil følge op på resultaterne.

Stk. 3. Lederen af dagtilbuddet skal inddrage forældrebestyrelsen i udarbejdelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

§ 10. Kommunalbestyrelsen skal godkende den pædagogiske læreplan.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal årligt drøfte evalueringerne, jf. § 9, stk. 2, og skal på baggrund af evalueringerne tage stilling til, om de giver anledning til yderligere handling fra kommunalbestyrelsens side.

Sprogvurdering og sprogstimulering

§ 11. Kommunalbestyrelsen har ansvaret for, at alle 3-årige børn i kommunen får tilbudt en sprogvurdering og skal efter behov tilbyde sprogunderstøttende aktiviteter samt anden bistand, jf. § 4, stk. 2, i denne lov og §§ 4 og 4 a i lov om folkeskolen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med tilbuddet om sprogvurdering til alle familier med 3-årige børn samtidig gøre familier, der ikke anvender dagtilbud, opmærksomme på muligheden for en plads i et dagtilbud.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen er ansvarlig for at sikre, at barnets forældre inddrages i forbindelse med sprogvurderingerne og dagtilbuddets arbejde med at understøtte børns sprogudvikling, samt at forældre får vejledning i at understøtte deres børns sproglige udvikling.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde og offentliggøre en plan for kommunens mål og rammer for sprogvurderinger og den sprogunderstøttende pædagogiske indsats.

Børnemiljøvurdering

§ 12. Der skal i alle dagtilbud udarbejdes en skriftlig børnemiljøvurdering, som indeholder en kortlægning af dagtilbuddets fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Børnemiljøvurderingen skal beskrive eventuelle børnemiljøproblemer samt indeholde en handlingsplan.

Stk. 2. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages alt efter børnenes alder og modenhed.

Stk. 3. Dagtilbuddets leder skal inddrage forældrebestyrelsen i arbejdet med børnemiljøvurderingen.

Stk. 4. For dagplejen udarbejdes vurderingen samlet for alle dagplejehjem eller distrikter tilknyttet den kommunale dagpleje.

§ 13. Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at udarbejde og offentliggøre børnemiljøvurderingen.

Stk. 2. Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for, at børnemiljøvurderingen revideres minimum hvert tredje år, og når der sker ændringer, der har betydning for børnemiljøet.

Stk. 3. Dagtilbud kan søge rådgivning vedrørende børnemiljø hos Dansk Center for Undervisningsmiljø, jf. lov om elever og studerendes undervisningsmiljø.

Forældrebestyrelse

§ 14. Forældre med børn i en kommunal eller selvejende daginstitution eller i kommunal dagpleje skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse i den kommunale dagpleje eller i den enkelte daginstitution med et flertal af valgte forældre, jf. dog § 24 a i lov om folkeskolen. Medarbejderne i dagtilbuddet skal være repræsenteret i forældrebestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at medarbejderrepræsentanter i forældrebestyrelser i kommunale daginstitutioner og kommunal dagpleje skal have stemmeret.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke for selvejende daginstitutioner, hvis bestyrelse består af et flertal af valgte forældre.

Stk. 3. For privatinstitutioner skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med godkendelse efter § 20 påse, at forældrene sikres en indflydelse svarende til forældreindflydelsen i selvejende daginstitutioner.

Stk. 4. For privat dagpleje skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med aftalen sikre forældrene indflydelse på dagplejens arbejde med børnene.

§ 15. Forældrebestyrelsen i en daginstitution skal fastsætte principper for daginstitutionens arbejde og for anvendelsen af en budgetramme for daginstitutionen inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Stk. 2. Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal fastsætte principper for dagplejens arbejde og for anvendelsen af en budgetramme for dagplejen inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

Stk. 3. Forældrebestyrelsen varetager sine opgaver inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat. I selvejende daginstitutioner varetager forældrebestyrelsen endvidere sine opgaver inden for det formål og idegrundlag, der er fastsat i vedtægten, jf. § 16, stk. 2.

Stk. 4. Forældrebestyrelsen har indstillingsret samt ret til at deltage ved ansættelsen af lederen i kommunale og selvejende daginstitutioner og i den kommunale dagpleje.

Stk. 5. Forældrebestyrelsen har indstillingsret ved ansættelsen af personale i kommunale og selvejende daginstitutioner og i den kommunale dagpleje.

§ 16. Kommunalbestyrelsen fastsætter efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelserne vedtægter for styrelsen af de kommunale dagtilbud.

Stk. 2. Den selvejende daginstitutionens bestyrelse udarbejder efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelsen en vedtægt for styrelsen af institutionen. Vedtægten skal godkendes af kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan ikke til en forældrebestyrelse overlade opgaver med at føre tilsyn og beføjelser, der følger af kommunalbestyrelsens bevillings- og arbejdsgiverkompetence.

Forældrebetalt madordning

§ 17. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give mulighed for madordninger i dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og fastsætter de overordnede rammer for madordningen.

Stk. 2. Forældrebestyrelsen i det enkelte dagtilbud beslutter, om der skal oprettes en madordning efter stk. 1, og hvordan den skal tilrettelægges.

Stk. 3. De enkelte forældre med børn i et dagtilbud beslutter, om de vil benytte madordningen. Forældrene, der benytter ordningen, betaler udgiften hertil.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte et maksimumbeløb for forældrenes betaling til madordninger. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lønudgifter, der medgår til madordninger, kan indregnes i forældrenes betaling.

Stk. 5. Hvis kommunalbestyrelsen efter stk. 1 har besluttet at give mulighed for forældrebetalt madordninger, kan privatinstitutioner oprette

forældrebetalt madordninger. Privatinstitutionen fastsætter selv rammerne for ordningen.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til forældrebetalt madordninger i dagtilbud efter § 19, stk. 2-4 under hensyn til forældrenes økonomiske forhold.

Central evaluerings- og rådgivningsfunktion

§ 18. Den centrale evaluerings- og rådgivningsfunktion for dagtilbud, der er tilknyttet Danmark Evalueringsinstitut, jf. lov om Danmarks Evalueringsinstitut, skal forestå systematisk indsamling, analyse og formidling af viden samt evaluering på dagtilbudsområdet.

Stk. 2. Dagtilbud og kommuner kan søge inspiration og vejledning vedrørende evaluering og kvalitetsudvikling hos den centrale evaluerings- og rådgivningsfunktion.

Stk. 3. Den centrale evaluerings- og rådgivningsfunktion kan indhente de oplysninger fra kommuner og dagtilbud, der skønnes af betydning for evaluerings- og rådgivningsfunktionens opgaver.

Kapitel 3

Etablering og drift af dagtilbud

Dagtilbud i daginstitutioner

§ 19. Dagtilbud kan etableres som daginstitutioner.

Stk. 2. Daginstitutioner kan drives af en eller flere kommuner som kommunal daginstitution.

Stk. 3. Daginstitutioner kan efter aftale med kommunalbestyrelsen drives af private leverandører som selvejende daginstitution.

Stk. 4. Daginstitutioner kan med kommunalbestyrelsens godkendelse drives af private leverandører som privatinstitution.

§ 20. Kommunalbestyrelsen i institutionskommunen skal godkende privatinstitutioner. En privatinstitution, som opfylder lovgivningens og kommunalbestyrelsens betingelser for godkendelse, har krav på godkendelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fastsætter og offentliggør kriterier for godkendelse efter stk. 1. Kommunalbestyrelsen kan stille krav om driftsgaranti.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan tilbagekalde godkendelsen af en privatinstitution, hvis institutionen ikke opfylder de kriterier, som institutionen blev godkendt på baggrund af.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan opkræve et depositum i forbindelse med ansøgning om godkendelse efter stk. 1. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter stk. 1-4 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Dagtilbud i private hjem og andre lokaler i børnenes hjemlige miljø

§ 21. Dagtilbud kan etableres i private hjem eller i andre lokaler i børnenes hjemlige miljø.

Stk. 2. Dagtilbud i private hjem m.v. kan drives af kommunen som kommunal dagpleje.

Stk. 3. Dagtilbud i private hjem m.v. kan efter aftale med kommunalbestyrelsen drives af en privat leverandør som privat dagpleje.

§ 22. Kommunalbestyrelsen skal godkende private hjem og andre lokaler til brug for dagpleje, jf. § 21.

Stk. 2. Der kan i den enkelte dagpleje modtages op til 5 børn. Varetages dagplejen af flere personer, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der i dagplejen kan modtages op til 10 børn.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at dagplejerens egne børn i samme aldersgruppe som de øvrige dagplejebørn i dagplejehjemmet kan indgå i det antal børn, dagplejeren modtager betaling for.

Kapitel 4

Optagelse, pasningsgaranti, plads i anden kommune og opsigelse

Optagelse og pasningsgaranti i opholdskommunen

§ 23. Alle børn indtil skolestart har adgang til at blive optaget i et dagtilbud.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældre pasningsgaranti i dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, eller § 21, stk. 2 og 3.

Stk. 3. Pasningsgarantien indebærer, at kommunalbestyrelsen har pligt til at anvise plads i et alderssvarende dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, eller § 21, stk. 2 og 3, til alle børn i aldersgruppen over 26 uger og indtil barnets skolestart. Ønsker forældrene en plads i umiddelbar forlængelse af de 26 uger, har kommunalbestyrelsen en frist på yderligere 4 uger til at tilbyde en plads.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for ansøgning om optagelse i et dagtilbud.

§ 24. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan anvise en plads i et dagtilbud senest fra den dato, hvor barnet skal anvise en plads efter § 23, betragtes det som brud på pasningsgarantien.

Stk. 2. Overholder kommunalbestyrelsen ikke pasningsgarantien, skal kommunalbestyrelsen med virkning fra det tidspunkt, hvor pladsen skulle være til rådighed,

- 1) dække bruttodriftsudgifterne til en dagtilbudsplads i en anden kommune, jf. § 28,
- 2) dække udgifterne til en plads i en privatinstitution, jf. § 19, stk. 4, eller privat pasning, jf. § 80, eller
- 3) give tilskud til pasning af egne børn, jf. § 86.

Stk. 3. Tilskud efter stk. 2, nr. 2 og 3, kan maksimalt svare til kommunens gennemsnitlige bruttodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i kommunen til den pågældende aldersgruppe.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal give tilskud efter stk. 2, nr. 3, uanset om kommunalbestyrelsen i øvrigt giver tilskud til pasning af egne børn efter § 86, og uanset om tilskudsperioden er kortere end minimumsperioden, jf. § 88, stk. 3.

Stk. 5. Tilskud til forældre efter stk. 2 skal ydes indtil det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen kan tilbyde en plads, og forældrene er frigjort fra betaling for anden pasning efter stk. 2.

§ 25. Kommunalbestyrelsen har pligt til med virkning fra den 1. i den følgende måned efter brud på pasningsgarantien at hæve tilskuddet efter § 31 til mindst 78 pct. for alle børn i dagtilbud i kommunen, indtil pasningsgarantien kan opfyldes, og kommunalbestyrelsen har fastsat nye tilskudsprocenter og egenbetalingsandele.

Stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen ikke efterlever stk. 1, skal kommunalbestyrelsen tilbagebetale det beløb til forældrene, som tilskuddet uretmæssigt ikke er blevet forhøjet med.

Stk. 3. I ganske særlige tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke kan tilbyde en plads inden for fristerne, kan kommunalbestyrelsen undlade at forhøje tilskudsprocenten uanset stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen inden for yderligere 1 måned kan anvise en plads til barnet.

§ 26. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om optagelse i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, eller § 21, stk. 2 og 3. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at selvejende daginstitutioner og private dagplejere

helt eller delvist selv skal træffe afgørelse om optagelse i institutionen.

Stk. 3. Privatinstitutioner skal træffe afgørelse om optagelse i privatinstitutionen. Kommunalbestyrelsen kan ikke anvise plads i privatinstitutioner.

§ 27. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3. Forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønsker om optagelse i konkrete dagtilbud.

Stk. 2. Selvejende daginstitutioner og privat dagpleje med optagelseskompetence, jf. § 26, stk. 2, skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i tilbuddet.

Stk. 3. Privatinstitutioner skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i institutionen.

Stk. 4. Privatinstitutioner kan kun afvise at optage børn, såfremt der ikke er plads i institutionen.

Plads i dagtilbud i anden kommune

§ 28. Alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen til brug for dagtilbud, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige årsager og under væsentlige hensyn til børn fra kommunen.

Stk. 3. Alle børn har i forbindelse med flytning til en anden kommune ret til at bevare en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3.

Opsigelse og udmeldelse

§ 29. Kommunalbestyrelsen kan ikke opsig børn, der er optaget i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3, medmindre barnet tilbydes et andet tilsvarende dagtilbud eller et andet relevant tilbud.

Stk. 2. Privatinstitutioner kan ikke opsig børn fra en plads i en privatinstitution, medmindre der er tale om ganske særlige tilfælde.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af

børn i dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3.

Stk. 4. Privatinstitutioner skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af børn i institutionen.

Bemyndigelse

§ 30. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om depositum og driftsgaranti, jf. § 20, pasningsgaranti og frister for anvísning af plads, tilskud efter § 24 samt regler for lukning af ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner, jf. § 28.

Kapitel 5

Tilskud til dagtilbud og forældrenes egenbetaling

Tilskud til dagtilbud i opholdskommunen

§ 31. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give forældre et tilskud pr. barn til brug for dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2, i opholdskommunen.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1, skal udgøre mindst 75 pct. og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i dagtilbud bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 3. Tilskud og egenbetaling fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af dagtilbuddenes vedtagne budgetter.

§ 32. Ved optagelse i en kommunal eller selvejende daginstitution beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for daginstitutioner af samme type i kommunen.

§ 33. Ved optagelse i kommunal dagpleje beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de gennemsnitlige bruttodriftsudgifter for den kommunale dagpleje.

§ 34. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal til privat dagpleje give et tilskud pr. barn.

Stk. 2. Tilskud til privat dagpleje fastsættes af kommunalbestyrelsen, og forældrenes egenbetaling kan højst udgøre 25 pct. af den private dag-

plejes budgetterede bruttodriftsudgifter, som aftalt med kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. Ved optagelse i privat dagpleje beregnes kommunalbestyrelsens tilskud pr. barn og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte private dagpleje.

§ 35. Når en selvejende daginstitution ønsker at varetage administrationen, skal kommunalbestyrelsen give et administrationstilskud til den selvejende daginstitution.

Stk. 2. Administrationstilskuddet svarer til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som kommunalbestyrelsen giver til selvejende daginstitutioner i kommunen.

Tilskud til privatinstitutioner

§ 36. Kommunalbestyrelsen skal give et driftstilskud pr. barn, der optages i en privatinstitution.

Stk. 2. Driftstilskuddet svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter eksklusive støttepædagogudgifter, jf. § 4, stk. 2, pr. barn i et alderssvarende dagtilbud i kommunen efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3.

§ 37. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give et bygningstilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution.

Stk. 2. Bygningstilskuddet svarer til det gennemsnitlige bygningstilskud pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende daginstitutioner i kommunen.

§ 38. Når en privatinstitution ønsker at varetage administrationen, skal kommunalbestyrelsen i opholdskommunen give et administrationstilskud pr. barn, der er optaget i privatinstitutionen.

Stk. 2. Administrationstilskuddet svarer til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som kommunalbestyrelsen giver til selvejende daginstitutioner i kommunen.

§ 39. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give tilskuddene efter §§ 36-38 fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud til brug for dagtilbud, og barnet er optaget i privatinstitutionen, og indtil barnets skolestart.

§ 40. Privatinstitutioner fastsætter og offentliggør forældrenes egenbetaling.

Tilskud til dagtilbud i anden kommune

§ 41. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give et tilskud pr. barn, der optages i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3, i en anden kommune.

Stk. 2. Ved optagelse i et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen beregnes opholdskommunens tilskud, så det svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i opholdskommunen som beregnet for den aldersgruppe, barnet tilhører.

Stk. 3. Tilskuddet kan dog højst svare til opholdskommunens tilskudsprocent for aldersgruppen beregnet af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede dagtilbud i institutionskommunen, som beregnet i institutionskommunen, jf. § 31, stk. 2, og §§ 32-34, jf. dog §§ 42-44.

Stk. 4. Opholdskommunen skal betale tilskuddet direkte til institutionskommunen.

Stk. 5. Forældrene skal betale forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede dagtilbud, som beregnet i institutionskommunen, jf. § 31, stk. 2, og §§ 32-34.

§ 42. Når forældre vælger et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen, kan kommunalbestyrelsen i opholdskommunen beslutte at give et ekstra tilskud til institutionskommunen for enten at reducere institutionskommunens udgifter, reducere egenbetalingen eller begge dele.

Stk. 2. Opholdskommunen skal betale det ekstra tilskud direkte til institutionskommunen.

Søskendetilskud og fripladstilskud

§ 43. Kommunalbestyrelsen skal give et

- 1) søskendetilskud til forældre med mere end et barn i dagtilbud, fritidshjem, SFO, privat pasning med tilskud efter § 80,
- 2) økonomisk fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold,
- 3) behandlingsmæssigt fripladstilskud, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et dagtilbud,
- 4) socialpædagogisk fripladstilskud, når ophold i dagtilbud må anses som særligt påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde, og betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i et dagtilbud.

Bemyndigelse

§ 44. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om tilskud og egenbetaling efter bestemmelserne i kapitel 5, herunder regler for det tyske mindretal.

Afsnit III**Fritidshjem til børn i skolealderen****Kapitel 6***Formål, børnemiljøvurdering m.v.**Formål for fritidshjem*

§ 45. Børn i fritidshjem skal have et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, sundhed, udvikling og læring. Det pædagogiske arbejde i fritidshjem skal respektere og understøtte børns selvvalgte aktiviteter og samtidig indeholde pædagogisk tilrettelagte aktiviteter.

Stk. 2. Fritidshjem skal være særlige opmærksomme på at involvere og aktivere børn, der har brug for en særlig indsats.

Stk. 3. Fritidshjem skal fremme børns sproglige, æstetiske og kropslige udtryksformer, sundhed og kendskab til naturen.

Stk. 4. Fritidshjem skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Fritidshjem skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evne til at indgå i forpligtende fællesskaber samt samhørighed med og integration i det danske samfund.

Stk. 5. Fritidshjem skal fremme kendskab til og samspil med andre typer af fritidstilbud, herunder idrætsforeninger og kulturtilbud.

Stk. 6. Fritidshjem skal i samarbejde med skolen og forældre medvirke til at skabe en sammenhængende overgang mellem skolens undervisningsdel og fritidshjemmet. Fritidshjem skal give børn mulighed for lektielæsning.

Børnemiljøvurdering

§ 46. Der skal i alle fritidshjem udarbejdes en skriftlig børnemiljøvurdering, som indeholder en kortlægning af fritidshjemmets fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø. Børnemiljøvurderingen skal beskrive eventuelle børnemiljøproblemer samt indeholde en handlingsplan.

Stk. 2. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet

skal inddrages alt efter børnenes alder og modenhed.

Stk. 3. Fritidshjemmets leder skal inddrage forældrebestyrelsen i arbejdet med børnemiljøvurderingen.

§ 47. Lederen af fritidshjemmet er ansvarlig for at udarbejde og offentliggøre børnemiljøvurderingen.

Stk. 2. Lederen af fritidshjemmet er ansvarlig for, at børnemiljøvurderingen revideres minimum hvert tredje år, og når der sker ændringer, der har betydning for børnemiljøet.

Stk. 3. Fritidshjem kan søge rådgivning vedrørende børnemiljø hos Dansk Center for Undervisningsmiljø, jf. lov om elever og studerendes undervisningsmiljø.

Forældrebestyrelse

§ 48. Forældre med børn i et kommunalt eller selvejende fritidshjem skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse i det enkelte fritidshjem med et flertal af valgte forældre, jf. dog § 24 a i lov om folkeskolen. Medarbejderne i fritidshjemmet skal være repræsenteret i forældrebestyrelsen. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at medarbejderrepræsentanterne i forældrebestyrelser i kommunale fritidshjem skal have stemmeret.

Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke selvejende fritidshjem, hvis bestyrelse består af et flertal af valgte forældre.

Stk. 3. For private fritidshjem skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med aftalen sikre, at forældre får indflydelse på fritidshjemmets arbejde med børnene.

§ 49. Forældrebestyrelsen i et fritidshjem skal fastsætte principper for fritidshjemmets arbejde og for anvendelsen af en budgetramme for fritidshjemmet inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat.

Stk. 2. Forældrebestyrelsen varetager sine opgaver inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat. I selvejende fritidshjem varetager forældrebestyrelsen endvidere sine opgaver inden for det formål og idegrundlag, der er fastsat i vedtægten, jf. § 50, stk. 2.

Stk. 3. Forældrebestyrelsen har indstillingsret samt ret til at deltage ved ansættelsen af lederen i kommunale og selvejende fritidshjem.

Stk. 4. Forældrebestyrelsen har indstillingsret ved ansættelsen af personale i kommunale og selvejende fritidshjem.

§ 50. Kommunalbestyrelsen fastsætter efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelserne vedtægter for styrelsen af kommunale fritidshjem.

Stk. 2. Det selvejende fritidshjems bestyrelse udarbejder efter indhentet udtalelse fra forældrebestyrelsen en vedtægt for styrelsen af institutionen. Vedtægten skal godkendes af kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan ikke til en forældrebestyrelse overlade opgaver med at føre tilsyn og beføjelser, der følger af kommunalbestyrelsens bevillings- og arbejdsgiverkompetence.

Forældrebetalt madordning

§ 51. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give mulighed for madordninger i fritidshjem efter § 52, stk. 2 og 3, og fastsætter de overordnede rammer for madordningen.

Stk. 2. Forældrebestyrelsen i det enkelte fritidshjem beslutter, om der skal oprettes en madordning efter stk. 1, og hvordan den skal tilrettelægges.

Stk. 3. De enkelte forældre med børn i et fritidshjem beslutter, om de vil benytte madordningen. Forældre, der benytter ordningen, betaler udgiften til ordningen.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte et maksimumbeløb for forældrenes betaling til madordninger. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lønudgifter, der medgår til madordninger, kan indregnes i forældrenes betaling.

Stk. 5. Hvis kommunalbestyrelsen efter stk. 1 har besluttet at give mulighed for forældrebetalte madordninger, kan et privat fritidshjem oprette forældrebetalte madordninger. Private fritidshjem fastsætter selv rammerne for ordningen.

Stk. 6. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til forældrebetalte madordninger i fritidshjem efter § 52, stk. 2-4, under hensyn til forældrenes økonomiske forhold.

Kapitel 7

Etablering og drift af fritidshjem

§ 52. Fritidshjem kan etableres som institutioner.

Stk. 2. Fritidshjem kan drives af en eller flere kommuner som kommunalt fritidshjem.

Stk. 3. Fritidshjem kan efter aftale med kommunalbestyrelsen drives af private leverandører som selvejende fritidshjem.

Stk. 4. Fritidshjem kan efter aftale med kommunalbestyrelsen drives af private leverandører som privat fritidshjem.

Kapitel 8

Optagelse, plads i anden kommune og opsigelse

Optagelse i fritidshjem i opholdskommunen

§ 53. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om optagelse i et fritidshjem efter § 52, stk. 2 og 3. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at selvejende fritidshjem helt eller delvist selv skal træffe afgørelse om optagelse i fritidshjemmet.

Stk. 3. Private fritidshjem skal træffe afgørelse om optagelse i det private fritidshjem. Kommunalbestyrelsen kan ikke anvise plads i private fritidshjem.

§ 54. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i fritidshjem efter § 52, stk. 2 og 3. Forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønsker om optagelse i konkrete fritidshjem.

Stk. 2. Selvejende fritidshjem med optagelseskompetence, jf. § 53, stk. 2, skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i fritidshjemmet.

Stk. 3. Private fritidshjem skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i fritidshjemmet.

Stk. 4. Private fritidshjem kan kun afvise at optage børn, hvis der ikke er plads i fritidshjemmet.

Plads i fritidshjem i anden kommune

§ 55. Alle børn har adgang til at blive optaget i et fritidshjem efter § 52, stk. 2 og 3, i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen til brug for fritidshjem, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige årsager og under væsentlige hensyn til børn fra kommunen.

Stk. 3. Alle børn har i forbindelse med flytning til en anden kommune ret til at bevare en plads i et fritidshjem efter § 52, stk. 2 og 3.

Stk. 4. Ministeren fastsætter regler for lukning af ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner, jf. stk. 2.

Opsigelse og udmeldelse

§ 56. Kommunalbestyrelsen kan ikke opsig børn, der er optaget i et fritidshjem efter § 52, stk. 2 og 3, medmindre kommunalbestyrelsen tilbyder et andet tilsvarende tilbud eller et andet relevant tilbud.

Stk. 2. Private fritidshjem kan ikke opsig børn fra et privat fritidshjem, medmindre der er tale om ganske særlige tilfælde.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af børn i fritidshjem efter § 52, stk. 2 og 3.

Stk. 4. Private fritidshjem skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af børn i institutionen.

Kapitel 9

Tilskud til fritidshjem og forældrenes egenbetaling

Tilskud til kommunale og selvejende fritidshjem i opholdskommunen

§ 57. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give forældre et tilskud pr. barn til brug for fritidshjem efter § 52, stk. 2 og 3.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1, skal udgøre mindst 70 pct., og forældrenes egenbetaling højst 30 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i fritidshjem bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 3. Tilskud og egenbetaling fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af fritidshjemmenes vedtagne budgetter.

§ 58. Ved optagelse i et kommunalt eller selvejende fritidshjem beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for det enkelte fritidshjem eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for fritidshjem af samme type i kommunen.

§ 59. Når et selvejende fritidshjem ønsker at varetage administrationen, skal kommunalbe-

styrelsen give et administrationstilskud til det selvejende fritidshjem.

Stk. 2. Administrationstilskuddet svarer til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, som kommunalbestyrelsen giver til selvejende fritidshjem i kommunen.

Tilskud til privat fritidshjem

§ 60. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal til private fritidshjem give et tilskud pr. barn, der optages i et privat fritidshjem, hvis opholdskommunen har privat fritidshjem som tilbud til aldersgruppen.

Stk. 2. Tilskud til privat fritidshjem fastsættes af kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. Private fritidshjem fastsætter og offentliggør forældrenes egenbetaling.

Tilskud til fritidshjem i anden kommune

§ 61. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give et tilskud pr. barn, der optages i et fritidshjem efter § 52, stk. 2 og 3, i en anden kommune, hvis opholdskommunen har fritidshjem som tilbud til aldersgruppen, eller hvis forældrene i forbindelse med flytning ønsker at bevare en plads til barnet i et fritidshjem i en anden kommune.

Stk. 2. Ved optagelse i et fritidshjem i en anden kommune end opholdskommunen beregnes opholdskommunens tilskud, så det svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter pr. plads for fritidshjem i opholdskommunen, som beregnet for den aldersgruppe, barnet tilhører.

Stk. 3. Tilskuddet kan dog højst svare til opholdskommunens tilskudsprocent for aldersgruppen beregnet af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede fritidshjem i institutionskommunen, som beregnet i institutionskommunen, jf. § 57, stk. 2 og § 58, jf. dog §§ 62-64.

Stk. 4. Opholdskommunen skal betale tilskuddet direkte til institutionskommunen.

Stk. 5. Forældrene skal betale forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede fritidshjem, som beregnet i institutionskommunen, jf. § 57, stk. 2, og § 58.

§ 62. Når forældre vælger et fritidshjem i en anden kommune end opholdskommunen, kan kommunalbestyrelsen i opholdskommunen be-

slutte at give et ekstra tilskud til institutionskommunen for enten at reducere institutionskommunens udgifter, reducere egenbetalingen eller begge dele.

Stk. 2. Opholdskommunen skal betale det ekstra tilskud direkte til institutionskommunen.

Søskendetilskud og fripladstilskud

§ 63. Kommunalbestyrelsen skal give et

- 1) søskendetilskud til forældre med mere end et barn i dagtilbud, fritidshjem, SFO eller privat pasning med tilskud efter § 80,
- 2) økonomisk fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold,
- 3) behandlingsmæssigt fripladstilskud, når et barn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et fritidshjem, eller
- 4) socialpædagogisk fripladstilskud, når ophold i fritidshjem må anses som særligt påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde, og betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i et fritidshjem.

Bemyndigelse

§ 64. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om tilskud og egenbetaling efter bestemmelserne i kapitel 9, herunder regler for det tyske mindretal.

Afsnit IV

Klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge

Kapitel 10

Formål for klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge

§ 65. Klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge skal i samarbejde med børnene og de unge skabe aktiviteter og samværsformer, der fremmer den enkeltes alsidige udvikling, selvstændighed og forståelse for demokrati. Klubtilbud m.v. skal som led heri bidrage til at udvikle børn og unges evne til at indgå i forpligtende relationer og fællesskaber.

Stk. 2. Klubtilbud m.v. indgår i kommunens generelle fritidstilbud til større børn og unge og skal efter kommunalbestyrelsens beslutning

også kunne rette sit arbejde mod større børn og unge med behov for støtte. Aktiviteterne i tilbudene skal afspejle målgruppens alder og bredde.

Stk. 3. Klubtilbud m.v. skal give større børn og unge kendskab til øvrige aktivitets-, kultur- og fritidstilbud, så børnene og de unge bliver i stand til selv at tilrettelægge deres fritidsliv, når de ikke er i klubtilbud m.v.

Stk. 4. Klubtilbud m.v. skal støtte de større børn og unge i deres fremtidige muligheder på uddannelsesområdet og på arbejdsmarkedet.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen fastsætter retningslinjer, der sikrer børn og unges indflydelse på indholdet i det enkelte tilbud. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at reglerne om forældrebestyrelser, jf. §§ 14-16, skal finde anvendelse på visse tilbud.

Kapitel 11

Etablering og drift af klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge

§ 66. Klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge kan etableres som institutioner eller i andre organisationsformer.

Stk. 2. Klubtilbud m.v. kan drives af en eller flere kommuner som kommunalt klubtilbud.

Stk. 3. Klubtilbud m.v. kan efter aftale med kommunalbestyrelsen drives af private leverandører som selvejende klubtilbud.

Stk. 4. Klubtilbud m.v. kan efter aftale med kommunalbestyrelsen drives af private leverandører som privat klubtilbud.

Kapitel 12

Optagelse, plads i anden kommune og opsigelse

Optagelse i klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge i opholdskommunen

§ 67. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om optagelse i klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge efter § 66, stk. 2-4. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at selvejende og private klubtilbud helt eller delvist selv skal træffe afgørelse om optagelse i klubtilbuddet.

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

§ 68. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i klubtilbud m.v. efter § 66, stk. 2-4.

Stk. 2. Selvejende og privat klubtilbud med optagelseskompetence, jf. § 67, stk. 2, skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i tilbuddet.

Plads i klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge i anden kommune

§ 69. Alle større børn og unge har adgang til at blive optaget i et klubtilbud eller andet socialpædagogisk fritidstilbud til større børn og unge efter § 66, stk. 2-4, i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen til brug for klubtilbud m.v., jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner af kapacitetsmæssige årsager og under væsentlige hensyn til børn fra kommunen.

Stk. 3. Alle børn har i forbindelse med flytning til en anden kommune ret til at bevare en plads i et klubtilbud efter § 66, stk. 2-4.

Stk. 4. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler for lukning af ventelisten for optagelse af børn og unge fra andre kommuner, jf. stk. 2.

Opsigelse og udmeldelse

§ 70. Kommunalbestyrelsen kan ikke opsig børn og unge, der er optaget i et klubtilbud eller andet socialpædagogisk fritidstilbud.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan efter en konkret vurdering træffe afgørelse om udmeldelse af et klubtilbud m.v. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at selvejende og private klubtilbud selv skal træffe afgørelse om udmeldelse af klubtilbuddet.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af børn og unge af et klubtilbud m.v.

Stk. 5. Selvejende og private klubtilbud med udmeldelseskompetence, jf. stk. 3, skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af børn og unge af tilbuddet.

Kapitel 13

Tilskud til klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge og forældrenes egenbetaling

Tilskud til klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud i opholdskommunen

§ 71. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give forældre et tilskud pr. barn til brug for klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud efter § 66, stk. 2 og 3, i opholdskommunen.

Stk. 2. Tilskud efter stk. 1 skal udgøre mindst 80 pct. og forældrenes egenbetaling højst 20 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i klubtilbud m.v. bortset fra materialer og forplejning samt ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens tilskud til materialer skal mindst udgøre 50 pct. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til forplejning.

Stk. 4. Tilskud og egenbetaling fastsættes af kommunalbestyrelsen på grundlag af klubtilbuddenes vedtagne budgetter.

§ 72. Ved optagelse i et kommunalt eller selvejende klubtilbud beregnes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for det enkelte klubtilbud m.v. eller på grundlag af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter for klubtilbud m.v. af samme type i kommunen.

§ 73. Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal til private klubtilbud give et tilskud pr. barn eller ung, der optages i tilbuddet.

Stk. 2. Tilskud til privat klubtilbud fastsættes af kommunalbestyrelsen, og forældrenes egenbetaling kan højst udgøre 20 pct. af det private klubtilbuds budgetterede bruttodriftsudgifter, som aftalt med kommunalbestyrelsen.

Stk. 3. Ved optagelse i privat klubtilbud beregnes kommunalbestyrelsens tilskud pr. barn og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte ordning.

*Tilskud til klubtilbud og andre
socialpædagogiske fritidstilbud i anden
kommune*

§ 74. Kommunalbestyrelsen skal give et tilskud pr. barn, der optages i et klubtilbud eller andet socialpædagogisk fritidstilbud efter § 66, stk. 2-4, i en anden kommune, hvis opholdskommunen har klubtilbud m.v. som tilbud til aldersgruppen, eller hvis forældrene i forbindelse med flytning ønsker at bevare en plads til barnet i et klubtilbud m.v. i en anden kommune.

Stk. 2. Ved optagelse i et klubtilbud m.v. i en anden kommune end opholdskommunen beregnes opholdskommunens tilskud således, at det svarer til de gennemsnitlige budgetterede netto-driftsudgifter pr. plads, jf. § 71, stk. 2, for klubtilbud m.v. i opholdskommunen. Kommunalbestyrelsen skal endvidere give tilskud efter § 71, stk. 3, ved brug af klubtilbud m.v. i en anden kommune.

Stk. 3. Tilskuddet kan dog højst svare til opholdskommunens tilskudsprocent beregnet af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede klubtilbud m.v. i institutionskommunen, som beregnet i institutionskommunen, jf. § 71, stk. 2, tillagt tilskud efter § 71, stk. 3, og § 73, jf. dog §§ 75-77.

Stk. 4. Opholdskommunen skal betale tilskuddet direkte til institutionskommunen.

Stk. 5. Forældrene skal betale forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede klubtilbud m.v. som beregnet i institutionskommunen, jf. § 71, stk. 2 og 3 samt §§ 72 og 73.

§ 75. Når forældre vælger et klubtilbud m.v. i en anden kommune end opholdskommunen, kan kommunalbestyrelsen i opholdskommunen beslutte at give et ekstra tilskud til institutionskommunen for enten at reducere institutionskommunens udgifter, reducere egenbetalingen eller begge dele.

Stk. 2. Opholdskommunen skal betale det ekstra tilskud direkte til institutionskommunen.

Fripladstilskud og søskendetilskud

§ 76. Kommunalbestyrelsen skal give et

- 1) økonomisk fripladstilskud under hensyn til forældrenes økonomiske forhold, eller
- 2) socialpædagogisk fripladstilskud, når ophold i klubtilbud m.v. må anses som særligt påkrævet af sociale eller pædagogiske grun-

de, og betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i et klubtilbud m.v.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan give et søskendetilskud til forældre med mere end et barn i et dagtilbud, fritidshjem, SFO, klubtilbud m.v. eller privat pasning med tilskud efter § 80.

Bemyndigelse

§ 77. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om tilskud og egenbetaling efter bestemmelserne i kapitel 13, herunder regler for det tyske mindretal.

Afsnit V

Private pasningsordninger

Kapitel 14

Etablering og drift af private pasningsordninger

§ 78. Etablering og drift af private pasningsordninger, der drives uden offentlige midler, og finansieres helt eller delvist ved betaling fra forældrene kræver tilladelse fra kommunalbestyrelsen, hvis der modtages flere end to børn.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med forholdene i den private pasningsordning.

§ 79. Foregår pasningen i et privat hjem, kan der gives tilladelse til pasning af op til 5 børn.

Stk. 2. Varetages pasningen af flere personer, kan kommunalbestyrelsen give tilladelse til, at der kan modtages op til 10 børn.

Kapitel 15

Tilskud til privat pasning

§ 80. Kommunalbestyrelsen skal give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart mulighed for at vælge et økonomisk tilskud til privat pasning i stedet for at benytte en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, eller § 21, stk. 2 og 3, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der kun gives et tilskud til privat pasning til forældre med børn i en bestemt del af aldersgruppen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et tilskud til privat pasning til forældre med børn under 24 uger.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give et tilskud til privat pasning til forældre i

kombination med, at barnet har en plads i et dagtilbud.

§ 81. Kommunalbestyrelsen skal godkende aftalen om privat pasning mellem forældrene og den private pasningsordning og føre løbende tilsyn med ordningen.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde at sørge for forældrenes administration af ordningen mod en reduktion i tilskuddet svarende til kommunens udgifter til administrationen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud, når tilskuddet til privat pasning bortfalder.

§ 82. Tilskud til privat pasning kan gives fra det tidspunkt, hvor barnet efter opholdskommunens retningslinjer for optagelse kan få en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, eller § 21, stk. 2 og 3, og aftalen om privat pasning er godkendt af kommunalbestyrelsen, jf. dog § 80, stk. 3.

Stk. 2. Tilskuddet til privat pasning skal udbetales første gang for den måned, hvor den private pasning påbegyndes, jf. dog stk. 1.

Stk. 3. Tilskuddet udbetales sidste gang for den måned, i hvilken retten til tilskuddet til privat pasning ophører.

§ 83. Kommunalbestyrelsen fastsætter tilskuddet til privat pasning. Tilskuddet fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe.

Stk. 2. Tilskuddet skal udgøre mindst 75 pct. af den billigste budgetterede nettodriftsudgift pr. plads eksklusive udgifter til støttepædagog, jf. § 4, stk. 2, i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen. Tilskuddet kan dog højst udgøre 75 pct. af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning.

§ 84. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at forældrene ikke kan få tilskud til privat pasning efter § 80, stk. 1, hvis kommunalbestyrelsen i forbindelse med iværksættelse af hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service, anser det for nødvendigt, at et barn er optaget i et dagtilbud.

Stk. 2. Tilskud til privat pasning efter § 80 indgår ikke ved beregning af ydelser efter den sociale lovgivning eller lovgivningen om uddannelsesstøtte.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde efter en konkret vurdering give tilskud til

privat pasning samtidig med, at en forælder modtager barseldagpenge eller orlovsydelse for samme barn.

§ 85. Kommunalbestyrelsen skal efter ansøgning give et yderligere tilskud som søskendetilskud til forældre med mere end et barn i dagtilbud, fritidshjem, SFO eller privat pasning.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter regler om søskendetilskud efter stk. 1.

Kapitel 16

Tilskud til pasning af egne børn

§ 86. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at give forældre med børn i alderen 24 uger og indtil barnets skolestart mulighed for at vælge økonomisk tilskud til pasning af egne børn i stedet for en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, eller § 21, stk. 2 og 3, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at der kun gives tilskud til forældre med børn i en bestemt aldersgruppe.

§ 87. Det er en betingelse for at få tilskud til pasning af egne børn, at ansøgeren

- 1) ikke samtidig modtager offentlig overførelsesindkomst eller har en arbejdsindtægt,
- 2) ikke er omfattet af § 13, stk. 7 og 8, jf. § 26, stk. 5 og 8, i lov om aktiv socialpolitik og
- 3) har opholdt sig her i landet i 7 ud af de seneste 8 år.

Stk. 2. Kravet om ophold efter stk. 1, nr. 3, gælder ikke for EU/EØS-borgere i det omfang, de efter EU-retten er berettiget til ydelsen.

§ 88. Tilskud til pasning af egne børn kan gives fra det tidspunkt, hvor barnet kan tilbydes en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, eller § 21, stk. 2 og 3. Der kan maksimalt udbetales tre tilskud til samme husstand.

Stk. 2. Det samlede tilskud pr. husstand kan ikke overstige beløbet for maksimale dagpenge.

Stk. 3. Tilskuddet kan gives for én samlet periode på minimum 8 uger og maksimalt 1 år. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at fastsætte en længere minimumsperiode og en kortere maksimumsperiode.

§ 89. Kommunalbestyrelsen fastsætter tilskud til pasning af egne børn. Tilskud til pasning af egne børn fastsættes ens for alle børn inden for samme aldersgruppe.

Stk. 2. Tilskuddet kan højst udgøre 85 pct. af den billigste nettodriftsudgift i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen.

§ 90. Kommunalbestyrelsen skal oplyse forældrene om retningslinjerne for optagelse i dagtilbud efter tilskudsperiodens udløb samt ved afbrydelse af den aftalte tilskudsperiode.

§ 91. Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at forældrene ikke kan få tilskud til pasning af egne børn efter § 86, hvis kommunalbestyrelsen i forbindelse med iværksættelse af hjælpeforanstaltninger efter § 52 i lov om social service anser det for nødvendigt, at et barn er optaget i et dagtilbud.

Afsnit VI

Administration m.v.

Kapitel 17

Betaling og tilbagebetaling

Betaling

§ 92. Kommunalbestyrelsen opkræver betaling for ydelser m.v. efter denne lov. Privatinstitutioner, private fritidshjem og private pasningsordninger, jf. § 19, stk. 4, § 52, stk. 4, samt §§ 78 og 80, opkræver selv betaling for ydelser, som privatinstitutioner, private fritidshjem og private pasningsordninger tilbyder efter denne lov.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan fastsætte regler om betaling og opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser efter denne lov. Der kan herunder fastsættes regler om bortfald af en betalingsaftale, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med en ydelse efter aftalen.

Tilbagebetaling

§ 93. Tilskud, som kommunalbestyrelsen har ydet efter denne lov, skal tilbagebetales, når modtageren mod bedre vidende har

- 1) undladt at give oplysninger som krævet i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, eller
- 2) modtaget tilskud efter denne lov uden at være berettiget til det.

Stk. 2. Krav på tilbagebetaling efter stk. 1 bortfalder, når der er gået 5 år efter tilskuddets op-

hør, uden at der efter reglerne i § 94 har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet.

Inddrivelse

§ 94. Skyldige beløb efter denne lov inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden ved udpantning eller ved indeholdelse i løn m.v. efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen indtræder for skyldige beløb efter denne lov i retten til udbetaling af overskydende skat og arbejdsbidrag med godtgørelse og renter, jf. kildeskatteloven § 62, samt retten til tilbagebetaling, jf. kildeskatteloven § 55. Dette gælder selvom, der er indgået en aftale om betaling af det skyldige beløb.

Stk. 3. Restanceinddrivelsesmyndigheden kan eftergive skyldige beløb efter denne lov efter reglerne i opkrævningsloven.

Stk. 4. Stk. 1-3 gælder ikke for skyldige beløb, der tilkommer privatinstitutioner, private fritidshjem og private pasningsordninger, jf. § 19, stk. 4, § 52, stk. 4 samt §§ 78 og 80.

Kapitel 18

Ophør af udbetaling af tilskud i visse særlige tilfælde

§ 95. Udbetaling af tilskud efter § 86 ophører for en forælder, som bevidst unddrager sig strafforfølgning her i landet i tilfælde, hvor

- 1) den pågældende er varetægtsfængslet, eller
- 2) politiet eftersøger den pågældende med henblik på varetægtsfængsling eller
- 3) der foreligger en varetægtsfængslingskendelse.

Stk. 2. Udbetaling af tilskud efter § 86 ophører endvidere for en forælder, som bevidst unddrager sig straffuldbyrdelse her i landet, hvis den pågældende er idømt en ubetinget fængselsstraf eller anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse.

Stk. 3. Ophør af udbetaling af et bagudbetalt tilskud, jf. stk. 1 og 2, sker med virkning fra det tidspunkt, hvor forælderen unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse. Ophør af udbetaling af et forudbetalt tilskud, jf. stk. 1 og 2, sker med virkning for den måned, der følger efter den måned, hvor den pågældende forælder unddrog sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse.

Stk. 4. Efterfølges en strafforfølgning, jf. stk. 1, ikke af en domfældelse, efterbetales den del af

ydelsen, der ikke er udbetalt, mens forælderen unddrog sig strafforfølgning. Tilskuddet efterbetales dog ikke til afdødes bo, hvis forælderen afgår ved døden, inden der er afsagt dom i sagen.

§ 96. Politiet eller Kriminalforsorgen skal underrette kommunalbestyrelsen om unddragelsen, når myndigheden formoder, at en person, der bevidst unddrager sig strafforfølgning, jf. § 95, stk. 1, eller straffuldbyrdelse her i landet, jf. § 95, stk. 2, samtidig modtager tilskud, som er omfattet af § 86.

Kapitel 19

Klage

§ 97. Kommunalbestyrelsens afgørelser efter denne lov kan, medmindre andet er fastsat i denne lov eller lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, indbringes for det sociale nævn efter reglerne i kapitel 10 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Kapitel 20

Finansiering

§ 98. Kommunalbestyrelsen afholder endeligt udgifter til tilsyn og administration, der påhviler kommunalbestyrelsen efter denne lov.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen afholder endeligt udgifter efter denne lov, medmindre andet er fastsat i lovens bestemmelser.

§ 99. Staten afholder efter reglerne i stk. 2 udgifter til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter

- 1) udlændingelovens §§ 7 eller 8,
- 2) udlændingelovens § 9 b,
- 3) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, i umiddelbar forlængelse af en opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 b,
- 4) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 1 eller 2, som konsekvens af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1-3, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person,
- 5) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet til en person over 18 år, hvis fader eller moder har fået opholdstilladelse efter en af de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1,

- 6) udlændingelovens § 9 c, stk. 1, når tilladelsen er meddelt en ægtefælle til eller et barn af en person med opholdstilladelse som nævnt i nr. 2 og 3,
- 7) udlændingelovens § 9 c, når tilladelsen er meddelt en asylansøgende udlænding,
- 8) udlændingelovens 9 c, stk. 1, når tilladelsen er givet som konsekvens af en tilknytning til en mindreårig asylansøgende udlænding, som har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7 eller 9 c, eller
- 9) udlændingelovens § 9c.

Stk. 2. Uanset bestemmelserne i stk. 1, afholder staten en kommunes udgifter til

- 1) udlændinge, som inden 12 måneder efter datoen for opholdstilladelsen på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne anbringes i døgnophold, dog kun indtil den pågældende i en sammenhængende periode på 2 år har klaret sig selv, og
- 2) udlændinge, når tilladelsen er meddelt en mindreårig asylsøger, dog længst indtil modtageren fylder 18 år eller barnets forældre får lovligt ophold her i landet.

Kapitel 21

Forsøg

§ 100. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan efter indstilling fra kommunalbestyrelsen godkende, at der for en forsøgsperiode oprettes andre tilbud end dem, der er omtalt i denne lov.

Stk. 2. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan endvidere efter indstilling fra kommunalbestyrelsen for en forsøgsperiode godkende ordninger, der fraviger reglerne i denne lov. Der kan dog ikke godkendes forsøg om tilbud til børn og unge, der fraviger de almindelige regler om forældrenes egenbetaling for ydelser efter kapitel 5, 9 og 13.

Kapitel 22

Puljeordninger

§ 101. Kommunalbestyrelsen skal til puljeordninger oprettet i perioden 27. juni 1992 til 31. december 1993 i tilknytning til virksomheder beliggende i andre kommuner yde et fast tilskud pr. barn, der er optaget i ordningen.

Stk. 2. Tilskuddet skal svare til halvdelen af ordningens driftsudgifter pr. plads, dog højst halvdelen af de gennemsnitlige driftsudgifter til

dagtilbud for den pågældende aldersgruppe i kommunen. Kommunalbestyrelsen kan efter aftale med virksomheden yde et højere tilskud.

Stk. 3. Bestemmelserne i afsnit I, II, III og VI samt § 80, stk. 4, finder anvendelse i forhold til puljeordninger efter denne bestemmelse.

§ 102. Kommunalbestyrelsen skal til puljeordninger, som kommunalbestyrelsen har indgået aftale med inden 1. august 2007, og som ikke er omfattet af § 101, give et tilskud pr. barn i ordningen i henhold til den aftale, der er indgået med puljeordningen.

Stk. 2. Bestemmelserne i afsnit I, II, III og VI samt § 80, stk. 4, finder anvendelse i forhold til puljeordninger efter denne bestemmelse.

Kapitel 23

Ikrafttræden, overgangsbestemmelser m.v.

§ 103. Loven træder i kraft den 1. august 2007.

§ 104. For perioden fra lovens ikrafttræden til den 31. marts 2008 er det en betingelse for at modtage tilskud til pasning af egne børn, at ansøgerens ægtefælle ikke samtidig modtager tillæg efter § 3, stk. 7, i lov nr. 239 af 27. marts 2006 om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og lov om aktiv socialpolitik.

§ 105. Forsøg, der er godkendt af ministeren for familie- og forbrugeranliggender efter § 184 i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007, videreføres indtil udløbet af forsøgsperioden.

§ 106. I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 56 af 18. januar 2007, foretages følgende ændringer:

1. § 37 ophæves.

2. I § 43, *stk. 1 og 2*, ændres »§ 11 a i lov om social service« til: »§ 19, stk. 4, og § 51, stk. 4, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge«.

3. I § 43, *stk. 2*, indsættes efter »lov om en aktiv beskæftigelsesindsats,«: »lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge,«.

4. I § 82 indsættes efter »socialministeren«: »og ministeren for familie- og forbrugeranliggender«.

5. I § 83 indsættes efter »Socialministeriet«: »og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender«.

6. I § 84 indsættes efter »Socialministeren«: »og ministeren for familie- og forbrugeranliggender«.

§ 107. I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 1009 af 24. oktober 2005, som ændret bl.a. ved lov nr. 523 af 24. juni 2005, lov nr. 239 af 27. marts 2006 og senest ved lov nr. 88 af 30. januar 2007, foretages følgende ændring:

1. I § 26, *stk. 4 og 8*, ændres »§ 38 i lov om social service« til: »§ 86 i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge«.

§ 108. I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1195 af 30. november 2006, foretages følgende ændring:

1. I § 24 *a* ændres »lov om social service« til: »lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge«, og »socialministeren« ændres til: »ministeren for familie- og forbrugeranliggender«.

§ 109. I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007, som senest ændret ved lov nr. 90 af 31. januar 2007, foretages følgende ændringer:

1. §§ 20-31, 33-35, 37, 38, 77, 147, 185 og 193 ophæves.

2. I § 32, *stk. 1* ændres »dagtilbud, jf. §§ 20 og 21« til: »dagtilbud eller fritidshjem efter lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge.«.

3. I § 36, *stk. 1* ændres »§ 33« til: »§ 65 og 66 i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge.«.

4. I § 52, *stk. 3, nr. 1* indsættes efter »dagtilbud,«: »fritidshjem,«.

§ 110. Lov nr. 485 af 7. juni 2006 om børnemiljø i dagtilbud ophæves.

§ 111. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. **Baggrunden for lovforslaget**
  - 1.1. *Anbefalinger fra skolestartudvalget*
  - 1.2. *Globaliseringsstrategien "Fremgang, fornyelse og tryghed"*
2. **Formålet med lovforslaget samt lovforslagets opbygning**
  - 2.1. *Dagtilbud, fritidshjem, og klubtilbud m.v. som selvstændige afsnit*
  - 2.2. *Ny definition af dagtilbud*
  - 2.3. *Forenkling af etableringsformer*
  - 2.4. *Økonomiske tilskud*
  - 2.5. *Børnemiljøvurderinger*
  - 2.6. *Pædagogiske læreplaner*
  - 2.7. *Støtte*
  - 2.8. *Øget information til forældre*
3. **Oversigt over lovforslaget**
  - 3.1. *Øget fokus på og tydeliggørelse af ansvarsfordeling*
  - 3.2. *Større fokus på indholdet i tilbuddene og vigtigheden af den pædagogiske indsats*
  - 3.3. *Større fokus på sammenhængen til øvrige tilbud*
  - 3.4. *Forebyggelse af negativ social arv*
  - 3.5. *Sprog vurdering af alle 3-årige*
  - 3.6. *Mulighed for tilskud til forældrebetalte madordninger*
  - 3.7. *Privat dagpleje som ny etableringsform*
  - 3.8. *Forbedret fleksibilitet og frit valg for forældre*
4. **Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige**
5. **Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet**
6. **Miljømæssige konsekvenser**
7. **Administrative konsekvenser for borgerne**
8. **Forholdet til EU-retten**
9. **Høring**

1. Baggrunden for lovforslaget

Indholdet i dagtilbud er i de seneste år blevet genstand for stigende interesse. Interessen for dagtilbudene afspejles også i, at der i lovgivningen er kommet stadig flere krav til indholdet. I 1998 fik dagtilbudene med lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007 med senere ændringer (serviceloven) en lovfæstet formålsbestemmelse, som de-

taljeret beskrev samfundets forventninger til indholdet i tilbuddene. I 2004 blev formålsbestemmelsen suppleret med bestemmelsen om pædagogiske læreplaner, og senest har Folketinget i maj måned 2006 vedtaget, at alle dagtilbud skal udarbejde børnemiljøvurderinger.

Den øgede interesse for indholdet må dels ses i sammenhæng med, at langt de fleste børn mellem 0-6

år i dag går i et dagtilbud. Børnene tilbringer mange af deres vågne timer i dagpleje eller daginstitution, og det er derfor af stor betydning, at der er kvalitet i indholdet og fokus på at styrke børnenes kompetencer. De personlige og sociale kompetencer, som børnene tilegner sig i dagtilbuddene, er i dag en væsentlig forudsætning for, at børnene klarer sig godt i det videre liv. Men også i forhold til de børn, som har behov for ekstra støtte, spiller dagtilbuddene en afgørende rolle.

Det stigende fokus på indhold må desuden ses i sammenhæng med, at der i dag er stort fokus på, at børn har en tryk og sund barndom, hvor de får mulighed for at lære, udvikle og udfolde sig samt udnytte alle deres potentialer. Endelig skal det nævnes, at samfundet i dag anvender omkring 30 mia. kr. årligt på dagtilbud, hvorfor samfundet åbenlyst har en interesse i at sikre, at de mange penge anvendes på en måde, som understøtter, at børnene får de bedst mulige betingelser for at klare sig godt.

Det er imidlertid ikke kun tilbuddene til de 0-6-årige børn, som er blevet genstand for fokus. I Danmark er der tradition for, at de 6-9-årige børn går i fritidshjem eller skolefritidsordning (SFO) efter skoletid, ligesom mange børn fortsætter i et klubtilbud, når tiden i fritidshjemmet er slut. Også blandt disse tilbud er der i stigende grad fokus på betydningen af, at indholdet understøtter udviklingen af børnenes personlige, sociale og intellektuelle kompetencer. Tilbuddene skal således medvirke til at udvikle børnenes kompetencer, men også samarbejde med skolen og understøtte en god skolegang. Hvis regeringens målsætning om, at alle unge skal have en uddannelse, skal gennemføres, er det afgørende, at ingen børn tabes undervejs.

Bestemmelserne om dagtilbud har, siden lov om social bistand (bistandsloven) trådte i kraft i 1976, fremgået heraf. I 1998 blev bistandsloven ophævet, og bestemmelserne derfra blev splittet op i fire selvstændige love: Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om aktiv socialpolitik, lov om social pension samt lov om social service.

Bestemmelserne om dagtilbud, fritidshjem, og klubtilbud til børn og unge har siden 1998 været en del af lov om social service og har således stået sammen med bestemmelser om særlig støtte til børn og unge, tilbud til ældre, personer med handicap m.v. Selvom tilbuddene til børn og unge, ældre og personer med handicap er forskellige, har der været tradition for at se dem i en sammenhæng som samfundets servicetilbud til borgerne fra ung til gammel.

Dagtilbud har imidlertid over tid udviklet sig fra primært at være et servicetilbud til borgerne om pas-

ning, mens forældrene gik på arbejde, til i dag at have en selvstændig værdi og funktion i forhold til børns udvikling og læring.

Ønsket om at samle bestemmelserne om dagtilbud og andre tilbud til børn og unge i en selvstændig lov er således dels begrundet i ønsket om at sætte fokus på og synliggøre indholdet i tilbuddene, dels i ønsket om at markere tilbuddenes selvstændige værdi i det moderne samfund.

Lovforslaget skal desuden ses i lyset af den kvalitetsreform af den offentlige sektor, som regeringen har igangsat i efteråret 2006, og som har til formål at forbedre kvaliteten af den offentlige service.

Udover ønsket om at synliggøre indholdet i tilbuddene har anbefalingerne fra "Skolestartudvalget" og regeringens globaliseringsstrategi "Fremgang, fornyelse og tryk" afstedkommet, at bestemmelserne om dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud m.v. nu foreslås moderniseret og samlet i en selvstændig lov.

1.1. Anbefalinger fra skolestartudvalget

I forlængelse af regeringsgrundlaget "Nye Mål" nedsatte regeringen i december måned 2005 "Skolestartudvalget". Formålet med udvalget var at sikre, at alle børn får en god start i skolen, og at overgangene mellem de forskellige tilbud bliver bedre. Udvalget fik til opgave at vurdere og komme med anbefalinger til et mere sammenhængende læringsforløb for børn i dagtilbud, de første år i skole og tiden i fritidsordningen. Forslagene skulle særligt sigte mod bedre tilbud til børn med særlige behov. Udvalget fremkom med en række anbefalinger i relation til dagtilbud, fritidshjem og SFO, som bl.a. bestod i følgende:

- Udbygning af den nuværende formålsbestemmelse for dagtilbud, så det fremgår, at dagtilbuddene i samarbejde med forældre og skolen skal sikre en god overgang til skolen.
- Indførelse af en mål- og indholdsbeskrivelse for fritidshjem med respekt for balance og samspil mellem voksenorganiserede og børneinitierede aktiviteter. Indholdsbeskrivelserne skal tænkes sammen med skolens undervisning.
- Opfordring til skoleledere til tydeligt at understøtte og fremme samarbejde mellem skolens undervisningsdel og fritidsdel.
- Fritidsordningerne skal give mulighed for tid, fred og rum til at læse lektier og i den sammenhæng tilbyde hjælp "på forældreplan", mens lektiehjælp til børn med behov for en særlig indsats bør ske i skoleret.
- Idræt i fritidsordningerne - både i eget regi og i samarbejde med idrætsforeninger og skolens idrætslæ-

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

rere - bør kvalificeres, herunder med en særlig indsats over for de børn, som har brug for at blive fysisk aktive.

Udvalgets anbefalinger i relation til dagtilbud og fritidshjem er indarbejdet i dette lovforslag.

1.2. Globaliseringsstrategien "Fremgang, fornyelse og tryghed"

I april 2005 nedsatte regeringen "Globaliseringsrådet", som fik til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan Danmark kan bevare og forbedre sin position i en globaliseret verden. På den baggrund præsenterede regeringen i april 2006 sin globaliseringsstrategi "Fremgang, fornyelse og tryghed", hvor nogle af målene er, at Danmark skal have verdens bedste folkeskole, og at alle unge skal have en uddannelse. Strategien følger i en vis udstrækning anbefalingerne fra "Skolestartudvalget" og "Udvalget til forberedelse af en national plan for læsning". Sidstnævnte udvalg blev nedsat af Undervisningsministeriet i august 2005 og havde til opgave at komme med anbefalinger til styrkelse af befolkningens læsefærdigheder til brug for det videre arbejde med en national handlingsplan for læsning.

Det fremgår af globaliseringsstrategien, at dagtilbuddene spiller en central rolle i forhold til at skabe en positiv og udbytterig skolegang. Strategien peger på, at overgangene mellem dagtilbud og skole skal forbedres, at der skal indføres sprogscreening af alle 3-årige børn, og at dokumentation for og evaluering af pædagogisk praksis i dagtilbuddene skal udbygges og forbedres. Forslagene fra globaliseringsstrategien er indarbejdet i lovforslaget.

2. Formålet med lovforslaget samt lovforslagets opbygning

Formålet med lovforslaget er at samle bestemmelserne vedrørende tilbud til børn og unge i én selvstændig lov, hvor formålet med og indholdet i dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud samt sammenhængen til andre tilbud til børn og unge tydeliggøres. Herudover er formålet at modernisere loven, så bestemmelserne er tidssvarende og i højere grad modsvarer det behov for fleksibilitet, som nutidens familier efterspørger.

Lovforslaget indeholder dels en videreførelse af eksisterende bestemmelser i serviceloven, dels forslag til nye bestemmelser til kvalitets- og serviceforbedringer samt regelforenklinger.

2.1. Dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud m.v. som selvstændige afsnit

Hidtil har bestemmelser om tilbud til børn og unge været opdelt i dagtilbud og klubtilbud. Tilbud til børn mellem 6-9 år, i daglig tale fritidshjem, har hidtil ikke været særskilt beskrevet i serviceloven, og tilbuddene er blevet oprettet efter dagtilbudsbestemmelserne. Som følge heraf har dagtilbud og fritidshjem haft samme formålsbestemmelse med den svaghed, at formålsbestemmelsen primært har været målrettet de mindre børn, ligesom det pædagogiske indhold og de forhold, der var specifikke i forhold til fritidshjemmene, har været mindre synlige.

Med lovforslaget er bestemmelserne nu opdelt i henholdsvis dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud, og hver type tilbud har fået sin egen formålsbestemmelse. Ligeledes er de tilhørende bestemmelser om optagelse, tilskud m.v. samlet under det konkrete tilbud. Hensigten er dels at skabe en mere gennemsigtig struktur i loven og dels at synliggøre indholdet i de enkelte tilbud samt de behov, som knytter sig til den pågældende aldersgruppe.

2.2. Ny definition af dagtilbud

Betegnelsen dagtilbud har hidtil været anvendt om tilbud, der både omfatter børn under og over skolealderen. Således har både kommunale og selvejende daginstitutioner, privatinstitutioner, dagpleje, puljeordninger og fritidshjem været betragtet og betegnet som dagtilbud.

Med den nye struktur og opdeling af tilbud i henholdsvis dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud foreslås det, at betegnelsen dagtilbud alene anvendes om de tilbud, som henvender sig til børn mellem 0 år og frem til skolealderen. Fritidshjem er således ikke længere omfattet af betegnelsen dagtilbud.

2.3. Forenkling af etableringsformer

I dag kan etablering af tilbud finde sted på flere forskellige måder. Dagtilbud og fritidshjem kan i dag både etableres som kommunale institutioner, selvejende institutioner, dagpleje og puljeordninger, og siden oktober 2005 har der endvidere været mulighed for at etablere privatinstitutioner.

I takt med at flere etableringsformer er kommet til, er der i flere tilfælde opstået tvivlsspørgsmål og forvirring omkring forskellene mellem de mange former for tilbud, ligesom tilskuddene varierer. På baggrund heraf foreslås det at forenkle etableringsformerne ved, at muligheden for at etablere puljeordninger i institutionsform som dagtilbud og fritidshjem samt dagplejelignende puljeordninger udgår. Som alternativ gives

der mulighed for efter aftale med kommunalbestyrelsen at etablere privat dagpleje i private hjem, idet der allerede på institutionsniveau er mulighed for at etablere selvejende institutioner og privatinstitutioner. Hermed er der sikret et varieret udbud af såvel kommunale, som private etableringsmuligheder i såvel institutionsform, som i private hjem.

Med lovforslaget tydeliggøres de forskellige etablerings- og driftsformer. Der sondres mellem driftsformen som henholdsvis kommunal, selvejende eller privat med aftale eller godkendelse.

Det foreslås at indsætte en overgangsbestemmelse, så eksisterende puljeordninger kan fortsætte efter de konkrete aftaler, indtil de udløber eller opsiges.

2.4. Økonomiske tilskud

Hidtil har bestemmelserne i serviceloven om økonomisk tilskud til private pasningsordninger (servicelovens § 37), tilskud til pasning af egne børn (servicelovens § 38) samt private pasningsordninger uden offentligt tilskud (servicelovens § 77) fremgået af to forskellige kapitler. For at skabe en mere overskuelig og gennemsigtig struktur foreslås det at samle bestemmelserne i et selvstændigt afsnit med hver deres kapitel.

2.5. Børnemiljøvurderinger

Den nyligt vedtagne lov om børnemiljø i dagtilbud, lov nr. 485 af 7. juni 2006 (børnemiljøloven), foreslås indarbejdet i dette lovforslag. Allerede da lovforslaget om børnemiljø i dagtilbud blev fremsat i foråret 2006, var der planer om at samle bestemmelserne om dagtilbud i en selvstændig lov. Det fremgår således også af det daværende lovforslags almindelige bemærkninger (L 179), at lovforslaget om børnemiljø i dagtilbud skulle integreres i den nye lov, når denne var en realitet.

I forbindelse med høringsrunden er det påpeget, at børn altid kan inddrages i forbindelse med udarbejdelsen af børnemiljøvurderingerne. Det er formålet med lovforslaget at sætte fokus på barnet, herunder også barnets perspektiv i tilbuddene. Det er derfor også præciseret i § 12, stk. 2, at børneperspektivet altid skal inddrages, og at børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages efter barnets alder og modenhed.

2.6. Pædagogiske læreplaner

Hidtil har dagtilbuddets forpligtelse til at udarbejde pædagogiske læreplaner fremgået af servicelovens § 22, og § 22, stk. 2, der indeholder en bemyndigelse til at fastsætte regler for beskrivelse af indhold og mål for læring i dagtilbuddet i en bekendtgørelse. Bestem-

melserne i bekendtgørelsen om pædagogiske læreplaner, jf. bekendtgørelse om temaer og mål i pædagogiske læreplaner nr. 1114 af 24. november 2006 er nu skrevet direkte ind i lovtæksten, og bekendtgørelsen bliver således med lovforslaget ophævet.

2.7. Støtte

I lovforslaget skelnes der mellem begreberne "understøtte", "støtte" og "særlig støtte". Begrebet "understøtte" anvendes om de situationer, hvor det pædagogiske personale i deres almindelige pædagogiske praksis understøtter barnets udvikling ved f.eks. at hjælpe barnet til at forstå sammenhænge, løse konflikter, etablere venskaber m.v. Begrebet "støtte" anvendes om den støtte, som kan tilbydes et barn eller en ung i tilbuddet, og som ydes efter § 4, stk. 2, i lovforslaget. Begrebet "særlig støtte" anvendes om den støtte, som kan tilbydes børn og unge efter bestemmelser i serviceloven. De tre begreber indebærer ikke en ændring af den nuværende retstilstand, men blot en sproglig præcisering af de forskellige former for støtte, der kan gives.

2.8. Øget information til forældrene

Forældrene har ret til indsigt i kvaliteten af tilbuddene. Med dagtilbudsloven foreslås, at der sættes yderligere fokus på brugerinformation. Der skal offentliggøres mål og rammer for dag-, fritids-, og klubtilbud, samt en oversigt over alle dag-, fritids- og klubtilbud i kommunen. Der skal offentliggøres retningslinjer for optagelse og udmeldelse, hvordan tilbuddene kan medvirke til at skabe indbyrdes sammenhæng mellem tilbuddene og udmønte kommunens sammenhængende børnepolitik. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre rammerne for tilsynet med tilbuddene. Med forslaget om sprogvurderinger skal kommunalbestyrelsen offentliggøre mål og rammer for sprogvurderingerne og den sprogunderstøttende pædagogiske indsats. Det foreslås, at det fremgår direkte af lovtæksten, at pædagogiske læreplaner og børnemiljøvurderinger skal offentliggøres.

Kravene til offentliggørelse sikrer, at kommunalbestyrelsen forpligtes til at skabe større åbenhed om ydelsen i private og offentlige tilbud i den enkelte kommune. Information om dag-, fritids og klubtilbudsydelsen medvirker til forventningsafstemning mellem forældrene og kommunen eller de enkelte tilbud. Brugerinformation giver de enkelte familier indsigt i rammerne for tilbuddene og understøtter herved familien, når de skal vælge tilbud. Herudover sikrer brugerinformation sammen med en øget grad af evaluering og måling en løbende erfaringsudveksling og

kvalitetsudvikling på både dagtilbudsniveau og kommunalt niveau. Det forudsættes, at offentliggørelsen på kommunalt niveau er elektronisk, på f.eks. kommunens hjemmeside. På institutionsniveau kan offentliggørelse ske elektronisk såfremt tilbuddet har adgang til elektronisk offentliggørelse.

Regeringen arbejder for at skabe et bedre sammenligningsgrundlag for den enkelte familie, når de skal vælge et tilbud. De øgede krav til offentliggørelse i lovforslaget skal derfor ses i sammenhæng med lov nr. 253 af 28. marts 2006 om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner, der træder i kraft den 1. januar 2007. Med loven om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner forpligtes både privat og offentlige dagtilbud, herunder kommunale dagtilbud, selvejende daginstitutioner, puljeordninger og godkendte privatinstitutioner, til at udarbejde sammenlignelig brugerinformation. Sammenlignelig brugerinformation skal understøtte det frie valg og fremme forældrenes mulighed for at vurdere og sammenligne serviceydelserne i kommunerne. Det er hensigten, at ændrede lovkrav om information skal indgå i den sammenlignelige brugerinformation.

Følgende brugerinformation vil med dette lovforslag, sammenlignelig brugerinformation og gældende regler skulle fastsættes og offentliggøres:

Oplysninger på kommuneniveau

- Mål og rammer for dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud, herunder hvordan forældre samt børn og unge inddrages.
- Oversigt over kommunale og private dag-, fritids- og klubtilbud i kommunen samt hvilke tilskud kommunen giver til privat pasning og pasning af egne børn.
- Kommunens takst pr. plads i dagtilbud og kommunens gennemsnitlige bruttodriftsudgift pr. plads.
- Hvordan medvirker tilbuddene til at skabe indbyrdes sammenhæng mellem tilbuddene.
- Hvordan medvirker tilbuddene til at yde støtte til de børn og unge under 18 år, der har behov for støtte.
- Kommunens sammenhængende børnepolitik.
- Mål og rammer i forhold til sprogvurderingerne og den sprogunderstøttende pædagogiske indsats i bl.a. dagtilbuddene.
- Retningslinjer for overgang mellem privat pasning eller pasning af egne børn og optagelse i et dagtilbud.

- Eventuel ventelistelukning for børn fra andre kommuner.
- Retningslinjer for forældrenes ansøgning om en plads.
- Retningslinjer for optagelse af børn i dag-, fritids- og klubtilbud.
- Retningslinjer for udmeldelse af børn og unge samt forældrenes frist for udmeldelse af børn og unge i dag-, fritids- og klubtilbud m.v.
- Kriterier for godkendelse af privatinstitutioner.
- Orienterer om muligheden for fripladstilskud.

Oplysninger på tilbuds niveau

- Dagtilbuddets adresse og åbningstider.
  - Type af dagtilbud.
  - Aldersgrupper i dagtilbuddet.
  - Dagtilbuddets pædagogiske principper og værdier.
  - Dagtilbuddets pædagogiske læreplan og børnemiljøvurdering.
  - Antal børn i dagtilbuddet.
  - Antal børn pr. medarbejder.
  - Retningslinjer for optagelse m.v. i privatinstitutioner.
  - Retningslinjer for optagelse m.v. såfremt dagtilbud under den kommunale forsyning har kompetencen.
- Regeringen ønsker at sikre en yderligere kvalificering af sammenligningsgrundlaget for valget af dagtilbud og erfaringsudvekslingen mellem kommunerne. Den konkrete oplevelse, andre forældre har med et dagtilbud, er en central kvalitets- og informationsparameter, der har betydning for den enkelte families valg af dagtilbud.

Brugertilfredshedsundersøgelser giver herudover det pædagogiske personale information om forældrenes oplevelser, der kan medvirke til løbende udvikling af det daglige pædagogiske arbejde i tilbuddene. Regeringen vil derfor arbejde for, at også brugertilfredshedsundersøgelser på sigt skal indgå som en del af de informationer, der skal gøres tilgængelige for familierne.

Forslagene i dagtilbudsloven skal ses i lyset af regeringens projekt "Kvalitetsreform i den offentlige sektor", der også har fokus på information og kvalitet i de enkelte servicetilbud.

3. Oversigt over lovforslaget

Lovforslaget er, som nævnt, for en stor del en videreførelse af eksisterende bestemmelser. Herudover indeholder lovforslaget en række nye bestemmelser.

Hovedændringerne i lovforslaget vedrører:

3.1. Øget fokus på og tydeliggørelse af ansvarsfordeling

I de hidtidige bestemmelser har ansvarsplaceringen mellem kommunalbestyrelse, tilbuddets leder og forældrebestyrelse i nogle tilfælde givet anledning til forvirring, idet det ikke har været tilstrækkeligt tydeligt, hvem der har haft ansvar for hvilke opgaver. Ansvarsfordelingen er nu tydeliggjort således, at kommunalbestyrelsens og lederens ansvar og opgaver i relation til dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud fremgår eksplicit af loven. Endvidere er forældrebestyrelsens ansvar og opgaver beskrevet, så opgavefordelingen mellem lederen af tilbuddet og forældrebestyrelsen er tydeliggjort.

3.2. Større fokus på indholdet i tilbuddene og vigtigheden af den pædagogiske indsats

Lovforslaget indledes med en formålsbestemmelse, som beskriver de overordnede formål med arbejdet i dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud. Samtidig får hvert område en selvstændig formålsbestemmelse, der tydeliggør og præciserer indholdet i den enkelte type af tilbud målrettet den specifikke aldersgruppe.

Endvidere er bestemmelserne vedrørende de pædagogiske læreplaner på dagtilbudsområdet skærpet. Det er således præciseret, at der skal opstilles mål, metoder og aktiviteter i forhold til de seks temaer i læreplanerne. Derudover foreslås det, at lederen bliver ansvarlig for at evaluere arbejdet med læreplanerne årligt. Hidtil har forældrebestyrelsen haft til opgave at evaluere den pædagogiske læreplan. Årsagen til ændringen er ønsket om at styrke den pædagogiske indsats i dagtilbuddene ved at sikre, at der af sagkyndigt personale bliver taget kvalificeret hånd om evalueringerne. Første afrapportering i 2006 fra den landsdækkende evaluering af de pædagogiske læreplaner viste, at evalueringen nogle steder ikke udføres eller ikke udføres særligt dybdegående. For at understøtte det lokale evalueringsarbejde udarbejdes der derfor kursusmateriale, ligesom Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender vil foranledige, at der bliver udarbejdet andet understøttende materiale.

Hidtil har forældrebestyrelsen skulle godkende og evaluere den pædagogiske læreplan, men som noget nyt, og i forlængelse af præciseringen af lederens ansvar, foreslås det, at forældrene i stedet inddrages i alle faser af den pædagogiske læreplan, herunder udarbejdelse, evaluering og opfølgning. Da forældrene er vigtige aktører i arbejdet med de pædagogiske læreplaner, er tanken, at de ikke først som i dag skal inddrages, når planen ligger færdig til godkendelse.

Endelig foreslås det, at kommunalbestyrelsen forpligtes til årligt at drøfte evalueringerne af de pædagogiske læreplaner og til at handle derpå, såfremt evalueringerne viser, at arbejdet med de pædagogiske læreplaner ikke er tilfredsstillende, fordi dagtilbuddet f.eks. ikke har nået de opstillede mål eller lignende. På denne måde sikres det, at der bliver taget hånd om og fulgt op på eventuelle dårlige evalueringer.

3.3. Større fokus på sammenhængen til øvrige tilbud

På baggrund af bl.a. anbefalingerne fra regeringens "Skolestartudvalg" foreslås det, at der sker en beskrivelse af de forskellige tilbuds forpligtelse til at skabe sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene. På denne måde sikres det, at overgangene mellem f.eks. dagtilbud og skole i højere grad bliver harmoniske og aldersmæssigt udfordrende, og at de enkelte tilbud ikke ses isoleret fra hinanden. Det foreslås endvidere, at fritidshjem får en særskilt formålsbestemmelse, som beskriver det overordnede mål og indhold for fritidshjem. Det er vigtigt, at indholdet fastsættes i respekt for balancen og samspillet mellem voksenorganiserede og børneinitierede aktiviteter.

Endvidere foreslås det, at det af formålsbestemmelsen for fritidshjem fremgår, at tilbuddet skal give mulighed for tid, fred og rum til at læse lektier. Fritidshjemmet skal ikke tilbyde undervisning eller skolefaglig assistance, men der skal tilbydes hjælp og opmærksomhed fra personalet i fritidshjemmet. Den nye bestemmelse om mulighed for lektielæsning tydeliggør sammenhængen mellem tilbuddene, og at indholdet i fritidshjemmene ikke kan betragtes isoleret fra skolen, men at de to tilbud netop skal samarbejde og understøtte hinandens arbejde.

3.4. Forebyggelse af negativ social arv

Det foreslås at styrke indsatsen i forhold til udsatte børn i dag-, fritids- og klubtilbud på flere områder.

Der foreslås, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med den sammenhængende børnepolitik fastsætter og offentliggør, hvorledes dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud skal medvirke til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik, jf. lovforslagets § 3, stk. 3. På denne måde sikres, at der er sammenhæng mellem det generelle forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte, så de forskellige indsatser arbejder i samme retning.

I dag er kommunalbestyrelsen forpligtet til at tilbyde støtte i dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud til de børn, som vurderes at have behov herfor. Kommunalbestyrelsens tilbud om støtte sker typisk via støttepæ-

dagoger, men kan også foregå på andre måder. Kommunalbestyrelsens forpligtelse er dog ikke beskrevet direkte i serviceloven, men fremgår indirekte, idet tilbuddene, jf. servicelovens § 21, er en del af kommunens forebyggende indsats over for børn og unge. På den baggrund foreslås det at synliggøre kommunalbestyrelsens forpligtelse til at tilbyde støtte til et barn ved at gøre denne pligt eksplicit.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at forebygge negativ social arv fremgår ligeledes af lovforslagets samlede formålsbestemmelse. På den måde sikres det, at der skabes fokus på den målrettede indsats for at forebygge negativ social arv i alle tilbud efter loven.

3.5. Sprog vurdering af alle 3-årige

Selvom der i dagtilbuddene i mange år har været fokus på udvikling af børns sprog, er der stadig børn, der ikke har et alderssvarende sprog. Det kan både få negative konsekvenser for barnet i dets omgang med familie og kammerater, idet barnet ikke fuldt ud kan give udtryk for dets tanker og behov og have vanskeligt ved at deltage i leg, ligesom der er risiko for, at barnet begynder i skolen uden de nødvendige sproglige kundskaber. Barnet kan derved opleve, at overgangen til skolen er svær og dermed få en vanskelig skolestart. Et veludviklet og nuanceret sprog er en af de væsentligste forudsætninger for, at alle børn kan få et positivt og udbytterigt skoleforløb.

På den baggrund foreslås det at indføre en ny bestemmelse, som pålægger kommunalbestyrelserne at give alle 3-årige børn tilbud om en sprogvurdering og opfølgning. Ved at tilbyde en sprogvurdering af børn sikres det, at de børn, som ikke har tilstrækkelige sprogkundskaber, bliver set og i forlængelse heraf får den nødvendige sprogstimulering, så børnene kan udvikle et nuanceret dansk sprog og dermed få de samme sproglige forudsætninger for at kunne klare sig i skolen som deres jævnaldrende kammerater.

3.6. Mulighed for tilskud til forældrebetalte madordninger

Kommunerne har efter de gældende regler mulighed for at beslutte, om mad i tilbuddet er en del af kerneydelsen og dermed omfattet af den almindelige takst. Hvis dette er tilfældet, er udgiften til mad omfattet af de almindelige regler for økonomisk fripladstilskud. I kommuner, hvor mad ikke indgår som en del af kerneydelsen, kan kommunalbestyrelsen i dag beslutte, om det enkelte dagtilbud skal have mulighed for at indføre madordninger, hvor udgiften fuldt finansieres af forældrene. Der har dog hidtil ikke været hjemmel i loven til, at kommunerne har kunnet give

tilskud til forældrebetalte madordninger. Dette har medført en risiko for, at de udsatte børn, som netop kan have gavn af ordningen, ikke tilslutter sig ordningen, idet det kan være forældrene til disse børn, der er økonomisk dårligt stillede.

På den baggrund foreslås det, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at give tilskud i forbindelse med forældrebetalte madordninger i dagtilbud og fritidshjem. På denne måde gives mulighed for at sikre, at børn kan deltage uanset forældrenes økonomiske forhold.

3.7. Privat dagpleje som ny etableringsform

Som det er i dag, kan daginstitutioner både drives som kommunale og private tilbud. Inden for dagpleje findes der imidlertid kun kommunal dagpleje. Det har dog været muligt at etablere ordninger, der i princippet var privat dagpleje, nemlig dagplejelignende puljeordninger efter aftale med kommunalbestyrelsen.

For at harmonisere begreberne og skabe en mere ensartet og gennemsigtig struktur foreslås det at indføre en ny bestemmelse, som giver mulighed for at etablere privat dagpleje. Det foreslås, at privat dagpleje er en privat pasningsordning til børn, der baseres på en aftale om drift mellem kommunalbestyrelsen og den private dagpleje. Det foreslås endvidere, at den private dagpleje skal leve op til formålsbestemmelsen og krav om udarbejdelse af pædagogisk læreplan samt børnemiljøvurdering, dog undtaget kravet om forældrebestyrelser.

3.8. Forbedret fleksibilitet og frit valg for forældre

Mange job indebærer skæve arbejdstider, hvor medarbejderne arbejder på tidspunkter, som ligger uden for almindelig arbejdstid som f.eks. aften- og natarbejde og arbejde i weekender og placering af fridage på hverdage. Dette skaber behov for fleksibilitet i tilbuddene, så tilbuddene i højere grad understøtter den enkelte families mulighed for at tilrettelægge familie- og arbejdsliv efter deres individuelle behov og ønsker.

Hidtil har der ikke været hjemmel i loven til, at kommunalbestyrelsen har kunnet tilbyde forældre et dagtilbud i kombination med et økonomisk tilskud til brug for privat pasning. Den enkelte familie har således været nødsaget til at tage imod en fuldtidsplads i et dagtilbud, selvom forældrene f.eks. kun har haft behov for pasning af barnet tre hverdage i ugen samt behov for pasning af barnet i nogle weekender.

For at tilbyde større fleksibilitet i tilbuddene foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til privat pasning i kombination med et dagtil-

bud. Denne mulighed vil åbne op for, at forældre f.eks. kan vælge en deltidspads i et dagtilbud i kombination med et økonomisk tilskud, så forældrene kan få en plads til deres barn i et dagtilbud nogle dage i ugen og samtidig ansætte en barnepasser, som kan passe barnet om aftenen, natten eller i weekenden, hvor forældrene er på arbejde. Det forudsættes dog, at den samlede pasningstid, der gives tilskud til, svarer til en fuldtidspads i kommunen, og at forældrene kan dokumentere, at behovet for pasning uden for normal åbningstid udgør et reelt pasningsbehov i relation til et arbejde.

Som reglerne er i dag, er det kun muligt at give tilskud til privat pasning til børn over 24 uger, hvilket kan skabe pasningsproblemer for familier, hvor kvinden f.eks. er selvstændige erhvervsdrivende og ønsker at genoptage arbejdet, før barnet er 24 uger gammelt. For at forbedre fleksibiliteten og ligestille privat pasning med dagtilbud foreslås det, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at yde tilskud til privat pasning af børn under 24 uger, ligesom kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan give et tilskud til privat pasning under forældrenes barsel i øvrigt.

For yderligere at skabe fleksibilitet i tilbuddene og forbedre forældrenes valgmuligheder foreslås det, at forældre får ret til tilskud til pasning af egne børn, hvis kommunen bryder pasningsgarantien. Hidtil har forældre i kommuner, der har brudt pasningsgarantien, haft mulighed for at få tilbudt en plads i en anden kommune eller haft ret til et økonomisk tilskud til at ansætte en barnepasser, indtil kommunalbestyrelsen har kunnet tilbyde forældrene den lovede plads. Disse løsninger har enkelte forældre dog ikke været tilfredse med, idet førstnævnte indebærer, at det lille barn har skullet begynde i et nyt dagtilbud for en meget kort periode for herefter at begynde et nyt sted, mens sidstnævnte løsning ofte ikke har været en reel mulighed, idet det kan være vanskeligt at finde en barnepasser, som kun skal være ansat i f.eks. tre-fire uger.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget skønnes at medføre kommunale merudgifter til den styrkede pædagogiske indsats, til øget tilskud og administrative udgifter i tilknytning til øgede oplysninger til forældrene på i alt 58,0 mio. kr. i 2007 og 124,4 mio. kr. på helårsbasis i 2008 og følgende år. Udgifterne på helårsniveau fordeler sig på udgifterne

i tilknytning til øget information til brugerne på 6,3 mio. kr., der er afsat 40 mio. kr. til den øgede pædagogiske indsats i dagtilbuddene, som overvejende forventes anvendt til at styrke det pædagogiske personale på dagtilbudsniveau. Udgifterne i tilknytning til sprogvurdering og sprogstimulering forventes at medføre merudgifter på 45,6 mio. kr., mens udgifterne til planer for håndtering og opfølgning i tilknytning til den øgede sprogstimulerende indsats vurderes at medføre merudgifter på 4,3 mio. kr. De øgede muligheder for fleksibilitet vurderes samlet at medføre udgifter på 28,2 mio. kr., heraf er der afsat 10 mio. kr. på helårsbasis som kompensation for, at kommunalbestyrelsen får mulighed for at give tilskud til nedsættelsen af betalingen i de forældrebetalte madordninger til familier omfattet af fripladsskalaen, 10 mio. kr. til finansiering af merudgifter i tilknytning til at kunne kombinere en plads i et dagtilbud med tilskud til privat pasning, mens de resterende 8,2 mio. kr. er afsat til finansiering af merudgifter ved i særlige tilfælde at kunne give tilskud til privat pasning af børn under et halvt år.

Forslaget forhandles med de kommunale parter.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter

9. Høring

Lovforslaget har været sendt i høring til følgende organisationer: Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), FOA - Fag og Arbejde, Daginstitutionernes Landsorganisation (DLO), Landsforeningen af forældre til børn i dagtilbud (FOLA), Socialpædagogernes Landsforbund (SL), KL, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Børne- og Kulturchefforeningen (BKF), FTF, Børnerådet, Det Centrale Handicapråd, De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI) og Ankestyrelsen.

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen af betydning	46,7 mio. kr. i 2007 og 112,1 mio. kr. årligt i 2008 og følgende år
Administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner	Ingen af betydning	11,3 mio. kr. i 2007 og 12,3 mio. kr. årligt i 2008 og følgende år
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til afsnit I

Indledning

Til kapitel I

Formål, anvendelsesområde, ansvar, tilsyn m.v.

Formål

Til § 1

Bestemmelsen er ny og udtrykker det overordnede formål med loven. Hensigten med bestemmelsen er, at alle bestemmelser i loven skal fortolkes i lyset af bestemmelsen, samt de specifikke formålsbestemmelser til de enkelte typer af tilbud. Bestemmelsen giver ikke de enkelte forældre specifikke rettigheder i forhold til bestemmelsens indhold.

Formålsbestemmelsen er fælles for alle tilbud efter lovforslaget og har sigte på, at tilbuddene indholdsmæssigt skal skabe grundlag for børns og unges trivsel og bidrage til at bryde negativ social arv, ligesom rammerne for og indretningen af tilbuddene skal medvirke til at give børnefamilierne bedre mulighed for at tilrettelægge arbejds- og familieliv og give sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene. Bestemmelsens enkelte formål er ligestillede, og skal samlet set danne en fælles ramme i forhold til de væsentligste temaer for tilbud til børn og unge. I forlængelse af denne overordnede formålsbestemmelse er der i forhold til hvert tilbud en specifik formålsbestemmelse.

Efter nr. 1 skal alle tilbud bidrage til at fremme børns og unges trivsel, udvikling og læring afstemt i forhold til barnets eller den unges alder og modenhed. Med bestemmelsen sættes barnets udvikling og trivsel i fokus. Formålet med tilbuddene er således mere end blot pasning eller et sted at være. Formålet er først og fremmest, at tilbuddene skal fremme børnenes og de unges trivsel og udvikling gennem de fysiske og psykiske miljøer, der skabes, og de aktiviteter, der tilbydes eller igangsættes af personalet. Trivsel, udvikling og læring forstås som hinandens forudsætninger, idet børns og unges trivsel er afgørende for muligheden for udvikling og læring. Omvendt giver udvikling og læring også en øget trivsel, idet barnet eller den unge oplever, at det kan forstå mere eller overkomme flere ting, end det kunne før. Forventningerne og kravene til indholdet i forhold til de forskellige tilbud fremgår mere detaljeret af de enkelte bestemmelser i afsnittene om de forskellige tilbud.

Nr. 2 fastsætter, at formålet med lovforslaget endvidere er at give familierne fleksibilitet i løsningerne og mulighed for at vælge mellem forskellige tilbud, herunder f.eks. mellem dagpleje og vuggestue eller mellem offentlige og private tilbud eller mellem dagtilbud og tilskud til privatarangeret pasning. Det er første gang, at dette formål fremgår eksplicit af en lov om tilbud til børn og unge. Familierne skal have mulighed for at vælge løsninger, der er tilrettelagt på en måde, der så vidt muligt gør familierne i stand til at finde en god balance mellem arbejds- og familieliv.

Efter nr. 3 skal loven bidrage til at bryde negativ social arv, således at børn fra belastede miljøer i højere grad får de bedst mulige forudsætninger for at trives og klare sig godt både i deres barndom og voksenliv. Lovforslagets tilbud skal derfor ses som en integreret del af den samlede indsats på børne- og ungeområdet, herunder indsatsen i kommunens øvrige tilbud til børn og unge, indsatsen i forhold til børn og unge med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne og indsatsen i forhold til udsatte børn m.v. Tilbuddene har en opgave i forhold til at medvirke til, at børn og unge, herunder børn med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, får den nødvendige støtte, omsorg og læring i tilbuddene. Tilbuddene har efter serviceloven pligt til at underrette kommunen, såfremt der er børn og unge, der mistrives, således at kommunen kan vurdere, om der skal sættes ind med en forebyggende indsats eller særlig støtte efter servicelovens regler.

Nr. 4 fastsætter, at formålet med loven er, at der i så vid udtrækning som muligt skal skabes sammenhæng og kontinuitet mellem tilbuddene. Kommune, personale og forældre skal bidrage til, at overgangene mellem tilbuddene gøres så ukomplicerede og harmoniske som muligt, ligesom barnet eller den unge selvfølgelig også skal opleve, at det er et andet tilbud end det forrige med andre eller nye udfordringer afstemt efter barnets eller den unges alder og modenhed.

Anvendelsesområde m.v.

Til § 2

Bestemmelsen fastlægger lovens anvendelsesområde. Stk. 1 er en videreførelse af definitionen på dag- og fritidstilbuddenes sigte, jf. servicelovens § 20, stk. 1, der med lovforslaget udvides til også at omhandle klubtilbud m.v. Stk. 2 er primært en videreførelse af servicelovens § 2. Stk. 3 er ny.

Efter stk. 1 er lovens anvendelsesområde dag-, fritids- og klubtilbud m.v., der har et pædagogisk, pasningsmæssigt og socialt formål. Der er tale om tre ligestillede formål, der efter børn og unges alder skal tilpasses det konkrete tilbud. Klubtilbud m.v. har således primært et pædagogisk og socialt formål og ikke et pasningsmæssigt formål, i forhold til de større børn og unge.

Stk. 2 fastsætter, at forældre med lovligt opholdssted her i landet har ret til ydelser efter lovforslaget. Med forældre forstås både biologiske forældre, plejeforældre m.v. Det følger af lovforslaget, at retten til tilbud efter lovforslaget følger barnets forældre. Såfremt barnet bor skiftevis hos forældrene, følger retten den forælder, hvor barnet har størst tilknytning. Det er

dermed ikke afgørende, hvordan den retlige konstruktion er i forhold til barnet, dvs. hvor forældremyndigheden er placeret. Vurdering af tilknytning kan tage udgangspunkt i eksempelvis folkeregisteradresse. Det er dermed denne forælders folkeregisteradresse, der har forpligtelsen til at stille en plads til rådighed og give tilskud til forælderen.

Endringen i bestemmelsen indebærer en præcisering af, at ydelser tildeles forældre med opholdssted her i landet. I bestemmelsen benyttes som noget nyt begrebet opholdssted med henblik på at indskrive den hidtidige praksis på dagtilbudsområdet, hvor turister og andre personer med lovligt kortvarigt og midlertidigt ophold her i landet ikke er omfattet af retten til ydelser. I forbindelse med en vurdering af, om en person har opholdssted i Danmark, kan der lægges vægt på opholdets længde, folkeregisteradresse, hvorvidt personen har til hensigt at tage fast bopæl eller opholde sig midlertidigt i Danmark, opholdsgrundlaget samt barnets bedste.

Det videreføres, at det er et krav for at opnå ydelser efter loven, at man lovligt opholder sig i Danmark. Dette gælder uanset nationalitet.

Personer, der efter gældende EU-regler, herunder forordning nr. 1612/68 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet og forordning nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter indenfor Fællesskaber, er omfattet af dansk lovgivning, vil ligeledes være berettiget til ydelser efter lovforslaget.

EU-statsborgere, der er beskæftiget på tværs af grænserne inden for Unionen, har i medfør af forordning 1612/68 krav på de samme sociale fordele som indenlandske arbejdstagere, jf. forordningen artikel 7, stk. 2. Efter EU-reglerne har EU-borgere, der arbejder i Danmark, dermed ret til ydelser efter denne lov. Retten til ydelser udspringer ikke af bopæl, men af deres status som vandrende arbejdstagere. Derfor har vandrende arbejdstagere med beskæftigelse i Danmark ret til et dagtilbud, uanset om de har bopæl i Danmark.

Ydelser til vandrende arbejdstagere tildeles efter nationale regler, dvs. i forhold til tilbud efter reglerne i lovforslaget.

Personer, der er beskæftiget i Danmark, men har bopæl i et andet land, såkaldte grænsegængere, har dermed også ret til sociale fordele efter lovforslaget. Da retten til ydelser følger personens beskæftigelse, er det den kommune, hvor personen er beskæftiget, der er opholdskommune, og dermed har ansvaret for at tildele og betale ydelser. Såfremt personen er beskæfti-

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

get i flere kommuner, er det den kommune, hvor den beskæftigelsesmæssige tilknytning er størst.

I de tilfælde, hvor begge forældre med bopæl uden for Danmark arbejder i hver sin danske kommune, har forældrene hver især opholdskommune i den kommune, hvor de arbejder, jf. § 5, stk. 1 i retssikkerhedsbekendtgørelsen. I tilfælde hvor en person er beskæftiget i en filial eller lignende, hvor hovedsædet fysisk er beliggende i en anden kommune i Danmark, er det filialens beliggenhed, der er afgørende for, hvilken kommune, der betragtes som opholdskommune. Hver beskæftigelseskommune har som opholdskommune for forældrene pligt til at stille en dagtilbudsplads til rådighed, hvis forældrene ønsker en plads til deres barn i kommunen. Forældrene har dog kun ret til én plads til barnet.

Ønsker forældrene en dagtilbudsplads i en af beskæftigelseskommunerne, kan forældrene selv vælge, i hvilken kommune, pladsen ønskes. Den kommune, hvor forældrene ønsker en dagtilbudsplads, har således pligt til at optage barnet i dagtilbud og betale tilskud til dagtilbuddet på tilsvarende vis som for kommunens øvrige borgere. Ønsker forældrene efter reglerne om frit valg over kommunegrænserne en dagtilbudsplads i en anden kommune end i de to beskæftigelseskommuner, er betalingskommunen den af de to beskæftigelseskommuner, hvortil forældrene henvender sig angående plads i dagtilbud over kommunegrænsen.

Såfremt en arbejdstager vælger at benytte et dag-, fritids- eller klubtilbud i en anden kommune end beskæftigelseskommunen efter lovforslagets §§ 28, 55 og 69, skal tilskuddet mellem kommunerne beregnes efter de almindelige regler ved plads over kommunegrænsen.

Dag, fritids- og klubtilbud er at betragte som naturtydelser og er derfor ikke omfattet af reglerne om direkte eksport af sociale ydelser i forordning 1408/71.

Da tilskud til privat pasning og pasning af egne børn som udgangspunkt træder i stedet for en fysisk plads i et dagtilbud kan disse tilskud ligeledes ikke eksporteres direkte til brug i et andet land selvom en arbejdstager er beskæftiget i Danmark. Tilskud til privat pasning og pasning af egne børn kan derfor ikke udbetales til brug i et andet land. Barnet skal under pasningen opholde sig i Danmark.

Efter *stk. 3* kan et barn kun tildeles og råde over én plads i henholdsvis et dag-, fritids- og klubtilbud. Der har hidtil været anlagt den fortolkning, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at tilbyde en forælder, der har barnet boende hos sig en del af tiden, en plads i et dag-

tilbud, samtidigt med at barnet har et dagtilbud hos den anden forælder. Med forslaget præciseres, at det ikke er muligt, at et barn at råder over mere en én plads i et dagtilbud, idet det vurderes at være i strid med barnets tarv, at det skal forholde sig til to forskellige dagtilbud. Bestemmelsen er i overensstemmelse med folkeskoleloven, hvor barnet også alene kan være tilmeldt én skole.

Mål, rammer og ansvar for samt tilsyn med dag-, fritids- og klubtilbud samt andre socialpædagogiske fritidstilbud

Til § 3

Bestemmelsen viderefører dele af servicelovens § 19, stk. 2, § 21, stk. 1, og § 33, stk. 4.

Stk. 1 har overordnet til formål at fastslå, at kommunalbestyrelsen har det overordnede ansvar for dagtilbud, fritidshjem og klubber.

En klar ansvarsplacering styrker kvaliteten i den offentlige sektor. Kommunalbestyrelsen skal ud fra dette lovforslag og servicelovens § 19, stk. 2, om en sammenhængende børnepolitik beskrive mål og rammer for henholdsvis dag, fritids- og klubtilbud. Kommunalbestyrelsen skal herunder beskrive, hvordan disse mål og rammer konkret skal udmøntes.

Formålet med lovforslagets § 3 er, at kommunalbestyrelsen under ét forholder sig til f.eks. sammensætning og organisering af tilbud, budget, kostpolitik, forholdet til den sammenhængende børnepolitik og de krav, der følger af dette lovforslag, herunder formålsbestemmelserne samt bestemmelserne om pædagogiske læreplaner, sprogvurdering og børnemiljø. Herved gives kommunalbestyrelsen et redskab til at skabe en struktur, der sikrer en god kvalitet i en passende organisationsmæssig kontekst og med et prioriteret budget.

Efter *stk. 2* stilles der krav om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre mål og rammer for henholdsvis dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud m.v. i kommunen.

Formålet er at sikre, at kommunalbestyrelsen tager konkret stilling til og ansvar for, hvorledes henholdsvis dag-, fritids- og klubtilbud i kommunen skal leve op til de mål og rammer, der følger af lovforslaget. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse angive, hvordan den vil sikre, at formålsbestemmelserne for de enkelte typer tilbud vil blive efterlevet, således at formålsbestemmelserne bliver udmøntet i praksis.

Formålet med offentliggørelsen er at give borgerne mulighed for at få indblik i den enkelte kommunes

prioriteringer og serviceniveau på dag-, fritids- og klubområdet.

Efter *stk. 3* stilles der krav om, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre, hvorledes dagtilbud, fritidshjem og klubtilbud m.v. skal medvirke til udmøntningen af kommunens sammenhængende børnepolitik efter servicelovens § 19, stk. 2. Bestemmelsen er i overensstemmelse med gældende ret.

Det følger af *stk. 3, nr. 1*, at det skal fremgå, hvordan tilbuddene i kommunen skal medvirke til at skabe indbyrdes sammenhæng mellem tilbuddene efter lovforslaget og andre relevante love, herunder særligt sammenhæng mellem dagpleje/vuggestue og børnehave, mellem børnehave og fritidshjem/SFO/skole og mellem fritidshjem/SFO/skole og klub. Herved sikres, at der i den enkelte kommune foreligger en overordnet politik for, hvorledes børnene og de unge sikres den bedst mulige overgang mellem de forskellige tilbud. En god forberedelse på en ny fase i livet som børnehavebarn eller skolebarn, så barnet føler sig mere tryk ved det nye, kan forebygge mange startvanskeligheder.

Det skal desuden efter *stk. 3, nr. 2*, fremgå, hvorledes tilbuddene er en del af den generelle forebyggende indsats til de børn og unge under 18 år, der har behov herfor. Hovedparten af de børn og unge, der har behov for særlig støtte efter bestemmelserne i serviceloven, har også kontakt med de almindelige dag-, fritids- og klubtilbud. Det er derfor vigtigt, at der sikres sammenhæng mellem på den ene side dag-, fritids- og klubtilbuddenes indsats i forhold til det pågældende barn eller den unge og på den anden side den indsats, der i andet regi iværksættes efter serviceloven.

Den sammenhængende børnepolitik skal beskrive forholdet mellem "normalområdet", som lovforslaget regulerer, og "særlig støtte-området", som reguleres efter serviceloven.

Formålet med den sammenhængende børnepolitik er at sikre, at den enkelte kommunalbestyrelse sikrer sammenhæng mellem det generelle forebyggende arbejde og den målrettede indsats over for børn og unge med behov for særlig støtte. I denne forbindelse er det bl.a. vigtigt, at normalsystemet er tilstrækkeligt rummeligt til, at der ikke sker en u hensigtsmæssig udstødelse af børn og unge med behov for støtte eller særlig støtte efter servicelovens regler.

Den sammenhængende børnepolitik skal altså beskrive, hvordan kommunalbestyrelsen sikrer sammenhæng mellem de forskellige sektorer, f.eks. dagtilbud, skole, sundhedssektor og den frivillige sektor, og den særlige støtte til børn og unge.

Som et led i udarbejdelsen af den sammenhængende børnepolitik skal kommunalbestyrelsen beskrive den rolle, som dagtilbuddene og skolen tilsigtes at spille i den forebyggende indsats, herunder dagtilbuds og skolars rummelighed i forhold til børn med vanskeligheder. Der kan f.eks. være behov for, at kommunalbestyrelsen er særlig opmærksom på indsatsen i dagtilbud, der ligger i belastede områder. Hvis et dagtilbud har en særlig høj andel af børn med sociale problemer, bør kommunalbestyrelsen således overveje, om der er behov for særlige initiativer – f.eks. differentieret normering – for at sikre, at dette tilbud kan tilgodese børnenes behov.

Derudover spiller dagtilbuddene en vigtig rolle i forhold til barnets overgang til skolesystemet, og dagtilbuddet skal aktivt være med til at forberede barnet på overgangen til skolen. Hvordan dette skal ske i praksis afhænger af den lokale tilrettelæggelse af arbejdet og behovene i forhold til det enkelte barn.

I forhold til børn med særlige behov kan det være nødvendigt med en særlig indsats for at sikre en smidig overgang mellem dagtilbud indbyrdes og mellem dagtilbud og skole.

Har et barn i løbet af sin tid i dagtilbud haft særlige problemer, skal det overvejes, om der er behov for at formidle viden og erfaringer om dette barns situation videre til et nyt dagtilbud eller til skolesystemet. Der vil således være situationer, hvor viden om det udsatte barns særlige situation og erfaringerne med indsatsen i forhold til barnet vil være nyttige i forhold til at skabe en sammenhæng i indsatsen. Reglerne i retssikkerhedsloven finder anvendelse ved indhentelse og videregivelse af oplysninger.

Kravet om, at kommunalbestyrelsen skal vedtage den sammenhængende børnepolitik betyder, at det politiske niveaus forventninger til samarbejdet synliggøres. Bestemmelsen danner således grundlag for udarbejdelsen af en gennemtænkt og hensigtsmæssig tilrettelæggelse af indsatsen og et bedre grundlag for det tværsektorielle samarbejde.

Den sammenhængende børnepolitik skal udformes skriftligt og offentliggøres på kommunens hjemmeside.

Efter *stk. 4* stilles der som noget nyt krav om, at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre en oversigt over dag-, fritids og klubtilbud i kommunen samt tilskud til privat pasning og pasning af egne børn.

Formålet med bestemmelsen er at skabe åbenhed og sammenlignelighed med henblik på at forbedre forældrenes mulighed for at træffe et oplyst valg af dagtilbud. Oplysning om dagtilbud skaber gennemsigtig-

hed, så den enkelte familie kan se, hvilke valgmuligheder den har. Samtidig skabes et sammenligningsgrundlag, der kan understøtte forældrene i at vælge det dagtilbud, der passer bedst til deres families behov.

Til § 4

Stk. 1 er en videreførelse af servicelovens § 4, stk. 1, § 20, stk. 1, og § 33, stk. 1, med redaktionelle ændringer. Stk. 2 er en præcisering af servicelovens § 19, stk. 1 og 21, stk. 1, og er udtryk for gældende ret. Stk. 3 afgrænser forholdet mellem denne lovs og serviceovens tilbud, og er udtryk for gældende ret.

Ved at samle bestemmelserne om kommunalbestyrelsens forpligtelse til at stille dagtilbud til rådighed tydeliggøres, at det er kommunalbestyrelsens ansvar at sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i dag-, fritids- og klubtilbud til børn og unge.

Pladserne kan bestå af tilbud i opholdskommunen eller i en anden kommune, hvori opholdskommunen råder over pladser under hensyntagen til, at afstanden mellem dagtilbud og hjem eller arbejde m.v. er rimelig i forhold til den konkrete familie. Kommunalbestyrelsen kan derimod ikke henvise forældre til at søge optagelse i et tilbud i en anden kommune, hvor opholdskommunen ikke råder over pladser.

På dagtilbudsområdet skal "det nødvendige antal pladser" efter *stk. 1* vurderes i forhold til efterspørgslen af pladser og kommunalbestyrelsens pligt til at opfylde pasningsgarantien efter lovforslagets § 23. Forsyningsforpligtelsen kan opfyldes ved, at barnet tilbydes en plads i en kommunal dagpleje eller daginstitution, i en privat dagpleje eller i en selvejende daginstitution. Kommunalbestyrelsen kan ikke anvise plads i en privatinstitution, ligesom kommunalbestyrelsen ikke kan henvise forældrene til privat pasning eller pasning af egne børn. Forældrene skal selv ønske et økonomisk tilskud til privat pasning, tilskud til pasning af egne børn eller en privatinstitution.

På fritidshjem- og klubområdet indebærer forsyningsforpligtelsen, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er relevante fritids- og klubtilbud til aldersgruppen. Tilbyder kommunalbestyrelsen f.eks. plads i en SFO, der er oprettet efter folkeskoleloven, kan forældrene ikke stille krav om en plads i et fritidshjem.

For klubtilbud m.v. må kommunalbestyrelsens vurdering af det nødvendige antal pladser dels omfatte det lokale behov for klubtilbud m.v., og dels i hvilken udstrækning der i kommunen i øvrigt er fritidstilbud, der retter sig mod samme aldersgruppe og indholdsmæssigt dækker klubtilbuddenes formålsbestemmel-

se. Der skal således være et vist varieret udbud af fritidstilbud i kommunen, der samlet set retter sig mod alle større børn og unge, herunder ligeledes de socialt og kulturelt udsatte grupper samt børn og unge med behov for særlig støtte.

Tilrettelæggelsen af tilbudsstrukturen for klubtilbud skal således ses i sammenhæng med klubber oprettet efter bestemmelserne i ungdomsskoleloven og folkeoplysningsloven samt øvrige fritidstilbud, der findes i kommunen til større børn og unge.

Kommunalbestyrelsens forsyningsforpligtelse gælder alene for kommunens egne borgere. Kommunalbestyrelsen har i forhold til kommunens egne borgere/skatteydere en pligt til at begrænse eventuelle unødige udgifter for kommunen og tilpasse de lokale forhold ved løbende at foretage en kapacitetsvurdering og eventuel kapacitetstilpasning, således at antallet af pladser i den enkelte kommune matcher efterspørgslen i kommunen.

I *stk. 2* fastsættes kommunalbestyrelsens pligt til at tilbyde støtte til børn i dag-, fritids- og klubtilbud eksplicit i loven. Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der ydes støtte i tilbuddet til børn med behov for støtte i et dag-, fritids- eller klubtilbud, for at kunne trives og udvikle sig. En støtte til børn under 18 år med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne kan eventuelt tilbydes inden for rammerne af en særlig handicapgruppe i tilbuddet. Støtten skal ydes så tidligt som muligt med henblik på tidlig forebyggelse i forhold til børn med behov herfor. Støtten kan ydes i tilbuddet eller på anden måde, og følger opholdskommunens generelle forpligtelse. Støtten kan ydes ved støttepædagog, rådgivning til institutionen eller lignende.

Kommunalbestyrelsens pligt til at yde støtte gælder også i forhold til børn fra andre kommuner, der har plads i et tilbud i kommunen efter reglerne om plads over kommunegrænsen, jf. lovforslagets §§ 28, 55 og 69. I sådanne tilfælde er det institutionskommunen, der træffer afgørelse om barnets behov for støtte i tilbuddet, ligesom institutionskommunen yder og betaler for støtten. Det er institutionskommunens serviceniveau, der er afgørende for typen og omfanget af den støtte, som barnet tilbydes. Opholdskommunen yder bidrag hertil via det tilskud, som barnet får med over kommunegrænsen, hvor de gennemsnitlige udgifter til støttepædagog m.v. er indeholdt. Barnets opholdskommune kan ikke ved at betale ekstra sikre et barn en anden type eller mere støtte, end den støtte de øvrige børn med behov for støtte får i institutionskommunens tilbud. Barnets opholdskommune kan dog beslutte at yde et ekstra tilskud efter §§ 42, 62 eller 75 for at reducere institutionskommunens udgifter til støtte.

Såfremt opholdskommunen ikke finder institutionskommunens støtte til barnet tilstrækkelig, kan opholdskommunen træffe afgørelse om anden foranstaltning - herunder trække tilskuddet tilbage og beslutte, at barnet skal tilbydes tilbud i opholdskommunen.

Børn i privatinstitutioner er ligeledes sikret støtte i dagtilbuddet. Barnets opholdskommune tager stilling til barnets behov for støtte og betaler for støtten. Det er opholdskommunen, der beslutter, om den vil yde støtte ved selv at stille støtten til rådighed eller ved at betale eksempelvis institutionskommunen for at yde støtte.

Kommunalbestyrelsen kan ikke yde støtte efter stk. 2, i forbindelse med tilskud til privat pasning og pasning af egne børn.

Forældre til børn med behov for støtte efter stk. 2, kan ikke ved at betale ekstra stille krav om et andet tilbud om støtte, end det kommunalbestyrelsen tilbyder, f.eks. behandling efter en særlig metode.

I *stk. 3* præciseres, at dag-, fritids- og klubtilbud til børn og unge under 18 år, der på grund af en betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af de almindelige tilbud efter lovforslaget skal oprettes efter servicelovens §§ 32 og 36.

Særlige dag-, fritids- og klubtilbud til børn og unge under 18 år er således ikke omfattet af dette lovforslag. Der er alene tale om en præcisering af den allerede gældende afgrænsning mellem normal- og specialområdet, og den deraf følgende afgrænsning mellem ministeren for familie- og forbrugeranliggendes og socialministerens ressortområder.

Til § 5

Stk. 1 svarer til den gældende bestemmelse i retssikkerhedslovens § 16 med en præcisering af, at tilsynet ligeledes omfatter en sikring af, at de efter lovforslagets § 3 fastsatte mål og rammer efterleves. *Stk. 2* er ny.

I *stk. 1* fastsættes, at kommunalbestyrelsen har pligt til at føre tilsyn med indholdet af tilbuddene og den måde, hvorpå opgaverne efter denne lov udføres. Pligten fremgår direkte i loven.

Formålet med at indføje bestemmelsen i loven er at samle vigtige bestemmelser i relation til dagtilbud i samme lov og sikre en sammenhæng mellem dels kommunalbestyrelsens intentioner, som de er beskrevet i de fastsatte mål og rammer efter lovforslagets § 3, dels den måde, som opgaven løses på i det enkelte tilbud, og endelig den opfølgning, som kommunalbe-

styrelsen foretager i form af tilsyn med det enkelte tilbud.

Kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse gælder i forhold til alle dag-, fritids- og klubtilbud samt privat pasning, hvor forældrene modtager tilskud efter lovforslagets § 80.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med den generelle tilsynspligt, der følger af servicelovens § 146, hvoraf det følger, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år i kommunen lever.

Bestemmelsen skal endvidere ses i sammenhæng med den udvidede underretningspligt efter servicelovens § 153, stk. 1, hvorefter personer, der udøver offentlig tjeneste eller hverv, herunder ansatte i dag-, fritids- og klubtilbud, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til forhold, der giver formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte. Ligeledes gælder der efter servicelovens § 153, stk. 2, en udvidet underretningspligt for andre grupper af personer, herunder private dagplejere, der under udøvelse af deres erhverv får kendskab til forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter serviceloven.

Efter *stk. 2* skal kommunalbestyrelsen fastsætte og som noget nyt offentliggøre rammerne for tilsynet. Kommunalbestyrelsen fastsætter, hvordan tilsynet skal udøves inden for de rammer, der er fastsat i lovgivningen. Offentliggørelse af rammerne for tilsynet skal ske på kommunens hjemmeside.

Til § 6

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af servicelovens § 27, stk. 3, og § 28, stk. 3, med en udvidelse til også at omfatte klubtilbud.

Bestemmelsen har til formål at præcisere ansvarsområdet for lederne af de enkelte dag-, fritids- og klubtilbud. Dele af den pædagogiske og administrative ledelse kan også varetages af eksempelvis område- og distriktsledere m.v. Ledelsen og opgavevaretagelsen bør i disse tilfælde placeres hensigtsmæssigt i forhold til opgavernes karakter.

Efter *stk. 1* er det lederen af det enkelte dag-, fritids- og klubtilbud, der er ansvarlig for den pædagogiske og administrative ledelse af tilbuddet. Lederen er ansvarlig for sit arbejde overfor kommunalbestyrelsen.

I forhold til de gældende bestemmelser udgår således, at lederen også er ansvarlig for tilbuddets arbejde over for forældrebestyrelsen. Formålet med denne ændring er at tydeliggøre, at lederen er ansat af og kun

kan afskædiges af kommunalbestyrelsen, ikke forældrebestyrelsen. Ændringen er i overensstemmelse med gældende praksis. Herudover har ændringen til formål at fastslå, at det er lederen – ikke forældrebestyrelsen – der har det endelige ansvar for den administrative og pædagogiske ledelse af dagtilbuddet.

Efter *stk. 2* er lederen af den selvejende daginstitution ansvarlig for den pædagogiske og administrative ledelse af tilbuddet.

Ledere af selvejende institutioner er ansvarlig for sit arbejde over for den selvejende institutions bestyrelse, der kan være sammenfaldende med forældrebestyrelsen i institutionen.

Til afsnit II

Dagtilbud til børn indtil skolestart

Til kapitel 2

Formål, pædagogiske læreplan, sprogvurdering, børnemiljøvurdering m.v.

Formål for dagtilbud

Til § 7

Stk. 1 er en delvis videreførelse af børnemiljølovens § 1, stk. 1. Stk. 2 og 4 er hovedsageligt en videreførelse af servicelovens § 21, stk. 2, 4 og 6. Stk. 3 er hovedsageligt en videreførelse af § 1 i bekendtgørelse nr. 684 af 25. juni 2004 om temaer og mål i pædagogiske læreplaner. Stk. 5 er ny.

Med *stk. 1* tydeliggøres, at børnemiljøet i dagtilbud udgør et væsentligt aspekt i forhold til at sikre alle børns trivsel, sundhed, udvikling og læring. Bestemmelsen understreger, at et godt miljø ikke blot omhandler den fysiske indretning af dagtilbuddet, men at børnemiljøet også omfatter de psykiske og æstetiske forhold i dagtilbuddet, og at disse forhold tilsammen medvirker til, at børnene får de optimale betingelser for at udvikles og lære.

Stk. 2 sætter barnets behov og udvikling i centrum og fremhæver samtidig, at indsatsen skal udformes i samarbejde med forældrene. I bestemmelsen fremhæves det, at dagtilbud skal give barnet omsorg. Omsorgen er et nødvendigt fundament for barnets tro på sig selv og tillid til omgivelserne. At dagtilbud skal give barnet omsorg indebærer, at barnet i dagtilbud skal have såvel den nødvendige pasning og pleje som følelsesmæssige kontakt.

Bestemmelsen i *stk. 3* sætter fokus på dagtilbuddets vigtige rolle i forhold til at understøtte barnets læring.

Barnet er medskabere af sin egen læring, og det pædagogiske personale understøtter, guider og udfordrer, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Udviklingen af kompetencer sker således gennem spontane oplevelser og leg, samt ved at den voksne skaber situationer, der giver barnet mulighed for fordybelse, udforskning og stimulering.

Legen anses som fundamental og udvikler børns sprog, kreativitet og sociale færdigheder. Legen giver barnet mulighed for at afprøve, hvad barnet er god til, og hvad barnet kan. Læringen tager dermed ikke kun udgangspunkt i planlagte aktiviteter, men i lige så høj grad i de naturlige og pludselig opståede situationer, der forekommer i løbet af dagen i et dagtilbud. Relationen mellem den voksne og barnet anses som central i læringen og udviklingen af kompetencer.

Kompetencer forstås i denne forbindelse både i bredden (kultur- og samfundsorienteringen) og i dybden (person- og identitetsorientering). Det handler således både om barnets handle- og præstationsevner og om de bagvedliggende potentialer, der mobiliseres på relevant måde i de situationer, som barnet hele tiden sættes i.

Efter *stk. 4* skal dagtilbud give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Dette indebærer, at der skal lyttes til børn, og at børn skal tages alvorligt, hvilket ligeledes understøtter FN's Konvention om Barnets Rettigheder artikel 12, der netop fremhæver, at børn har ret til at udtrykke deres synspunkter i forhold, der vedrører dem. Børnene skal i forlængelse af dette have mulighed for at få indflydelse og medbestemmelse på deres dagligdag i dagtilbuddet afhængig af alder og modenhed. Hensigten hermed er at medvirke til, at barnet udvikler selvstændighed, og at barnet lærer at tage medansvar og udvikler evner til at samarbejde og indgå i forpligtende fællesskaber.

Alle dagtilbud skal bygge på de demokratiske værdier, der kendetegner danske dagtilbud og medvirke til integration i det danske samfund, således at børnene kan begå sig i det danske samfund. Det indebærer, at dansk er hovedsproget i alle dagtilbud, at børnene introduceres til danske traditioner, at børnene medinddrages osv. Hensigten med, at hovedsproget er dansk i dagtilbud, er at sikre alle børn introduktion til og sprogstimulering i forhold til det danske sprog. Sprog skal forstås i bred forstand, således omfatter dette f.eks. også tegnsprog. Hvis en privatinstitution ikke lever op til disse krav, kan kommunalbestyrelsen fratræde institutionen tilskuddet. Dog kan kommunalbestyrelsen, hvis den konkret skønner, at det ikke med-

fører integrationsmæssige problemer, at hovedsproget i dagtilbuddet ikke er dansk – for eksempel fordi der er tale om en privatinstitution oprettet af det tyske mindretal – se bort fra kravet om, at der tales dansk i dagtilbuddet.

Af *stk. 5* fremgår det, at dagtilbuddene i samarbejde med forældre og skole skal sikre en god overgang til skolen. Det skal dels ske ved, at dagtilbud og forældre understøtter barnets grundlæggende kompetencer og lyst til at lære, således at skoleforløbet opleves som en naturlig forlængelse af det lærings- og udviklingsforløb, barnet er i gang med i dagtilbuddet, og dels ved at dagtilbud og skole samarbejder om at gøre overgangen så harmonisk som muligt herunder, at dagtilbuddet vejleder forældre konstruktivt og positivt om mulighederne ved skolestarten. Ved samarbejde mellem dagtilbud og skole tænkes der ikke nødvendigvis på, at disse skal samarbejde en til en. Det kan ligeledes være et overordnet samarbejde ud fra de pædagogiske rammer, idet børn fra dagtilbud ofte skal videre til forskellige skoler.

Kommunalbestyrelsen bør ved tilrettelæggelsen af samarbejdet inddrage Skolestartudvalgets anbefalinger om overgangen fra dagtilbud til skole i Skolestartudvalgets rapport fra februar 2006.

Pædagogisk læreplan

Til § 8

Bestemmelsen er en videreførelse af dele af servicelovens § 22, stk. 1 og 2, med inkorporering af dele af bekendtgørelse nr. 684 af 25. juni 2004 om temaer og mål for pædagogiske læreplaner.

Det fremgår af *stk. 1*, at alle dagtilbud skal udarbejde en pædagogisk læreplan i forhold til de to aldersgrupper 0-2 år og 3 år til barnets skolestart. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes i det enkelte dagtilbud for at sikre, at arbejdet med læring forankres lokalt, og for at dagtilbuddet kan tage højde for lokale forhold såsom børnegruppens sammensætning (aldre, køn, handicap, familiebaggrunde m.v.), geografisk placering og fysiske muligheder m.v.

Med *stk. 2* præciseres, at det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvilke læringsmål, metoder og læringsaktiviteter dagtilbuddet har i forhold til de seks temaer: Alsidig personlig udvikling, sociale kompetencer, sproglig udvikling, krop og bevægelse, naturen og naturfænomener samt kulturelle udtryksformer og værdier. De seks temaer var tidligere kun omtalt i

bekendtgørelse nr. 684 af 25. juni 2004 om temaer og mål i pædagogiske læreplaner.

Ud over de angivne temaer kan personale og forældregruppen i dagtilbuddene supplere med andre relevante temaer, ligesom kommunalbestyrelsen i kraft af dens overordnede ansvar for dagtilbuddene og i forlængelse af kommunens sammenhængende børnepolitik og/eller eventuelle indsatsområder kan influere på læreplanernes endelige indhold og udseende.

Efter *stk. 3* skal læreplanen angive hvilke relevante metoder eller principper, der anvendes, samt hvilke aktiviteter, der iværksættes for at nå målene. Samtlige relevante aktiviteter kan selvfølgelig ikke beskrives, men læreplanen skal indeholde typiske eksempler på aktiviteter, miljøer, organisering og situationer, der viser, at dagtilbuddet har overvejet og planlagt, hvordan målene konkret kan nås. Der er således alene tale om eksempler på relevante aktiviteter, der kan føre frem til de angivne mål for børnenes læring. Med mål forstås mål for, hvilke kompetencer og erfaringer den pædagogiske læringsproces i dagtilbuddet skal lede frem imod i forhold til børnene.

Efter *stk. 4* skal det fremgå af læreplanen, hvilke læringsmål, metoder og læringsaktiviteter der er i forhold til børn med særlige behov. Det er væsentligt, at dagtilbuddet i læreplanen forholder sig til, om der kan være bestemte metoder, der er særlig hensigtsmæssige i forhold til at opdage børn med særlige behov, og hvilke typer af aktiviteter, metoder eller indsatser, der er relevante for disse børn.

Det er ikke tanken, at børn med særlige behov skal udskilles fra resten af gruppen. Tværtimod er det hensigten, at det pædagogiske personale skal sætte fokus på, hvilke metoder og aktiviteter m.v., der kan inkludere børn med særlige behov i gruppen. Nogle børn har brug for andre typer af aktiviteter og lege for at opleve udvikling og succes. Dagtilbuddet skal tage højde for, at børn har forskellige forudsætninger i en aktivt inkluderende og læringsdifferentieret pædagogik.

Af *stk. 5* fremgår det, at for dagplejen udarbejdes læreplanen samlet for alle dagplejehjem tilknyttet den kommunale dagpleje under hensyn til de to aldersgrupper (0-2 år og 3 år til skolealderen). Læreplanen kan også udarbejdes for dagplejedistrikter.

Den private dagpleje kan vælge at følge den pædagogiske læreplan for den kommunale dagpleje, eller den kan udarbejde en samlet læreplan for dele af eller alle private dagplejere i kommunen. I aldersintegrerede daginstitutioner kan der udarbejdes én læreplan under hensyn til de to aldersgrupper.

Til § 9

Stk. 1 og 2 en delvis videreførelse af servicelovens § 22, stk. 3, og bekendtgørelse nr. 684 af 25. juni 2004 om temaer og mål i pædagogiske læreplaner. Bestemelsen i stk. 3 er ny.

Efter *stk. 1* er lederen i dagtilbuddet ansvarlig for, at den pædagogiske læreplan bliver udarbejdet og skal i dette arbejde inddrage forældrene, jf. stk. 3. Børnene i dagtilbuddet kan på forskellig vis med fordel inddrages i arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan skal, ligesom børnemiljøvurderingen, være offentlig tilgængelig. Lederen i dagtilbuddet er ansvarlig for, at den gøres tilgængelig på f.eks. dagtilbuddets hjemmeside eller på anden måde i dagtilbuddet. Af bemærkningerne til lovforslaget til lov nr. 253 af 28. marts 2006 om fremme af frit valg for borgerne ved levering af serviceydelser i kommuner (Sammenlignelig Brugerinformation) fremgår, at den pædagogiske læreplan bliver et af de parametre, kommunerne og andre leverandører skal oplyse i forbindelse med dagtilbud.

I *stk. 2* foreslås, at ansvaret for evalueringen af den pædagogiske læreplan flyttes fra forældrebestyrelsen til lederen. Efter de gældende regler har forældrebestyrelsen forpligtelsen til at evaluere den pædagogiske læreplan. Formålet med ændringen er at tydeliggøre, at det er lederen i institutionen eller dagplejen, der har det pædagogiske ansvar for indholdet i tilbuddet. Det foreslås samtidig, at lederen skal sikre, at forældrebestyrelsen inddrages i hele processen omkring udarbejdelsen af de pædagogiske læreplaner, jf. stk. 3.

Det er lederens ansvar, at det fremgår af læreplanen, hvordan det dokumenteres, evalueres og følges op på, at målene for arbejdet med læring nås, og at samtlige disse opgaver også konkret varetages. I evalueringen skal der tages stilling til, om den pædagogiske læreplans angivne metoder og læringsaktiviteter leder frem imod de læringsmål, der er opstillet, og eventuelt hvilke fremtidige forandringer, der er nødvendige for bedre at nå læringsmålene. Det er således ikke det enkelte barn, der skal evalueres, men den pædagogiske proces i forhold til at nå målene i læreplanen. Det er derfor vigtigt at have fokus på, om de pædagogiske processer, herunder metoder og aktiviteter, fører til det ønskede udbytte hos børnene. Der vil blive udviklet vejledende materialer til brug for evalueringen, som kommunerne/dagtilbuddene kan vælge at anvende. Evalueringen vil med fordel kunne inddrage børnene, personalet i dagtilbuddet, forældrene og/eller forvaltningen.

Det foreslås i *stk. 3*, at forældrebestyrelsen fremover skal inddrages i hele processen vedrørende de pædagogiske læreplaner. Hidtil har forældrebestyrelsen kun været involveret i godkendelse og evaluering. Forældrebestyrelsen skal fremover efter stk. 3 inddrages i alle faser af den pædagogiske læreplan, herunder udarbejdelse, evaluering og opfølgning. Inddragelse kan ske ved at lederen f.eks. drøfter læreplansarbejdet med forældrebestyrelsen og den øvrige forældregruppe i de forskellige faser af arbejdet. Lederen er ansvarlig for at inddrage forældrebestyrelsen i processen vedrørende de pædagogiske læreplaner.

Til § 10

Stk. 1 er en delvis videreførelse af servicelovens § 22, stk. 3. *Stk. 2* er ny.

Efter *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen godkende den pædagogiske læreplan. Hvis læreplanen nyudvikles eller revideres væsentligt skal læreplanen godkendes på ny. Ved godkendelsen skal kommunalbestyrelsen lægge vægt på, at målene for børnenes læring er rimelige, målbare, relevante og tilstrækkelige i forhold til børnegruppen samt de seks temaer, jf. lovforslagets § 8, stk. 2, og om de ligger inden for de mål og rammer, som kommunalbestyrelsen har fastsat, jf. lovforslagets § 3. Kommunalbestyrelsen skal også vurdere, om de beskrevne metoder og aktiviteter vil kunne føre til opfyldelse af læringsmålene. Konsekvensen af en manglende godkendelse vil føre til, at dagtilbuddet skal revidere de elementer, som kommunalbestyrelsen ikke kan godkende.

Stk. 2 fastsætter, at kommunalbestyrelsen årligt skal drøfte evalueringerne for at vurdere, om dagtilbuddene arbejder tilfredsstillende med metoder og aktiviteter inden for de seks temaer i forhold til at nå de opstillede mål. Hvis kommunalbestyrelsen vurderer, at evalueringerne giver anledning til yderligere handling, skal kommunalbestyrelsen afgøre hvilke yderligere tiltag, der skal igangsættes. Det kan f.eks. være, at dagtilbuddet opfordres til i højere grad at have fokus på tosprogede børns sprogdudvikling, at dagtilbuddet bliver nødt til at prioritere anderledes, en kommunal beslutning om ansættelse af flere pædagoger generelt eller i bestemte områder, igangsættelse af efteruddannelse eventuelt i forhold til bestemte kvalifikationer eller lignende.

Den konkrete sagsbehandling i forbindelse med kommunalbestyrelsens forpligtelse til at godkende de pædagogiske læreplaner og drøfte evalueringen af læreplanerne kan delegeres til forvaltningen, og forelægges kommunalbestyrelsen som en samlet sag. Kommunalbestyrelsen skal dog fortsat foretage den

endelige godkendelse og drøftelse af evalueringerne af læreplanerne samt tage stilling til, hvorvidt evalueringerne giver anledning til yderligere handling.

Sprogvurdering og sprogstimulering

Til § 11

Bestemmelsen er ny.

Efter *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen som noget nyt tilbyde alle 3-årige børn en sprogvurdering og efter behov følge op på sprogvurderingen. Sprogvurderingen og de opfølgende aktiviteter er tilbud, som familien kan vælge at modtage, men det er ikke en forpligtelse. Hvis der er en alvorlig bekymring for barnet, har kommunalbestyrelsen mulighed for at gennemføre foranstaltninger efter servicelovens regler om særlig støtte til børn og unge.

Forslaget skal ses i sammenhæng med de forpligtelser, kommunalbestyrelsen har i dag efter reglerne i folkeskoleloven. Kommunalbestyrelsen er efter gældende regler forpligtet til at give socialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 4. Sprogvurderingen kan anvendes som supplement til grundlaget for kommunalbestyrelsens beslutning om at iværksætte specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 4. Kommunalbestyrelsen er ligeledes efter gældende regler i folkeskolelovens § 4 a forpligtet til at tilbyde tosprogede børn, der ikke har påbegyndt skolegangen, støtte til fremme af den sproglige udvikling med henblik på tilegnelse af dansk, hvis de efter en sagkyndig vurdering har behov herfor. Det betyder, at kommunalbestyrelsen ikke er forpligtet til at tilbyde tosprogede børn, der omfattes af folkeskolelovens § 4 a, sprogvurderingen efter dette lovforslag. De bliver allerede sprogvurderet efter folkeskoleloven.

Sprogvurderingen og opfølgningen kan eksempelvis finde sted i hjemmet eller dagtilbuddet. Der bliver udviklet materiale, som kommunerne kan anvende til at opfylde forpligtelsen i forhold til sprogvurdering og opfølgning. I materialet vil der blive lagt op til, at sprogvurderingen og opfølgningen foretages i dagtilbuddet, så barnet oplever sprogvurderingen som en del af de almindelige aktiviteter i dagtilbuddet. Det er således hensigten, at sprogvurderinger, i det omfang barnet er i dagtilbud, integreres i dagtilbuddet som led i det daglige pædagogiske arbejde. Sprogvurderinger er således et ekstra redskab ud over det generelle pædagogiske arbejde med barnets udvikling og trivsel, der kan sætte særlig fokus på barnets sproglige udvikling og bidrage til at kvalificere den pædagogiske indsats i blandt andet dagtilbuddene.

Opfølgningen i dagtilbuddet er ikke tænkt som særskilte sprogaktiviteter, der fungerer uafhængigt af dagtilbuddets hverdag i øvrigt. Opfølgningen er tænkt som en ændret pædagogisk indsats, der tager udgangspunkt i børnenes forskellige forudsætninger, der bl.a. er identificeret via sprogvurderingerne. Sprogvurderinger kan således bidrage til en højere grad af læringsdifferentieret pædagogik. Med læringsdifferentieret pædagogik forstås, at det pædagogiske arbejde tager udgangspunkt i børnenes forskellige forudsætninger, således at børn med særlige behov får den opmærksomhed og de aktiviteter, der fremmer deres sproglige udvikling, og børn med særlige forudsætninger oplever, at de får tilstrækkeligt med sproglige udfordringer. Formålet er på denne måde at give det pædagogiske personale et bedre grundlag for og viden om, hvordan dagtilbuddet kan arbejde med en inkluderende pædagogik for alle børn med fokus på børns sproglige udvikling.

Efter *stk. 2* forpligtes kommunalbestyrelsen til, når den er i kontakt med alle familier med 3-årige børn i forbindelse med tilbuddet om sprogvurdering, at orientere familierne om muligheden for dagtilbud. En del familier har aktivt fravalgt dagtilbud, fordi børnene passes derhjemme, eller fordi familien har arrangeret anden form for pasning. Men der kan også være familier, som ikke har tilstrækkelig viden om fordelene ved ophold i dagtilbud, herunder mulighederne for socialt samvær med jævnaldrende børn, sproglig stimulering, naturoplevelser og mødet med forskellige kulturelle udtryksformer.

Efter *stk. 3* skal kommunalbestyrelsen sikre, at forældrene inddrages i forbindelse med sprogvurderingerne, samt at forældrene vejledes i, hvordan de kan bidrage til at understøtte deres barns sproglige udvikling. Inddragelsen kan f.eks. ske ved orientering om sprogvurderingerne og tilstedeværelse under sprogvurderingen. Hvis barnet er i dagtilbud vil det være naturligt, at tilrettelæggelsen af inddragelsen er uddelegeret til lederen af dagtilbuddet. Vejledning til forældrene kan gives ved, at f.eks. dagtilbudspersonalet orienterer og vejleder de enkelte forældre i, hvad vurderingen viste, og hvad personale og forældre fælles og hver for sig kan gøre for at forbedre og videreudvikle barnets sprog. Vejledningen kan også ske på forældremøder, hvor der gives generel vejledning i at understøtte børns sprog.

Efter *stk. 4* skal kommunalbestyrelsen udarbejde og offentliggøre en plan for kommunalbestyrelsens mål og rammer for sprogvurderingerne og for den opfølgende indsats. Kommunalbestyrelsen skal i deres mål

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

og rammer tage hensyn til mangfoldigheden i børnegruppen.

Kommunalbestyrelsen skal beskrive sammenhængen til pædagogiske læreplaner, hvor der også er krav om at arbejde med sprog og løbende evaluering og opfølgning. Det ville være naturligt, at disse elementer blev integreret. Planen skal endvidere beskrive sammenhængen til både sprogvurderinger af tosprogede børn og den socialpædagogiske bistand efter folkeskoleloven, herunder hvordan vurderinger af og opfølgning i forhold til de børn, der modtager bistand efter folkeskoleloven, håndteres. Sammenhængen til skolen og det arbejde, der foregår i indskolingen vedrørende sprogstimulering og modtagelse af børn med behov for en ekstra indsats, skal beskrives, og endelig skal planen redegøre for forældrenes inddragelse.

I udarbejdelsen af planen skal der især være fokus på sikring af sammenhæng og kontinuitet mellem indsatser og tilbud samt beskrivelse af kommunens samlede sprogindsats, således at ens og overlappende indsatser undgås.

*Børnemiljøvurdering**Til § 12*

Bestemmelsen er en videreførelse af børnemiljølovens § 3, stk. 1-5, dog med mindre redaktionelle ændringer.

Stk. 1 fastsætter, at alle dagtilbud skal udarbejde en skriftlig børnemiljøvurdering, som kortlægger dagtilbuddets fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

I kortlægningen af dagtilbuddets fysiske børnemiljø kan indgå:

- Dagtilbuddets hygiejneforhold, lysforhold, ventilation, toilet/pusleforhold, garderobe, udearealer m.v.,
- stuerens forhold og størrelse,
- om dagtilbuddet er tilgængeligt og indrettet på en måde, som giver alle børn, herunder børn med nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, mulighed for at færdes og udfolde sig på de bedst mulige betingelser,
- om eksisterende møbler fremmer børnenes sundhedsmæssige trivsel, og
- om de kemiske produkter, som anvendes til rengøring og vedligeholdelse påvirker børnenes sundhedsmæssige trivsel.

I kortlægningen af dagtilbuddets psykiske børnemiljø kan indgå:

- Om atmosfæren i dagtilbuddet er præget af tryghed og omsorg for hinanden,

- om og i hvilken grad der finder mobning sted blandt børnene,
- samspelet mellem børn og voksne og børnene indbyrdes (adfærdskodeks), og om de i deres sprog og handlinger behandler hinanden respektfuldt, og
- om der blandt børn og personale er plads til og accept af menneskers forskellighed f.eks. i relation til børn med nedsat funktionsevne.

I kortlægningen af dagtilbuddets æstetiske børnemiljø kan indgå:

- Om stuerens indretning og udsmykning virker inspirerende for børnene, og
- om legepladsen er indrettet på en måde, som fremmer børnenes lyst til at bevæge og udfolde sig.

Alle fysiske, psykiske og æstetiske forhold, som dagtilbuddets ledelse finder relevante, kan indgå i kortlægningen og beskrivelsen af børnemiljøet.

Håndlingsplanen kan indeholde en beskrivelse af i hvilken rækkefølge, de konstaterede problemer planlægges løst, og indsatsen i øvrigt prioriteres.

I forhold til mobning skal det understreges, at konkret mobning blandt børn skal føre til øjeblikkelig handling, men at mobning også f.eks. kan indgå som et indsatsområde i handlingsplanen, hvor der sættes fokus på f.eks. dagtilbuddets sociale strukturer, metoder til håndtering af mobning, inklusion/eksklusion i børnegruppen m.v.

Børnemiljøvurderingen skal udarbejdes af det enkelte dagtilbud, så det på denne måde er muligt at tage hensyn til lokale forhold i dagtilbuddet såsom fysisk indretning, børnesammensætning m.v. Hvis dagtilbuddet består af flere enheder, der fysisk er placeret forskellige steder, kan der udarbejdes én samlet børnemiljøvurdering, som så vidt muligt tager hensyn til de enkelte enheders forskelligheder.

Daglejen foregår som udgangspunkt i private hjem. I forbindelse med godkendelsen af dagplejen foretages der en grundig vurdering af hjemmets sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold, ligesom både sikkerhed, sundhed, hygiejne, fysiske og psykiske forhold er genstand for det løbende lovpligtige tilsyn med dagplejen. Børnemiljøvurderingen i dagplejen vil være af mere overordnet karakter, idet den som nævnt skal omfatte alle kommunens dagplejehjem, ligesom den skal udarbejdes under hensyntagen til, at dagplejen foregår i private hjem.

Da dagplejens fysiske rammer og æstetiske forhold tager udgangspunkt i hjemmet, forudsættes der ikke yderligere initiativer fra kommunalbestyrelsen end arbejdet i forbindelse med godkendelse og løbende tilsyn. Børnemiljøvurderingen vil derfor i højere grad

have karakter af en beskrivelse af de mere overordnede principper og politikker for disse forhold i dagplejen samt de eventuelle indsatsområder, som der ønskes arbejdet videre med.

Legestuer tilknyttet dagplejen er ofte en vigtig del af dagplejens organisering, og legestuerne indgår derfor også i den kommunale dagplejers samlede børnemiljøvurdering.

Børnemiljøvurderingen skal ikke nødvendigvis udarbejdes som en selvstændig rapport. Børnemiljøvurderingen kan f.eks. indgå som et selvstændigt afsnit i den pædagogiske læreplan, eller den kan tænkes sammen med virksomhedsplan og den pædagogiske læreplan som tre selvstændige afsnit i en samlet rapport. Der opstilles således ikke specifikke formkrav til børnemiljøvurderingen ud over skriftlighed. Der stilles heller ikke krav om, hvem der inddrages i udarbejdelsen af børnemiljøvurderingen, ud over kravet om inddragelse af børnene, jf. stk. 2, og inddragelse af forældrebestyrelsen, jf. stk. 3. Eventuel inddragelse af yderligere ressourcepersoner kan bl.a. afhænge af de lokale forhold, hvilke forhold der inddrages i børnemiljøvurderingen, hvilke relevante ressourcepersoner kommunen råder over m.v. Det stilles alene krav om, at lederen er ansvarlig for, at børnemiljøvurderingen udarbejdes, jf. § 13, stk. 1.

Efter *stk. 2* skal børnemiljøvurderingen altid vurderes i et børneperspektiv, det vil sige, at børnemiljøet ses med børnenes øjne, og at børnenes oplevelser af børnemiljøet inddrages efter alder og modenhed i den samlede vurdering af børnemiljøet. Der lægges således vægt på, at børnene inddrages i forhold, der vedrører dem selv, jf. FN's Børnekonvention artikel 12.

Efter *stk. 3* skal lederen inddrage og drøfte børnemiljøvurderingen med forældrebestyrelsen, så der er mulighed for, at forældrebestyrelsens holdninger afspejles i børnemiljøvurderingen. Hvad angår selvejende daginstitutioner drøftes børnemiljøvurderingen med den selvejende daginstitutionens bestyrelse.

Efter *stk. 4* gælder det for dagplejen, at dagplejens ledelse udarbejder én samlet børnemiljøvurdering, som omfatter alle dagplejehjem eller distrikter i den kommunale dagpleje.

Til § 13

Bestemmelsen er en videreførelse af børnemiljølovens § 3, stk. 1-5, med mindre redaktionelle ændringer.

Stk. 1 fastsætter, at det er lederens ansvar at sikre, at børnemiljøvurderingen bliver udarbejdet. Det er endvidere lederens ansvar at sikre, at børnemiljøvurderin-

gen er offentlig tilgængelig, så forældre og andre interesserede til enhver tid kan se børnemiljøvurderingen. Børnemiljøvurderingen skal hænges op et centralt sted i dagtilbuddet, og hvis dagtilbuddet har en hjemmeside, kan børnemiljøvurderingen med fordel også være tilgængelig elektronisk på dagtilbuddets hjemmeside.

Stk. 2 fastsætter, at børnemiljøvurderingen skal revideres jævnligt således, at børnemiljøvurderingen til enhver tid er tidssvarende. Det er ikke tanken, at små ændringer skal give anledning til revidering af børnemiljøvurderingen. I det omfang, der sker større ændringer som f.eks. ændret indretning eller ny legeplads, eller der over en periode har fundet mange mindre ændringer sted; som har betydning for børnemiljøet, skal disse forhold imidlertid beskrives og indgå i børnemiljøvurderingen.

Efter *stk. 3* kan dagtilbud søge råd og vejledning i forhold til spørgsmål om børnemiljø hos Dansk Center for Undervisningsmiljø. Den rådgivning, der gives af Dansk Center for Undervisningsmiljø er vederlagsfri for alle dagtilbud. Dansk Center for Undervisningsmiljø afgiver hvert år en årsberetning, hvori centeret vurderer udviklingen inden for undervisningsmiljø. Det er hensigten, at Dansk Center for Undervisningsmiljø også skal afgive en årlig beretning på dagtilbudsområdet, hvor udviklingen af børnemiljøet i dagtilbuddene vurderes. I beretningen skal bl.a. indgå oplysninger om graden af implementering af børnemiljøvurderinger i dagtilbud, oftest stillede spørgsmål/problemstillinger, børnemiljøets generelle status m.v. Årsberetningen skal bl.a. tilgå ministeren for familie- og forbrugeranliggender.

Forældrebestyrelse

Til § 14

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 27, stk. 1, § 28, stk. 1, og § 28 a med redaktionelle ændringer.

Stk. 1 fastsætter, at forældre med børn i kommunale og selvejende daginstitutioner og kommunal dagpleje skal have adgang til at få oprettet en forældrebestyrelse. Oprettelsen af en forældrebestyrelse er en ret for forældrene og en tilsvarende forpligtelse for kommunalbestyrelsen til at sikre, at forældrebestyrelsen får mulighed for at varetage denne indflydelse. Det følger, at der i forældrenes ret til indflydelse også ligger en pligt for forældrene til at interessere sig for arbejdet i dagtilbuddet.

En forældrebestyrelse er som udgangspunkt knyttet til en daginstitution eller den samlede kommunale

dagpleje i en kommune. Ét dagtilbud kan have flere enheder/afdelinger, der ikke nødvendigvis har den samme fysiske placering. Såfremt der er tale om ét dagtilbud, der dog fysisk er flere enheder/afdelinger skal der oprettes én forældrebestyrelse. Endvidere kan forældrebestyrelser oprettes på tværs af selvstændige dagtilbud, såfremt det er et forældrønske. Der er dermed mulighed for lokalt at skabe organisationsudvikling under hensyn til de lokale forhold på området i de enkelte kommuner. Forældrebestyrelsen må dog i begge tilfælde tage hensyn til forskelligheder i de enkelte dagtilbud eller afdelinger af et dagtilbud.

Bestemmelsen fastsætter som ramme, at der skal være et flertal af valgte forældre i forældrebestyrelsen, jf. dog folkeskolelovens § 24 a, og at medarbejderne skal være repræsenteret. Herudover skal der ske en udfyldning af bestemmelserne om forældrebestyrelsens sammensætning m.v. ud fra de lokale forhold.

Det følger af folkeskolelovens § 24 a, at kommunalbestyrelsen efter indstilling fra skolebestyrelsen og forældrebestyrelsen i et kommunalt dagtilbud kan godkende, at en folkeskole med eventuel skolefritidsordning og et dagtilbud har fælles leder og fælles bestyrelse. Det er en betingelse, at der er tale om små skoler. Ved små skoler forstås små skoler, jf. folkeskolelovens § 55, stk. 1, i landdistrikter eller skoler med normalt ikke over 150 elever og med beliggenhed i et byområde med ikke over 900 indbyggere.

I selvejende daginstitutioner er det i forhold til forældreindflydelsen muligt enten at vælge en enstrengt eller en tostrengt bestyrelsesmodel. Stk. 1 gælder for selvejende daginstitutioner i de tilfælde, hvor der er valgt en tostrengt model i institutionen. Forældreindflydelsen skal uanset hvilken model, der benyttes, svare til den indflydelse forældre har i kommunale daginstitutioner, og samtidig sikre respekt for de frivillige organisationers livsholdning/idégrundlag.

Ved en tostrengt model deles styrelsen af den selvejende daginstitution i en institutionsbestyrelse og en forældrebestyrelse. Ved valg af denne model vil institutionsbestyrelsen på nogle områder skulle dele kompetencen med forældrebestyrelsen, som får samme kompetence og sammensætning, som forældrebestyrelser i kommunale institutioner har.

Forældrebestyrelsen skal som udgangspunkt være sammensat på samme måde som i kommunale institutioner. Det betyder, at der i denne bestyrelse skal være et flertal af valgte forældre samt repræsentanter for medarbejderne. Der kan også være andre medlemmer af forældrebestyrelsen, men der kan ikke ændres ved kravet om, at der skal være et flertal af valgte forældre.

Ved denne model, med to adskilte bestyrelser, er det vigtigt, at kompetencen mellem de to organer er så skarpt adskilt som muligt. Udgangspunktet for fordelingen af kompetencen er, at forældrebestyrelsen som minimum har samme kompetence, som forældrebestyrelser i kommunale daginstitutioner. Forældrebestyrelsen skal således som minimum have indflydelse på principperne for daginstitutionens arbejde, principperne for anvendelsen af en budgetramme og indstillingsret ved personale samt indstillingsret og ret til at deltage ved ansættelsen af lederen af den selvejende daginstitution.

Institutionsbestyrelsen kan uden særlig hjemmel delegere yderligere kompetence til forældrebestyrelsen. Delegation kan kun ske i det omfang, kompetencen ligger hos institutionsbestyrelsen og ikke kommunalbestyrelsen.

Institutionsbestyrelsen og forældrebestyrelsen varetager sine opgaver inden for de mål og rammer, som er fastlagt af kommunalbestyrelsen.

Det er den enkelte institutionsbestyrelse, der fastlægger, hvilken model, der ønskes.

Stk. 2 fastsætter, at hvis den selvejende daginstitution har valgt en enstrengt model og bestyrelsen dermed består af et flertal af valgte forældre, skal der ikke oprettes en forældrebestyrelse, idet forældrene i disse tilfælde er sikret indflydelse via den selvejende institutions bestyrelse.

Den enstrengede model indebærer, at der er én bestyrelse for hele daginstitutionen. Forældrene skal gennem vedtægten sikres flertal i denne bestyrelse og være medlemmer af bestyrelsen på lige fod med de øvrige medlemmer. Forældrene vælges af og blandt forældre til børn i institutionen. Medarbejderne kan være medlemmer af bestyrelsen, men der er hverken tale om en ret eller en pligt for medarbejderne.

Ved den enstrengede model får forældreflertallet som udgangspunkt del i hele kompetencen i den selvejende daginstitutionens bestyrelse, dvs. også arbejdsgiverkompetencen og det økonomiske ansvar. Det kan evt. gennem vedtægten fastlægges, at visse spørgsmål kræver enighed eller kvalificeret flertal i bestyrelsen. Med en sådan bestemmelse kan der helt eller delvis sikres en mindretalsbeskyttelse til organisationen/foreningen i spørgsmål, der typisk må anses for at være grundlæggende for institutionen. Der kan ikke i vedtægten fastlægges krav om enighed eller kvalificeret flertal for så vidt angår beslutninger vedrørende principperne for daginstitutionens arbejde, principperne for anvendelse af en budgetramme, og anvendelse af indstillingsretten til personale samt indstillingsretten

og retten til at deltage ved ansættelsen af lederen af den selvejende daginstitution.

Disse spørgsmål hører under forældrebestyrelsernes minimumskompetence og kan ikke gennem vedtægterne fratages flertallet. Hermed sikres det, at forældre med børn i selvejende institutioner får en indflydelse, der som minimum svarer til den, forældre med børn i kommunale institutioner som minimum er sikret.

Institutionsbestyrelsen varetager sine opgaver inden for de mål og rammer, som er fastlagt af kommunalbestyrelsen.

Efter *stk. 3* fastsættes, at kommunalbestyrelsen ved godkendelsen af privatinstitutioner skal sikre, at forældrene sikres indflydelse på dagtilbuddets arbejde med børnene. Forældreindflydelsen bør svare til forældreindflydelsen i selvejende daginstitutioner. Det vil sige, at forældrebestyrelsen som minimum skal have indflydelse på principperne for daginstitutionens arbejde, principperne for anvendelse af budgetramme samt indstillingsret og ret til at deltage ved ansættelse af lederen samt indstillingsret ved personale. Hermed sikres forældrene en indflydelse, der som minimum svarer til indflydelsen i selvejende daginstitutioner.

Efter *stk. 4* skal kommunalbestyrelsen i forbindelse med aftalen sikre forældrene indflydelse på dagplejens arbejde. Kommunalbestyrelsen kan i den forbindelse tage udgangspunkt i den indflydelse forældrebestyrelsen har i den kommunale dagpleje.

Til § 15

Bestemmelsen er primært en videreførelse af servicelovens § 27, stk. 2, og § 28, stk. 2, dog med en ændring i forhold til forældrebestyrelsens ret til deltagelse ved ansættelsen af lederen.

Fælles for de to typer af tilbud gælder, at der, udover den kompetence, som forældrebestyrelsen efter denne bestemmelse som minimum har, er et råderum, hvor kommunalbestyrelsen kan tillægge forældrebestyrelsen hel eller delvis kompetence. Den øvre grænse for, hvilken kompetence forældrebestyrelsen kan tillægges, er fastlagt i § 16, stk. 3.

Ved overdragelse af opgaver til forældrebestyrelsen må kommunalbestyrelsen være opmærksom på bindinger i anden lovgivning, aftaler m.v., som sætter grænser for eller påvirker delegationsadgangen.

Kommunalbestyrelsen skal således i forbindelse med overdragelse af opgaver være opmærksom på, hvilke rammer den giver for forældrebestyrelsens kompetence, og på at kommunalbestyrelsen fortsat har det overordnede ansvar for dagtilbuddene.

Efter *stk. 1* fastlægges forældrebestyrelsens minimumskompetence i daginstitutioner. Forældrebestyrelsen varetager sine opgaver inden for de mål og rammer, der er fastlagt af kommunalbestyrelsen. Forældrebestyrelsen skal således have indflydelse på følgende områder:

- Principperne for daginstitutionens arbejde
- Principperne for anvendelsen af en budgetramme
Som eksempler på, hvilke områder forældrebestyrelsen skal fastlægge principper for, kan nævnes:
  - De pædagogiske aktiviteter i institutionen
  - De pædagogiske metoder, som anvendes i institutionen
  - Samarbejde mellem daginstitution og samtlige forældre
  - Dialogen mellem forældrebestyrelsen og forældregruppen som helhed
  - Samarbejde med andre
  - Normer for forplejning, inventar og rengøring
  - Forældrenes egen medvirken i daginstitutionens hverdag
  - Personalets sammensætning

Efter *stk. 2* fastlægges forældrebestyrelsens minimumskompetence i den kommunale dagpleje. Forældrebestyrelsen i dagplejen skal tilsvarende varetage sine opgaver inden for de mål og rammer, der er fastlagt af kommunalbestyrelsen. Forældrebestyrelsen skal for den kommunale dagpleje fastsætte:

- Principper for den samlede kommunale dagplejes arbejde
- Principper for anvendelsen af en budgetramme for den samlede kommunale dagpleje

Stk. 3 fastsætter, at forældrebestyrelsen varetager sine opgaver inden for de af kommunalbestyrelsen fastsatte mål og rammer. Hvad angår den selvejende institutions forældrebestyrelse, skal arbejdet endvidere finde sted inden for det i vedtægten fastsatte formål og idégrundlag.

Af *stk. 4* fremgår, at forældrebestyrelsen har indstillingsret og ret til at deltage ved ansættelsen af lederen i kommunale og selvejende daginstitutioner samt den kommunale dagpleje. Forældrebestyrelsens indstillingsret ved kommunale dagtilbud er i forhold til kommunalbestyrelsen, og ved selvejende tilbud er indstillingsretten i forhold til den selvejende daginstitution.

Forældrebestyrelsens indflydelse ved ansættelse af dagtilbuddets leder styrkes således, at der både er indstillingsret og ret til deltagelse ved ansættelse. Forældrebestyrelsens ret til indstilling og deltagelse i ansættelsessamtaler er i forhold til lederen af det enkelte dagtilbud. Ved dagtilbud, der f.eks. består af flere fy-

siske enheder/afdelinger kan man dog med fordel også inddrage forældrebestyrelsen ved ansættelsen af ledere af enhederne/afdelingerne.

Ved at styrke forældrebestyrelsens indflydelse ved ansættelsen af lederen styrkes dens indflydelse på de pædagogiske principper, der skal arbejdes med i dagtilbuddet.

Uanset forældrebestyrelsens indstillingsret har kommunalbestyrelsen i forhold til kommunale dagtilbud stadig det endelige ansvar for ansættelsen af lederen, ligesom det er lederen, der har det endelige ansvar i forhold til ansættelsen af personalet.

Efter *stk. 5* har forældrebestyrelsen indstillingsret ved ansættelse af personale i selvejende og kommunale daginstitutioner samt den kommunale dagpleje. Forældrebestyrelsens indstillingsret ved kommunale dagtilbud er i forhold til kommunalbestyrelsen, og ved selvejende tilbud er indstillingsretten til den selvejende daginstitution. Uanset forældrebestyrelsens indstillingsret er det lederen af dagtilbuddet, der har det endelige ansvar for ansættelse af personale.

Til § 16

Bestemmelsen er med redaktionelle ændringer en videreførelse af § 27, stk. 5, § 28, stk. 1, og § 27, stk. 4.

Stk. 1 fastsætter, at regler for forældrebestyrelsen for den enkelte kommunale institution og dagpleje skal fremgå af en styrelsesvedtægt. Styrelsesvedtægten skal ikke nødvendigvis være ens for alle institutioner i kommunen eller for alle institutioner af samme kategori. Når kommunalbestyrelsen har udarbejdet eller ændret en styrelsesvedtægt, skal denne fremsendes til udtalelse hos forældrebestyrelsen, før vedtægten kan endeligt vedtages af kommunalbestyrelsen.

Efter *stk. 2* skal selvejende daginstitutioners bestyrelsen udarbejde en styrelsesvedtægt. Institutionsbestyrelsen indhenter udtalelse fra forældrebestyrelsen om vedtægten og ændringer i vedtægten. Vedtægten for selvejende daginstitutioner skal godkendes af kommunalbestyrelsen som grundlag for aftalen med den pågældende institution. Institutionsbestyrelsen indhenter udtalelse fra forældrebestyrelsen (når den to-strengede model vælges) om vedtægten/ændringer i vedtægten.

Stk. 3 fastsætter begrænsninger i kommunalbestyrelsens adgang til at overlade opgaver til forældrebestyrelsen.

Kommunalbestyrelsen kan således ikke delegere opgaver med at føre tilsyn og beføjelser, der følger af kommunalbestyrelsens bevillings- og arbejdsgiverkompetence. Dette indebærer bl.a. opgaver som:

- at føre tilsyn med forholdene i dagtilbuddene
  - at godkende de enkelte dagplejehjem, herunder at have indstillingsret i forbindelse med ansættelse og afskedigelse af dagplejere
  - at træffe afgørelse om optagelse af børn i dagtilbuddet
  - at tildele fripladser og fastsætte forældrebetaling, samt
  - de beføjelser, der følger af den kommunale bevillings- og arbejdsgiverkompetence
- Det påhviler den selvejende institutions bestyrelse at sørge for, at vedtægten for institutionen er i overensstemmelse med ovenstående.

Forældrebetalt madordning

Til § 17

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 15 b, stk. 1-3, dog med redaktionelle ændringer. Bestemmelsens *stk. 5* er ny.

Efter *stk. 1* kan kommunalbestyrelsen beslutte at give mulighed for, at der kan oprettes madordninger i dagtilbud efter lovforslagets § 19, stk. 2 og 3, hvor forældrene betaler den fulde udgift til ordningen. Kommunalbestyrelsen kan vælge at give mulighed for madordninger i alle dagtilbud eller alene i en del af dagtilbuddene. Herved er der flere valgmuligheder for forældrene.

Kommunalbestyrelsen kan vælge, at mad indgår som en del af dagtilbuddets kerneydelse. I de tilfælde, hvor mad er en del af dagtilbuddets kerneydelse, indgår udgifterne som en del af de budgetterede bruttodriftsudgifter, der danner grundlag for den almindelige forældrebetaling på 25 procent af de budgetterede bruttodriftsudgifter, jf. lovforslagets § 31.

Der kan oprettes madordninger i kommunale og selvejende daginstitutioner samt privatinstitutioner. jf. *stk. 5*, jf. lovforslagets § 19, stk. 2-4. Det er således ikke muligt at oprette madordninger i den kommunale dagpleje, da maden her indgår som en del af dagplejeydelsen.

Afhængigt af, hvordan madordningen er sammensat, kan den være omfattet af reglerne i fødevarereloven, herunder fødevarerelovens krav til køkkenfaciliteter m.v.

Det følger af *stk. 2*, at forældrebestyrelsen i det enkelte dagtilbud kan beslutte, om forældrebestyrelsen ønsker en forældrebetalt madordning i dagtilbuddet. Forældrebestyrelsen fastsætter i givet fald, inden for kommunalbestyrelsens fastsatte mål og rammer, hvordan madordningen konkret tilrettelægges og prisen for denne. Det forudsættes, at der er dialog mel-

lem forældrene, og at der opnås enighed om, hvordan madordningen skal udformes. Dermed er løsningerne tilpasset det lokale behov i det enkelte dagtilbud, hvad angår tilbuddets pædagogiske principper og forældrenes forventninger til madordningen.

Kommunalbestyrelsen kan tilbyde forældrebestyrelsen at administrere madordningen. Kommunalbestyrelsens administration af madordningen kan ikke indgå i grundlaget for kommunalbestyrelsens beregning af den almindelige forældrebetaling og kommunalbestyrelsens tilskud efter kapitel 5.

Forældrebestyrelserne i to eller flere dagtilbud med forældrebetalte madordninger kan indgå et samarbejde om de forældrebetalte madordninger på tværs med henblik på bl.a. at opnå stordriftsfordele.

Det er efter *stk. 3* op til de enkelte forældre at beslutte, om de vil benytte madordningen og betale for madordningen. Det er alene de forældre, der benytter ordningen, der betaler til madordningen.

Betaling for og tilskud til forældrebetalte madordninger er ikke en del af de almindelige forældrebetalingsregler. Bestemmelsen udvider ligeledes ikke forældrebestyrelsens kompetence herunder i forhold til kommunens udgifter, fastsættelse af forældrebetaling m.v. Forældrebestyrelsen kan f.eks. ikke træffe beslutning om, at der i dagtilbuddet skal bygges større køkken, ansættes mere personale m.v.

Udgifter i forbindelse med administration af selve madordningen, herunder udsendelse af girokort, portoudgifter, rykkerskrivelse m.v., kan indgå som en del af ordningens samlede udgifter.

Efter *stk. 4* skal kommunalbestyrelsen fastsætte et maksimumbeløb for forældrenes betaling for madordninger. Denne bestemmelse blev indført ved lov nr. 401 af 1. juni 2005 om forbedring af muligheden for madordninger. Hensigten er at sikre, at der ikke etableres meget dyre madordninger.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte, at lønudgifter til køkkenpersonale indgår i den pris, som forældrene skal betale for madordningen. Der er således mulighed for, at lønmkostninger, herunder ATP, feriepenge, arbejdsskadeforsikring, nettoudgifter ved sygdom og barsel m.v. til køkkenpersonale i forbindelse med en madordning kan indregnes i forældrebetalingen. Hermed kan indregnes de lønudgifter, der er i forbindelse med forberedelse og tilberedning af maden samt anretning og oprydning m.v.

Der kan ikke indregnes andre udgifter vedr. administration af ansættelsesforhold, som f.eks. udgifter til lønadministration. Bygningsrelaterede udgifter, så-

som indretning af køkken, kan heller ikke indgå som en del af udgiften.

Køkkenpersonalet ansættes i givet fald på tilsvarende måde som øvrigt personale i institutionen. Kommunalbestyrelsen er arbejdsgiver for køkkenpersonalet og har dermed ansvaret for, at personen er omfattet af lovpligtige forsikringer, bliver dækket under fravær ved sygdom og barsel, indbetaling af feriepenge m.v.

Efter *stk. 5* har privatinstitutioner mulighed for at oprette forældrebetalte madordninger, såfremt kommunalbestyrelsen har besluttet at give mulighed for forældrebetalte madordninger, jf. *stk. 1*. Privatinstitutioner fastsætter selv rammerne for madordningens udformning.

Efter *stk. 6* får kommunalbestyrelsen som noget nyt mulighed for at give økonomisk tilskud til forældrebetalte madordninger i kommunale og selvejende daginstitutioner samt privatinstitutioner.

Ministeren for familie- og forbrugeranliggender har efter de gældende regler for forsøg givet dispensation til, at kommuner kan give tilskud til madordninger i dagtilbud. Der sikres hermed et lovgivningsmæssigt grundlag for, at kommunerne under hensyn til forældrenes økonomiske forhold kan give økonomiske tilskud til forældrebetalte madordninger efter *stk. 1*.

Formålet med forslaget er at sikre, at det ikke er forældrenes økonomiske situation, der er afgørende for, om et barn deltager i en madordning. Forslaget understøtter dermed den allerede gældende bestemmelse i serviceloven, hvorefter kommunerne skal fastsætte et maksimumbeløb for forældrenes betaling til madordninger med henblik på at sikre, at forældre, der ønsker, at deres barn skal deltage i en madordning i et dagtilbud.

Da det som udgangspunkt er forældrenes ansvar at sikre deres børn sund kost, foreslås det, at det fortsat skal være forældrenes eget valg, hvorvidt de ønsker, at deres barn skal deltage i en madordning i et dagtilbud.

Såfremt kommunalbestyrelsen beslutter at give økonomisk tilskud til forældrebetalte madordninger, vil dette gælde for alle dagtilbud, der opretter madordninger i kommunen efter bestemmelsen.

Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse, hvorledes de ønsker at administrere og organisere ordningen, såfremt kommunalbestyrelsen ønsker at give økonomisk tilskud til madordninger. Økonomisk tilskud til madordninger kan organiseres, så tilskuddet følger retten til økonomisk fripladstilskud efter de almindelige forældrebetalingsregler.

*Central evaluerings- og rådgivningsfunktion**Til § 18*

Bestemmelsen er ny.

Det foreslås, at der oprettes en permanent evaluerings- og rådgivningsfunktion på dagtilbudsområdet.

Stk. 1 fastslår, at den centrale evaluerings- og rådgivningsfunktion for dagtilbud skal forestå systematisk indsamling, analyse, evaluering og formidling af viden på dagtilbudsområdet. Den centrale evaluerings- og rådgivningsfunktion tilknyttes den centrale evaluerings- og rådgivningsfunktion Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), der allerede i dag evaluerer og foretager videnscenteropgaver i forhold til blandt andet grundskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 775 af 10. august 2005 om Danmarks Evalueringsfunktion med senere ændringer (EVA-loven).

Stk. 2 giver dagtilbud og kommuner adgang til at søge inspiration og vejledning vedrørende evaluering og kvalitetsudvikling på baggrund af den viden, som den centrale evaluerings- og rådgivningsfunktion løbende opsamler i forbindelse med evalueringer og videnscenteropgaver. Vejledningen vil foregå via den formidling, som evaluerings- og rådgivningsfunktionen vil bidrage med fortrinsvis via bl.a. hjemmeside, årsrapporter, evalueringsværktøjer, telefoniske henvendelser og idékataloger. Der er ikke tale om konsulentopgaver eller lignende i de enkelte dagtilbud.

Stk. 3 giver den centrale evaluerings- og rådgivningsfunktion særskilt adgang til at indhente oplysninger fra kommuner og dagtilbud, der skønnes af betydning for løsningen af evaluerings- og rådgivningsfunktionens opgaver. Det er evalueringsfunktionen, der foretager skønnet over, hvilke oplysninger, der er relevante for at gennemføre funktionens opgaver. Det er dog udgangspunktet, at der skal være tale om oplysninger, der ikke på anden vis er umiddelbart tilgængelige for evaluerings- og rådgivningsfunktionen. Det skal være oplysninger, der er relevante for funktionens løsning af opgaver efter denne lov, eksempelvis i forbindelse med evalueringer m.v.

Det er hensigten med bestemmelsen, at kommuner og dagtilbud, herunder både private og kommunale, har en forpligtelse til at udlevere oplysninger, som almindeligvis vil være omfattet af reglerne om aktindsigt efter offentlighedslovens og forvaltningslovens regler.

Det er ikke hensigten, at der skal registreres oplysninger om enkeltpersoner i evalueringer m.v. Der skal derfor være tale om anonymiserede oplysninger, såle-

des at de konkrete dagtilbud, personer m.v. ikke efterfølgende kan identificeres.

*Til kapitel 3**Etablering og drift af dagtilbud**Dagtilbud i daginstitutioner**Til § 19*

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 23 samt dele af § 20, stk. 2 og 3. Bestemmelsen indeholder både redaktionelle ændringer med henblik på formulerings- og formidlingsmæssig modernisering af lovgivningen samt indholdsmæssige ændringer i relation til etableringsmulighederne.

Stk. 1 fastsætter, at dagtilbud kan drives i institutionsform som daginstitutioner.

Det er hensigten at foretage en modernisering af bestemmelserne om etablering og drift med henblik på at skabe en gennemsigtig struktur, der præciserer etablerings- og driftsmulighederne for både kommunale og private parter. Dermed bliver der ligeledes skabt gennemsigtighed, der understøtter borgerens frie valg af private eller kommunale leverandører.

Etablerings- og driftsmuligheder for dagtilbud i institutioner bliver med forslaget samlet i én bestemmelse, der omfatter:

- 1) En eller flere kommuner (kommunal daginstitution), jf. stk. 2.
- 2) Private leverandører med aftale med kommunalbestyrelsen (selvejende daginstitution), jf. stk. 3.
- 3) Private leverandører med kommunalbestyrelsens godkendelse (privatinstitution), jf. stk. 4.

Med henblik på forenkling benyttes begrebet daginstitutioner i forhold til alle dagtilbud i institutioner, hvor det tidligere var forbeholdt kommunale og selvejende daginstitutioner.

Stk. 2 fastsætter, at en kommune eller flere kommuner i samarbejde kan etablere og drive daginstitutioner. Der er således tale om daginstitutioner med en kommunal leverandør som driftsherre.

Stk. 3 fastsætter, at private leverandører kan etablere og drive daginstitutioner efter aftale med kommunalbestyrelsen. Selvejende daginstitutioner er selvstændige juridiske enheder, der oprettes på et privatretligt grundlag. Selvejende daginstitutioner drives på grundlag af en aftale mellem institutionen og kommunalbestyrelsen om de økonomiske og indholdsmæssige rammer for driften af institutionen. Selvejende daginstitutioner er drevet af en bestyrelse, der blandt andet kan bestå af forældrene. Selvejende daginstitu-

tioner er non-profit institutioner og kan derfor kun anvende overskud fra institutionen til institutionens drift eller et andet formål fastsat i institutionens vedtægter.

Stk. 4 fastsætter, at daginstitutioner kan oprettes og drives af en privat leverandør med kommunalbestyrelsens godkendelse som privatinstitutioner. Der stilles ikke i lovforslaget krav til, hvilke juridiske personer eller enheder, der kan oprette privatinstitutioner, idet dette følger af anden lovgivning.

Privatinstitutioner drives efter godkendelse fra kommunalbestyrelsen, jf. § 20.

Privatinstitutioners økonomi sker på eget ansvar. Det er institutionens bestyrelse, der er ansvarlig over for sine ejere efter reglerne om f.eks. aktieselskaber eller anpartsselskaber. Dette indebærer, at ejerne kan anvende et eventuelt overskud fra privatinstitutionen til andre formål end egentlig institutionsdrift.

Til § 20

Stk. 1-3 er en videreførelse af servicelovens § 25 a, stk. 1. Stk. 4 og 5 er en videreførelse af § 25 a, stk. 1 og 6, og udvides til også at give mulighed for at stille krav om leverancesikkerhed.

Stk. 1 fastsætter, at det er kommunalbestyrelsen i institutionskommunen, det vil sige den kommune, hvor institutionen er beliggende, der skal godkende privatinstitutionen. Institutionskommunen godkender privatinstitutionen, hvis privatinstitutionen opfylder lovgivningens krav til daginstitutioner og de godkendelseskriterier, som kommunalbestyrelsen har fastsat med udgangspunkt i de generelle krav til kommunens egne institutioner. Hvis samme private leverandør således opretter flere privatinstitutioner, skal hver institution godkendes for sig.

Kommunalbestyrelsen skal stille samme krav til privatinstitutioner, som den stiller til egne institutioner. Kommunalbestyrelsen skal godkende en privatinstitution, der lever op til de fastsatte krav. Ved godkendelsen skal den private leverandør dokumentere, at privatinstitutionen lever op til bl.a. formålsbestemmelsen for dagtilbud, jf. lovforslagets §§ 1 og 7, bestemmelserne om pædagogiske læreplaner, jf. lovforslagets §§ 8-10, og børnemiljøvurdering, jf. lovforslagets §§ 12-13, gældende krav til bygninger samt kommunalt fastsatte godkendelseskriterier. Lovgivningens krav til daginstitutioner omfatter ligeledes gældende bestemmelser om hygiejne, sikkerhed m.v.

Efter *stk. 2* skal kommunalbestyrelsen fastsætte og offentliggøre godkendelseskriterier. Godkendelseskriterierne skal fastsættes med udgangspunkt i de generelle krav til kommunens egne institutioner. Kom-

munalbestyrelsen må ikke fastsætte kriterier, der er mere restriktive eller mere lempelige, end de krav kommunalbestyrelsen stiller til egne institutioner.

Kommunalbestyrelsens krav til privatinstitutioner skal være saglige, konkrete og velunderbyggede og skal ligeledes opfyldes af kommunens egne institutioner. Kravene kan eksempelvis vedrøre normering, fysiske rammer, krav til den uddannelsesmæssige baggrund for det udførende personale og krav om, at privatinstitutionen skal modtage studerende/stille praktikpladser til rådighed. Endvidere kan der eksempelvis stilles krav om mål for brugertilfredshed samt krav om leverancesikkerhed. Kommunalbestyrelsen kan f.eks. ikke afvise at godkende en privatinstitution, fordi kommunalbestyrelsen mener, at den ikke vil blive søgt. Kommunalbestyrelsen skal offentliggøre kravene til godkendelse, f.eks. på hjemmesiden. Disse krav kan evt. indgå i de samlede mål og rammer for dagtilbud.

Med *stk. 2* fastsættes gældende praksis, hvorefter kommunalbestyrelsen kan stille krav om driftsgaranti. Formålet med kravet om driftsgaranti er at sikre, at privatinstitutionen kan yde den fornødne forsyningsikkerhed, da det er kommunalbestyrelsens ansvar at sikre det nødvendige antal pladser, såfremt en privatinstitution ophører. Det er op til den enkelte kommune, om den vil stille krav om driftsgaranti og i givet fald hvor stor en garanti, den ønsker. Kravene skal være saglige og kommunen kan i den forbindelse f.eks. beregne et gennemsnitligt, månedligt driftsbudget for egne institutioner og eksempelvis stille krav om et beløb, der svarer til 2-3 måneders drift af en institution med en bestemt størrelsesorden.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere stille krav om, at den private leverandør opfylder grundlæggende krav til økonomisk og faglig hæderlighed, eksempelvis at leverandøren har orden i sin økonomi, er hæderlig i erhvervsudtalelser og opfylder økonomiske forpligtelser med hensyn til betaling af skatter, sociale ydelser m.v. Kommunalbestyrelsen hæfter ikke for et eventuelt underskud hos en privatinstitution.

Efter *stk. 3* kan kommunalbestyrelsen trække en godkendelse tilbage, hvis institutionen ikke længere lever op til lovgivningen eller til de kriterier, som den er blevet godkendt på baggrund af. Det er derfor en del af kommunalbestyrelsens pligt at føre løbende tilsyn med, at de krav, som institutionen blev godkendt efter, overholdes.

Efter *stk. 4* kan kommunalbestyrelsen fastsætte et depositum i forbindelse med ansøgningen om godkendelse som privatinstitution. Kommunalbestyrel-

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

sens afgørelse efter stk. 1-4 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Beløbet tilbagebetales, når kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse, uanset om institutionen godkendes eller ikke godkendes.

*Dagtilbud i private hjem**Til § 21*

Stk. 1 og 2 er en videreførelse af servicelovens § 24, stk. 1. Stk. 3 er ny.

Bestemmelsen indebærer en modernisering af de hidtidige bestemmelser om etablering og drift. Formålet med bestemmelsen er at skabe en enkel struktur, der præciserer etablerings- og driftsmulighederne for både kommunale og private leverandører af dagpleje.

Med bestemmelsen bliver etablerings- og driftsmuligheder for dagtilbud i private hjem samlet i én bestemmelse med to dagplejetyper, kommunal dagpleje, jf. stk. 2, og privat dagpleje, jf. stk. 3.

Stk. 1 fastsætter krav til organisationsform. Dagtilbud kan etableres i private hjem eller i andre velegnede lokaler i børnenes hjemlige miljø, eksempelvis i boligbebyggelse, bofællesskaber eller et af børnenes hjem. Dagplejen adskiller sig fortrinsvis fra daginstitutioner ved, at pasningen omfatter et mindre antal børn, og at pasningen som oftest foregår i private hjem. Det forudsættes, at dagplejeren eller barnet har tilknytning til de lokaler, der benyttes til dagplejen.

Stk. 2 fastsætter, at kommuner kan tilbyde pladser i en kommunal drevet dagpleje etableret i et privat hjem. Den kommunale dagpleje skal leve op til formålsbestemmelser, jf. lovforslagets §§ 1 og 7, krav om pædagogisk læreplan, jf. §§ 8-10 og børnemiljøvurdering, jf. §§ 12 og 13, samt forældrebestyrelse, jf. §§ 14-16.

Stk. 3 indfører en ny type privat dagpleje. I dagplejeregii findes der i dag ikke et privat alternativ til den kommunale dagpleje, som privatinstitutioner udgør på institutionsniveau. Privat dagpleje er en privat pasningsordning til børn, der baseres på en aftale om drift mellem kommunalbestyrelsen og den private dagpleje. Der stilles ikke krav til, hvem kommunalbestyrelsen skal indgå aftaler om drift med. Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, om den vil indgå en aftale med en privat dagpleje, og kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at indgå aftale, alene på grund af, at den tidligere har indgået en tilsvarende aftale med en anden privat dagpleje. Kommunalbestyrelsen kan f.eks. inddrage hensynet til den samlede forsyning af tilbud i kommunen.

Aftalen mellem den private dagpleje og kommunalbestyrelsen skal som minimum indeholde følgende:

- Den juridisk ansvarlige for modtagelse af tilskud
- Antal børn og alderssammensætning
- Personalemæssige forhold, herunder beregning og udbetaling af løn
- Åbningstid, herunder forhold ved lukkedage, ferie og sygdom
- Tilskuddets størrelse og udbetaling
- Eventuelle børn med særlige behov
- Visitation/optagelse, herunder skal det fremgå af aftalen, om den private dagpleje selv træffer afgørelse om optagelse, eller om det foregår gennem kommunens pladsanvisning eller begge i fællesskab
- Betaling, herunder anføres forældrebetaling
- Forhold i lokale og dagplejehjem, herunder bygnings-, sikkerheds- og sundhedsmæssige krav
- Opsigelse af aftalen
- Forældrenes indflydelse på arbejdet i den private dagpleje
- Ordningens ophør, herunder redegørelse for eventuel formue, jf. retssikkerhedslovens § 43, stk. 1, 1. pkt.
- Aftalens udløb

Herudover bør de krav, som kommunalbestyrelsen stiller ved godkendelsen, indføres i driftsaftalen, jf. bemærkningerne til § 22, stk. 1.

Privat dagpleje, der drives efter aftale med en kommune, er omfattet af forvaltningsloven og offentlighedsloven, når de udfører opgaver for kommunalbestyrelsen, jf. retssikkerhedslovens § 43, stk. 3.

Til § 22

Bestemmelsen viderefører servicelovens § 24 med en sproglig modernisering med henblik på at præcisere kommunalbestyrelsens ansvar i forhold til godkendelse af dagplejehjem. Bestemmelsen omfatter nu både den kommunale og private dagpleje, jf. lovforslagets § 21.

Efter *stk. 1* skal den stedlige kommune, hvor dagplejen er beliggende, godkende dagplejen for at sikre gode forhold og kvalitet i tilbuddet. Kommunalbestyrelsens godkendelse skal som minimum omfatte godkendelse af de fysiske rammer, dagplejerens personlige kvalifikationer, samt hvorvidt forholdene i det enkelte hjem er egnede til dagpleje. Varetages dagplejen af flere personer, jf. stk. 2, skal disse godkendes hver især. I forbindelse med godkendelsen skal der indhentes børneattest, jf. lov nr. 520 af 21. juni 2005 om indhentelse af børneattest i forbindelse med ansættelse af personale m.v.

Godkendelse af den kommunale og private dagpleje skal finde sted ud fra ensartede krav. I forhold til den private dagpleje bør de krav, som kommunalbestyrelsen stiller ved godkendelsen, indføres i driftsaf-talen. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med dagplejen på baggrund af aftalen. Såfremt der er tale om en privat dagpleje, hvor dagplejehjemmet ikke længere opfylder kravene, må kommunalbestyrelsen kræve, at forholdene ændres eller opsige aftalen. Hvis der er tale om et kommunalt dagplejehjem, hvor forholdene er uforsvarlige, har kommunalbestyrelsen+ pligt til at sørge for, at forholdene bliver bragt i orden, eller at godkendelsen inddrages, og ansættelsesforholdet der-ved bringes til ophør.

Efter *stk. 2* kan der modtages op til 5 børn i en privat eller kommunal dagpleje. Det maksimale antal børn gælder, uanset om børnene kun møder en del af dagen, enkelte dage i ugen eller lignende. Som udgangspunkt medregnes dagplejerens egne børn ikke i det maksimale antal børn i dagplejen, som dagplejen godkendes til og modtager betaling for, jf. dog *stk. 3*.

Varetages dagplejen af flere personer, der hver for sig opfylder kravene for godkendelse, kan der modtages op til 10 børn både i den kommunale og private dagpleje. Børnene indskrives i dette tilfælde hos hver deres dagplejer.

Ved kommunalbestyrelsens godkendelse af antallet af børn, der indgår i dagplejen, må der tages hensyn til de konkrete forhold i hjemmet. Ved vurderingen af de konkrete forhold i hjemmet kan der tages hensyn til antallet af egne børn i hjemmet under skolealderen.

Efter *stk. 3* kan kommunalbestyrelsen beslutte, at dagplejerens egne børn kan indgå i det antal børn, som dagplejeren modtager betaling for efter *stk. 1*. Ud-gangspunktet er, at dagplejeren modtager andre børn ud over egne børn. Dagplejerens egne børn, eksempelvis trillinger, kan dog udgøre det samlede antal børn, en dagplejer modtager betaling for. Den hidtidige aldersbegrænsning for egne børn, der kan modtages betaling for i dagplejen, foreslås ikke videreført. Med ændringen bliver der større fleksibilitet for den enkelte dagplejer, der ønsker at passe egne børn som en del af dagplejen. Det er imidlertid en forudsætning, at barnet er alderssvarende med de øvrige dagpleje-børn i hjemmet.

Vælger kommunalbestyrelsen, at dagplejerens egne børn kan indgå i antallet af betalende dagplejebørn, gælder ordningen for både kommunale og private dagplejere i kommunen, der opfylder betingelserne og ønsker at indgå i ordningen.

Til kapitel 4

Optagelse, pasningsgaranti, plads i en anden kommune og opsigelse

Optagelse og pasningsgaranti i opholdskommunen

Til § 23

Bestemmelsen er en videreførelse af dele af servicelovens § 26, stk. 2-3, og § 30, stk. 1, 2 og 5, med redaktionelle ændringer og præciseringer af gældende ret.

Formålet med bestemmelsen er at samle de bestemmelser, der regulerer børns adgang til at blive optaget i et dagtilbud i opholdskommunen og retten til pasningsgaranti.

Pasningsgarantien indebærer, at kommunalbestyrelsen har pligt til at anvise en plads i et dagtilbud til alle børn fra 26 uger til skolestart.

Lukkede dage i nogle af kommunens dagtilbud er generelt set ikke et brud på pasningsgarantien, hvis kommunalbestyrelsen stiller et alternativt pasningstilbud til rådighed. Lukkede dage bør dog begrænses til et rimeligt niveau og placeres på dage, hvor der erfaringsvist kun er få børn i dagtilbuddene, ligesom kommunen med fordel kan forsøge at sikre, at forældre og børn kender til de gæsteinstitutioner, som bliver stillet til rådighed ved lukkede dage. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at stille alternativ pasning til rådighed for forældrene ved lukning juleaftensdag og Grundlovsdag.

Stk. 1 fastsætter, at alle børn indtil skolestart har adgang til at blive optaget i et dagtilbud.

Den øvre aldersgrænse for børns adgang til at blive optaget i et dagtilbud er fastsat til "skolestart". Begrebet skolestart er nyt, men den øvre aldersgrænse er i overensstemmelse med gældende praksis. Begrebet refererer til det tidspunkt, hvor barnet overgår i skole-regi, herunder fritidshjem eller skolefritidsordning (SFO), eller det tidspunkt, hvor barnet påbegynder hjemmeundervisning.

Hvornår "skolestart" indtræffer, afhænger dels af dagtilbuds- og skolestrukturen i den enkelte kommune, herunder om børnene flyttes i fritidshjem eller SFO forud for undervisningsstart i august, dels af det enkelte barn, herunder om barnet skal modtage hjemmeundervisning. "Skolestart" kan således være, når barnet flyttes til et fritidshjem eller en SFO i for-året/sommeren i det kalenderår, hvor barnet starter i børnehaveklasse, eller når barnet forlader dagtilbud-det i forbindelse med, at det starter i børnehaveklasse eller 1. klasse i august, eller når barnet påbegynder

hjemmeundervisning. Dette er i overensstemmelse med fortolkningen af formuleringen i den nugældende bestemmelse i servicelovens § 26, stk. 3, 1. pkt.

Efter *stk. 2* skal kommunalbestyrelsen tilbyde forældre pasningsgaranti i et dagtilbud. Forpligtelsen kan opfyldes ved en kommunal eller selvejende institution eller i en kommunal eller privat dagpleje efter lovforslagets § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3.

Pasningsgarantien skal ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sikre det nødvendige antal pladser efter lovforslagets § 4. Såfremt kommunalbestyrelsen råder over pladser i en anden kommune, der indgår som en del af opholdskommunens forsyning efter lovforslagets § 4, kan disse pladser ligeledes opfylde kommunalbestyrelsens forpligtelse til pasningsgaranti.

Pasningsgarantien indebærer ikke en garanti til en plads i et bestemt dagtilbud. Kommunalbestyrelsen kan opfylde pasningsgarantien inden for den vifte af dagtilbud, herunder deltids- eller modulpladser, der i dag er mulighed for at tilbyde efter serviceloven, når et dagtilbud ud fra en samlet vurdering af barnets og familiens situation kan dække behovet.

Kommunalbestyrelsen kan ikke opfylde sin forpligtelse om pasningsgaranti ved f.eks. at henvise til et åbent pædagogisk tilbud eller en legestue eller lignende, som ikke udgør en egentligt dagtilbudsplads efter § 4, stk. 1.

Som hovedregel tilbydes børn i alderen fra 0 år og indtil skolestart dagtilbud efter loven. Der er dog i helt særlige tilfælde mulighed for, at en kommunalbestyrelse kan oprette en udvidet skolefritidsordning (USFO) i relation til små skoler, der typisk er placeret i tyndbefolkede landsdistrikter. Ligeledes kan kommunalbestyrelsen beslutte generelt, at børn skal flytte fra børnehave til fritidshjem eller SFO i forbindelse med skolestart eller f.eks. i maj måned i det år, barnet starter i skole.

Forældre kan vælge at få tilskud til privat pasning efter lovforslagets § 80 eller tilskud til pasning af egne børn efter § 86 i stedet for en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, eller § 21, stk. 2 og 3. I disse tilfælde er det forældrenes eget valg, og tilskuddet erstatter en plads i et dagtilbud.

Forældre kan vælge at få deres barn optaget i en privatinstitution, jf. § 19, stk. 4. Da det er forældrenes eget valg at søge om optagelse af deres barn i denne tilbudstype, indgår privatinstitutioner ikke i de dagtilbudstyper, som kommunalbestyrelsen under pasningsgarantien kan anvise en plads til.

Stk. 3 fastsætter, at pasningsgarantien indebærer, at kommunalbestyrelsen har pligt til at anvise en plads i et alderssvarende dagtilbud til alle børn i aldersgruppen fra 26 uger og indtil skolestart. Kommunalbestyrelsen skal efter *stk. 3-4* udmelde en dato (garantidato), hvor forældrene er sikret en plads i et dagtilbud. Det præciseres i bestemmelsen, at pladsen skal være i et alderssvarende dagtilbud, for at pasningsgarantien kan anses for opfyldt. Dette er i overensstemmelse med gældende praksis. Herudover er det præciseret i selve loven, at kommunalbestyrelsen har en frist på yderligere 4 uger til at tilbyde en plads. For at opfylde pasningsgarantien for forældre, der søger om plads inden for den fastsatte frist, skal kommunalbestyrelsen dermed kunne tilbyde en plads senest 4 uger efter, barnet er 26 uger, såfremt forældrene ønsker det, uanset om det er i direkte forlængelse af forældrenes barselorlov. Dette er i overensstemmelse med gældende ret.

Kommunalbestyrelsen fastsætter en ansøgningsfrist for forældre, som søger et barn optaget i dagtilbud i umiddelbar forlængelse af de 26 uger.

En yderligere frist på 4 uger var forudsat i bemærkningerne til L 56, forslag til lov om ændring af lov om social service (mulighed for øget forældrebetaling i kommuner med pasningsgaranti), som blev vedtaget den 17. december 1999, og fremgår af bekendtgørelse nr. 1114 af 6. november 2006 om kommunens tilskud til brug for dagtilbud til børn, forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v. (betalingsbekendtgørelsen). Præciseringen af 4 ugers fristen i selve loven sker for at imødegå, at forældre fejlagtigt indretter sig efter at kunne få pasningsgaranti, når barnet er 26 uger, fordi de ikke er opmærksomme på, at kommunen har en yderligere frist på op til 4 uger.

Efter *stk. 4* skal kommunalbestyrelsen fastsætte og offentliggøre retningslinjer for ansøgning om optagelse i en plads. Det foreslås, at der stilles krav om, at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre de fastsatte retningslinjer. Forslaget er udtryk for, hvad der er gældende praksis i dag i kommunerne. Formålet er at sikre borgerne adgang til at få indblik i kommunens retningslinjer og dermed give borgerne mulighed for at indrette sig herefter. Retningslinjerne kan med fordel indgå som en del af kommunalbestyrelsens mål og rammer efter lovforslagets § 3.

Til § 24

Bestemmelsen er en videreførelse af dele af servicelovens § 30, stk. 3, med redaktionelle ændringer og en ny bestemmelse i stk. 2, nr. 3.

Stk. 1 definerer, hvornår der er tale om brud på pasningsgarantien. Det betragtes som brud på pasnings-

garantien, hvis kommunalbestyrelsen ikke kan anvise en plads i et dagtilbud, senest fra den dato, hvor barnet efter de regler, der er fastsat efter lovforslagets § 23, stk. 3 (garantidatoen), skal anvises en plads, og forældrene ønsker en plads fra denne dato.

Stk. 2 angiver de muligheder, forældre har, hvis kommunalbestyrelsen ikke kan overholde pasningsgarantien. Forældre kan således ved brud på pasningsgarantien vælge at få et forhøjet tilskud fra kommunalbestyrelsen til en plads i en privatinstitution efter lovforslagets § 19, stk. 4, til en plads i en anden kommune efter § 28, til privat pasning efter § 80 eller pasning af egne børn efter § 86.

Efter *stk. 2, nr. 1*, skal kommunalbestyrelsens tilskud dække bruttodriftsudgifterne ved en plads i en anden kommune, så forældrene ingen udgifter får ved denne.

Efter *stk. 2, nr. 2*, har forældrene ligeledes mulighed for at vælge en plads i en privatinstitution eller privat pasning med et tilskud fra kommunalbestyrelsen, der dækker udgifterne til pladsen eller den private ordning.

Det foreslås i *stk. 2, nr. 3*, at forældre i tilfælde af brud på pasningsgarantien alternativt kan vælge at få et tilskud til pasning af egne børn, jf. lovforslagets § 86. Formålet med udvidelsen af familiens valgmuligheder i tilfælde af brud på pasningsgarantien er at øge mulighederne for at finde en acceptabel løsning på de problemer, som kommunalbestyrelsens manglende opfyldelse af pasningsgarantien måtte have affødt for den enkelte familie. Erfaringerne viser, at en række familier, der får at vide, at de først kan forvente en plads f.eks. 1 måned senere end garantidatoen, vil foretrække at passe barnet selv i den pågældende periode, frem for at udsætte barnet for yderligere skift ved at lade barnet starte i f.eks. et dagtilbud i en anden kommune blot for at skulle flytte barnet kort tid efter, når det tilbydes en plads i opholdskommunen. Dette gives der nu mulighed for.

Efter *stk. 3* kan tilskuddet til privat pasning, plads i privatinstitution eller pasning af eget barn maksimalt udgøre, hvad der svarer til kommunens gennemsnitlige bruttodriftsudgifter pr. plads i et dagtilbud til den aldersgruppe barnet tilhører.

Efter *stk. 4* gælder retten til tilskud til pasning af egne børn uanset, om kommunalbestyrelsen generelt har besluttet at give tilskud til pasning af eget barn, og uanset om perioden, der ønskes tilskud til, er kortere end minimumsperioden, jf. § 88, stk. 3.

Efter *stk. 5* skal tilskuddene efter *stk. 2*, gives indtil det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen kan tilbyde

en plads, og forældrene med rimeligt opsigelsesvarsel kan frigøre sig fra betaling for en anden plads eller aftale om privat pasning. Forældrene holdes således som udgangspunkt fri for betaling, og de almindelige regler om tilskuddets størrelse og forældrenes egenbetaling gælder således ikke ved brud på pasningsgarantien.

Til § 25

Bestemmelsen er en videreførelse af dele af servicelovens § 30, stk. 3, med redaktionelle ændringer og en præcisering.

Stk. 1 fastsætter, at hvis kommunalbestyrelsen ikke kan overholde pasningsgarantien, dvs. tilbyde en plads senest fra garantidatoen, har kommunalbestyrelsen pligt til at hæve tilskuddet efter lovforslagets § 31, stk. 2, til mindst 78 % for alle børn i dagtilbud i kommunen, indtil pasningsgarantien kan opfyldes, og kommunalbestyrelsen har fastsat nye tilskudsprocenter og egenbetalingsandele, jf. dog bestemmelsen i *stk. 3*.

Det præciseres, at kommunalbestyrelsens pligt til ved brud på pasningsgarantien at hæve tilskuddet, gælder i forhold til alle børn i dagtilbud i kommunen, indtil pasningsgarantien kan opfyldes, og kommunen har fastsat nye tilskudsprocenter og egenbetalingsandele. Dette er i overensstemmelse med gældende fortolkning.

Efter *stk. 2* skal kommunalbestyrelsen, såfremt den ikke efterlever bestemmelsen i *stk. 1*, tilbagebetale det beløb til forældrene, som tilskuddet uretmæssigt ikke er blevet forhøjet med. Bestemmelsen foreslås flyttet fra betalingsbekendtgørelsen til loven, og bestemmelsen er derfor udtryk for gældende ret.

Efter *stk. 3* videreføres, at en kommunalbestyrelses manglende overholdelse af pasningsgarantien i helt ekstraordinære og enkeltstående tilfælde ikke skal føre til forhøjelse af tilskuddet til mindst 78 %, jf. *stk. 1*.

Helt ekstraordinære og enkeltstående situationer kan være:

- Hvis der sker et for kommunen uventet fald i antallet af pladser, f.eks. som følge af opsigelse fra flere dagplejere på én gang. Mindre kommuner som udelukkende eller i meget høj grad har pladser gennem dagplejen vil således være meget følsomme over for uventede ændringer i antallet af dagplejere.
- Hvis en institution må evakueres/flyttes af miljømæssige grunde, således at børnene skal overflyttes til andre dagtilbud og dette herved forsinkes muligheden for optagelse af nye børn.

– Hvis der opstår helt ekstraordinære situationer, som har direkte sammenhæng med administrationen af anvisningen af pladser, f.eks. Edb-nedbrud eller enkeltstående menneskelige fejl i forbindelse med administrationen af kommunens pladsanvisning.

Følgende situationer anses ikke som helt ekstraordinære og enkeltstående tilfælde, uanset at kommunalbestyrelsen ikke har kunnet forudse situationen:

- Vedtagelse af ny lovgivning.
- Stigning i efterspørgslen som følge af tilflytning til kommunen.
- Højere fødselstal end forventet eller lignende planlægningsmæssige forudsætninger.
- Svingende efterspørgsel hen over året.
- Forsinkelser af projekteret byggeri eller lignende.

Undladelse af at forhøje tilskudsprocenten uanset enkeltstående brud på pasningsgarantien i kommunen forudsætter således for det første, at overskridelsen af pasningsgarantien kan begrundes med helt særlige situationer inden for kommunens dagtilbud eller administrationen heraf. Dernæst er det en forudsætning, at kommunalbestyrelsen kan anvise en plads til barnet inden for én måned efter den dato, hvor pasningsgarantien blev brudt.

Til § 26

Bestemmelsen er en videreførelse af dele af servicelovens § 26, stk. 1, og en ny bestemmelse.

I stk. 1 fastsættes kompetencen til at træffe afgørelse om optagelse. Det følger af bestemmelsen, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for og kompetencen til at træffe afgørelse om optagelse i dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3.

Stk. 2 fastsætter, at kommunalbestyrelsen kan beslutte helt eller delvist at delegerede beføjelsen til at træffe afgørelse om optagelse af børn til selvejende daginstitutioner efter lovforslagets § 19, stk. 3, og private dagplejere efter § 21, stk. 3.

I tilfælde, hvor kompetencen er delegeret til selvejende daginstitutioner, er kommunalbestyrelsen dog stadig forpligtet til at sikre, at der er et samlet overblik over udbuddet og efterspørgslen i kommunen.

Stk. 3 fastslår, at en privatinstitution skal træffe afgørelse om optagelse i privatinstitutionen, og at kommunalbestyrelsen ikke kan anvise plads i en privatinstitution, da det er forældrene alene, der vælger optagelse i en privatinstitution.

Der forudsættes dog et samarbejde mellem privatinstitutionen og kommunen om indsatsen i privatinstitutionen i forhold til børn med behov for støtte.

Til § 27

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 26, stk. 2 og 5, med redaktionelle ændringer og med den tilføjelse, at der foreslås indført en pligt for såvel kommunalbestyrelsen, som privatinstitutionen til at offentliggøre de fastsatte retningslinjer for optagelse af børn.

Efter *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen fastsætte retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud. Det foreslås, at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre de fastsatte retningslinjer for optagelse og opskrivning i dagtilbud, herunder hvilken rækkefølge der er for optagelse.

Formålet med forslaget er at sikre borgernes kendskab til formalia, frister m.v., der gælder i forhold til ansøgning om en plads i dagtilbud. Fastsættelse og offentliggørelse af retningslinjer er yderligere nødvendig, idet de fastsatte frister har betydning i forbindelse med forældrenes ret til en plads i forbindelse med pasningsgaranti.

Den enkelte kommunalbestyrelse skal fastsætte retningslinjer for optagelse af børn i dagtilbud ud fra lokale forhold og træffer afgørelse om anvisning af en plads i et konkret dagtilbud ud fra forældrenes, familiens tidsmæssige behov, kapacitetshensyn m.v.

Retningslinjerne fastsættes ud fra lokale forhold og kan inden for rammerne af pasningsgarantien tage hensyn til eksempelvis,

- forældre tilknyttet arbejdsmarkedet, ledige forældre, der får arbejde og forældre, som er under uddannelse,
- at kontanthjælpsmodtagere, forsikrede ledige, revallidender m.fl., der ikke umiddelbart kan komme i ordinært job, kan få tilbud om aktivering m.v. og dermed støttes i en indslusning på arbejdsmarkedet,
- børn henvist fra anden myndighed, speciallæge eller fra andre afdelinger/dagtilbud i kommunen,
- at søskende kan komme i samme dagtilbud,
- børn der på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller astma/allergi har behov for en plads i et specielt indrettet dagtilbud,
- sammensætning af børnegrupperne med hensyn til alder, køn og etnicitet og
- dagtilbuddets geografiske placering i forhold til familiens bopæl, arbejdsplads m.v.

Kommunerne kan ikke fastsætte retningslinjer, der udelukker grupper af børn fra at få en plads i et dagtilbud. Alle børn har adgang til at blive optaget i et dagtilbud, men ventetiden kan blive lidt længere for nogle børn, dog med den øvre grænse, der følger af pasningsgarantien.

Rammerne for optagelse i dagtilbud til børn skal være baseret på, at dagtilbud er for alle børn. Kommunalbestyrelsen skal derfor ved fastsættelse af retningslinjer sikre, at disse er i overensstemmelse med forvaltningsretlige grundsætninger, herunder lighedsprincippet. Kommunen skal administrere optagelsen efter lovlige kriterier, hvilket indebærer, at kriterierne ikke må diskriminere visse grupper af børn. Dette skal ses i sammenhæng med dagtilbuddenes formålsbestemmelser om trivsel, udvikling og læring.

Bestemmelsen indeholder ikke krav om det tidsmæssige omfang af en dagtilbudsplads. Kommunen kan dog ikke ved anvisning af en plads i et dagtilbud stille betingelser om, at pladsen tildeles for en bestemt periode. Kommunen har mulighed for at foretage en konkret vurdering af barnets daglige tidsmæssige behov for et dagtilbud og tilbyde barnet en deltid- eller en fuldtidsplads i overensstemmelse hermed. Også her skal der foretages en konkret og individuel vurdering af den enkelte families behov, og kommunalbestyrelsen kan derfor ikke beslutte generelt at tilbyde f.eks. børn af forældre på overførselsindkomst en deltidspads, idet det enkelte barn kan have et pædagogisk eller socialt behov for en fuldtidsplads.

I stk. 1 er det ligeledes fastsat, at forældre skal have mulighed for at tilkendegive ønsker om optagelse i konkrete dagtilbud, og kommunen skal så vidt muligt tage hensyn hertil ved anvisning af en konkret plads.

Muligheden for at tilkendegive ønsker om konkrete dagtilbud gælder ligeledes dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen. Optagelsen og opskrivningen sker efter den pågældende kommunes retningslinjer for dette.

Ved anvisning af den konkrete plads vil der være hensyn, som bør veje tungere end andre, f.eks. hvis forældrene har ønsket plads i f.eks. en røgfri dagpleje eller en dagpleje uden dyr under henvisning til, at deres barn har udviklet allergi eller astma. Ligeledes kan der lægges vægt på den geografiske placering af familiens bopæl og arbejdspladser set i forhold til de dagtilbud, der kan tilbydes plads i, således at der så vidt muligt tages hensyn til familiernes mulighed for at kunne skabe sammenhæng i hverdagen. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte i retningslinjerne for optagelse, hvorledes disse situationer håndteres i kommunen, herunder kan der indgå retningslinjer for forældre, der i sådanne tilfælde afviser et tilbud. Kommunalbestyrelsen opfylder i disse tilfælde pasningsgarantien, selvom forældrene afviser pladsen.

Det foreslås i *stk. 2*, at selvejende daginstitutioner og privat dagpleje med kompetence til at træffe afgø-

relse om optagelse skal fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i institutionen. Retningslinjerne skal fastsættes indenfor og i tråd med kommunalbestyrelsens retningslinjer, jf. § 27, stk. 1, ligesom retningslinjerne for optagelse ikke må være i strid med almindelige retsgrundsætninger, herunder lighedsgrundsætningen og forbuddet mod at diskriminere på grund af race, køn, religion og lignende. Selvejende daginstitutioner og private dagplejere kan ikke afvise at optage børn, medmindre der ikke er plads i dagtilbuddet.

Formålet med offentliggørelsen af retningslinjerne er at sikre forældre, der ønsker deres barn optaget i et selvejende eller privat tilbud, information om tilbuddenes retningslinjer for optagelse af børn. Retningslinjerne skal ligge inden for kommunalbestyrelsens fastsatte retningslinjer, jf. § 27, stk. 1. Der må ikke fastsættes retningslinjer, der udelukker grupper af børn fra optagelse. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 27, stk. 1, for så vidt angår forpligtelsen til at fastsætte og offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn.

Selvejende daginstitutioner og private dagplejere kan reservere pladser i henhold til deres vedtægter eller aftalen med kommunalbestyrelsen. Dette kan bl.a. være tilfældet, hvis der er tale om en selvejende daginstitution eller privat dagpleje, der er opført efter et særligt formål, f.eks. i tilknytning til en bestemt virksomhed. Dette skal fremgå af daginstitutionens vedtægter og af aftalen med kommunalbestyrelsen.

Efter *stk. 3* skal privatinstitutioner fastsætte og som noget nyt også offentliggøre retningslinjer for optagelse af børn i privatinstitutionen, idet de selv har optagelseskompetencen, jf. § 26, stk. 3.

Retningslinjerne for optagelse i privatinstitutioner må ikke være i strid med almindelige retsgrundsætninger, herunder lighedsgrundsætningen og forbuddet mod at diskriminere på grund af race, køn, religion og lignende. Privatinstitutioner kan være oprettet med et specielt formål, der gør, at der kan gives fortrinset til bestemte grupper af børn, f. eks. virksomhedsbørnehaver.

Dette skal fremgå af institutionens vedtægter, ligesom det skal fremgå, hvordan pladserne tildeles i institutionen. Kommunen skal sikre, at privatinstitutioner gennem sine optagelsesregler sikrer samme rummelighed som i kommunens institutioner. Der kan ikke fastsættes optagelsesregler eller udvikles en praksis, der formelt eller reelt udelukker visse grupper fra optagelse i en privatinstitution.

Efter *stk. 4* er privatinstitutionen forpligtet til at optage et barn, der ønsker en plads i privatinstitutionen og har efterlevet retningslinjerne for optagelse, medmindre der ikke er en ledig plads i institutionen. Et barn har således altid ret til at blive optaget på venteliste til en privatinstitution, jf. dog bemærkningerne til *stk. 2*.

Ønsker forældrene til et barn med behov for støtte, at barnet optages i en privatinstitution, og har privatinstitutionen ledige pladser, vil denne som udgangspunkt være forpligtet til at optage barnet. Barnets opholdskommune skal vurdere, om barnet bør tilbydes støtte efter lovforslagets § 4, *stk. 2*, til at kunne trives og udvikle sig i privatinstitutionen, og i så tilfælde yde støtten ved enten selv at stille den til rådighed eller ved at betale eksempelvis institutionskommunen for at yde støtten.

Vurderer kommunalbestyrelsen i barnets opholdskommune, at barnet heller ikke med sådan støtte vil kunne trives og udvikle sig i privatinstitutionen, kan kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at tilbyde barnet en plads i et dagtilbud med støtte i kommunen eller i et særligt dagtilbud efter serviceloven og således afslå at yde tilskud til en plads i en privatinstitution.

Til § 28

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 26, *stk. 4*, med en præcisering af forældres ret til at bevare en plads ved flytning til en anden kommune i *stk. 3*.

Stk. 1 fastsætter, at alle børn har ret til at blive optaget i et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen fra det tidspunkt, hvor forældrene efter opholdskommunens retningslinjer har fået tilsagn om et tilskud fra opholdskommunen til brug for dagtilbud.

Med Folketingets vedtagelse af lov nr. 342 af 14. maj 2003 om ændring af lov om social service, har forældre siden lovens ikrafttrædelse den 1. januar 2004 haft mulighed for frit at vælge at benytte en plads i et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen med tilskud fra opholdskommunen.

Formålet med bestemmelsen er at give børn adgang til at blive optaget i et dagtilbud i en anden kommune for herved at imødekomme børnefamiliers behov for fleksibilitet i deres tilrettelæggelse af dagligdagen. For familier, der f.eks. bor tæt på kommunegrænsen og dermed måske tættere på et dagtilbud i en anden kommune end i opholdskommunen, eller familier, der arbejder i en anden kommune, kan det nogle gange give en bedre sammenhæng mellem familieliv og ar-

bejde at kunne få sit barn optaget i et dagtilbud i en anden kommune.

Forældre har ligeledes retten til at bevare en plads i et dagtilbud, hvis de flytter til en anden kommune. Retten til at bevare en plads opretholdes, selvom ventelisten er lukket for udefrakommende børn i den kommune, hvor barnet har haft ophold i et dagtilbud. Herved sikres barnet en dagtilbudsplads i eksempelvis en mellemliggende periode, indtil barnet får tilbudt en plads i den nye opholdskommune. Retten til at bevare en plads i et dagtilbud kan være en hjælp til at imødekomme barnets behov for kontinuitet f.eks. i forbindelse med en eventuel skilsmisse eller familiens flytning til en anden kommune.

Et barn, der bevarer en plads eller har fået tildelt en plads i et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen, har ikke uden videre ret til oprykning til andre dagtilbud i den anden kommune, medmindre der er tale om en aldersintegreret institution, hvor der er automatisk oprykning fra en vuggestue til en børnehave, og hvor udgangspunktet er, at alle børn oprykkes inden for tilbuddet.

Efter *stk. 2* har kommunalbestyrelsen mulighed for at lukke for ventelisterne for optagelse af børn fra andre kommuner for at sikre, at kommunalbestyrelsen har mulighed for at styre kapaciteten på dagtilbudsområdet i kommunen, og sikre væsentlige hensyn til børn fra kommunen.

Kommunalbestyrelsen kan som hidtil afvise at optage børn fra andre kommuner, hvis det er begrundet i kapacitetsmæssige årsager eller i væsentlige hensyn til børn fra kommunen, jf. lovforslagets § 30.

Bestemmelsen udvider ikke kommunalbestyrelsens forsyningsforpligtelse efter lovforslagets § 4, *stk. 1*, til også at omfatte borgere fra andre kommuner. Kommunalbestyrelsen skal således fortsat løbende foretage kapacitetsvurdering og tilpasse antallet af pladser i den enkelte kommune til de lokale forhold i kommunen.

Stk. 3 præciserer gældende ret, hvorefter alle børn i forbindelse med flytning har ret til at bevare en plads i et dagtilbud, jf. § 19, *stk. 2* og 3, og § 21, *stk. 2* og 3. Retten til at bevare en plads gælder, uanset om den kommune, hvor barnet hidtil har haft en plads har lukket ventelisten til det pågældende dagtilbud eller type dagtilbud for børn fra andre kommuner.

Tilskud til en plads over kommunegrænsen i forbindelse med flytning skal gives af den nye opholdskommune umiddelbart fra det tidspunkt, hvor flytningen finder sted.

Opsigelse

Til § 29

Stk. 1 er en videreførelse af servicelovens § 26, stk. 3, sidste pkt. Stk. 2 er ny, mens stk. 3 præciserer gældende praksis. Stk. 4 er ny.

Stk. 1 fastsætter, at børn ikke kan opsiges fra et dagtilbud, medmindre kommunalbestyrelsen tilbyder barnet et andet tilsvarende dagtilbud eller et andet relevant tilbud.

Det foreslås, at bestemmelsen om opsigelse udskilles i en selvstændig bestemmelse. Formålet med dette er, at tydeliggøre betingelserne for, at kommunalbestyrelsen ikke kan opsiges et barn fra et dagtilbud uden at flytte barnet til et andet tilsvarende dagtilbud eller et andet relevant tilbud.

Med bestemmelsen fastholdes princippet om, at kommunalbestyrelsen hverken permanent eller midlertidigt kan opsiges et barn fra et dagtilbud.

Ved vurderingen af, om der er tale om "et andet tilsvarende dagtilbud", kan der lægges vægt på, normering, åbningstid, aktiviteter, tilsyn m.v. Ved "andet relevant tilbud" forstås, at kommunalbestyrelsen kan flytte et barn til et andet tilbud efter denne eller anden lovgivning, forudsat at det pågældende tilbud må anses som relevant i forhold til bl.a. barnets alder, modenhed og behov for støtte. Dette vil eksempelvis være tilfældet, hvis barnet flyttes fra dagpleje til daginstitution, når det fylder 3 år, eller hvis barnet flyttes fra børnehave til fritidshjem i forbindelse med skolestart.

Kommunalbestyrelsen kan flytte et barn fra et dagtilbud efter loven, såfremt det vurderes, at barnet har behov for en sådan særlig støtte, der ikke kan tilbydes i det pågældende dagtilbud, men bør tilbydes via enten en specialplads i et dagtilbud efter loven eller en plads i et særligt dagtilbud efter serviceloven.

Kommunalbestyrelsen kan også flytte et barn f.eks. i forbindelse med tilrettelæggelse eller ændring af dagtilbudsstrukturen i kommunen. Forældre kan generelt ikke modsætte sig, at kommunen flytter barnet til et andet tilsvarende tilbud, da forældrene ikke har ret til eller krav på en plads i et bestemt dagtilbud. Dog er det væsentligt, at forældrene inddrages og orienteres.

Kommunen bør således varsle forældrene om en flytning, så forældrene får mulighed for at overveje det nye tilbud og eventuelt udmelde barnet inden udmeldelsesfristen, jf. bestemmelsens stk. 2, hvis forældrene ikke ønsker at modtage det nye tilbud.

Efter *stk. 2* præciserer, at en privatinstitution ikke kan opsiges et barn, der er optaget i institutionen. Kun i ganske særlige tilfælde kan en privatinstitution opsiges et barn fra en plads i institutionen. Privatinstitutionen kan ikke opsiges et barn under henvisning til, at barnet kræver støtte efter lovforslagets § 4, stk. 2. Kommunalbestyrelsen yder et særligt tilskud til støttepædagog m.v., såfremt kommunen vurderer, at barnet har behov herfor.

I de helt særlige tilfælde, hvor det er åbenlyst, at et barn, der allerede er optaget i en privatinstitution, ikke kan rummes i den pågældende privatinstitution, idet støtte efter § 4, stk. 2, ikke vurderes at være tilstrækkeligt, kan privatinstitutionen opsiges barnet efter forudgående aftale med kommunen. Da kommunens pasningsgaranti først gælder tre måneder fra ansøgningstidspunktet, er det væsentligt, at kommunen og privatinstitutionen har et tæt samarbejde for at sikre, at barnet oplever en sammenhæng i tilbuddene og får sit behov dækket.

Forældrenes manglende betaling for en plads i en privatinstitution anses som et brud på en privatretlig aftale, som kan begrunde, at privatinstitutionen opsiges barnet. I sådanne tilfælde må forældrene søge optagelse af barnet i et dagtilbud, som kommunalbestyrelsen har anvisningsret til, efter de almindelige optagelsesregler. I den forbindelse kan der opstå en periode mellem dagtilbuddet i privatinstitutionen og det kommunale dagtilbud, indtil pasningsgarantien for barnet indtræder. Kommunalbestyrelsen bør i den forbindelse være opmærksom på, at en manglende betaling til privatinstitutionen kan være en indikator for andre problemstillinger i familien, der kan begrunde, at barnet, af hensyn til barnet selv og eventuelle andre børn i familien, umiddelbart bør tilbydes en plads i et kommunalt dagtilbud.

Stk. 3 præciseres det, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre en frist for udmeldelse af et dagtilbud.

Efter servicelovens bestemmelser påhviler det, f.eks. i forbindelse med en flytning mellem kommuner, forældrene, efter kommunalbestyrelsen fastsatte retningslinjer, at udmelde deres barns plads i et dagtilbud i fraflytningskommunen. Erfaringen viser imidlertid, at nogle forældre fejlagtigt tror, at udmeldelsen sker automatisk, eller at der ikke gælder nogen frist ved udmeldelse i forbindelse med flytning fra kommunen. Forældrene har derfor haft en plads i både fra- og tilflytningskommunen med deraf følgende dobbelt egenbetaling. Med forslaget præciseres kommunalbestyrelsens pligt til at offentliggøre retningslinjerne for udmeldelse og dermed gøre forældre op-

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

mærksomme på gældende frister for udmeldelse af et barn i dagtilbud.

I situationer, hvor et barn over en længere periode ikke har gjort brug af en plads i et dagtilbud, kan kommunalbestyrelsen overveje, om dette kan opfattes som en tilkendegivelse af, at familien ikke vil gøre brug af pladsen. Kommunen bør i sådanne tilfælde først og fremmest tage en drøftelse med forældrene. Herefter kan kommunalbestyrelsen foretage en konkret vurdering af alle de forhold, der kan have betydning for familiens brug af pladsen, herunder barnets behov for kontinuitet. Hvis kommunalbestyrelsen beslutter, at barnet anses som udmeldt af dagtilbuddet, er der tale om en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, hvorfor kommunalbestyrelsen må sikre sig, at forvaltningslovens regler er iagttaget.

Efter *stk. 4* skal privatinstitutioner som noget nyt fastsætte og offentliggøre forældrenes frist for udmeldelse af tilbuddet. Med bestemmelsen sikres forældre med børn i privatinstitutioner ligeledes oplysninger om rammebetingelserne for tilbuddet.

*Bemyndigelse**Til § 30*

Bestemmelsen er en videreførelse af bemyndigelsesbestemmelserne i servicelovens § 29, stk. 6, og § 30, stk. 5.

Bestemmelsen bemyndiger ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler for depositum for godkendelse og driftsgaranti efter § 20. Det vil blive fastsat, at depositumets størrelse – som efter gældende ret – er på 30.000 kr.

Bestemmelsen giver ministeren for familie- og forbrugeranliggender bemyndigelse til at fastsætte regler om pasningsgarantien, jf. lovforslagets § 23, herunder om frister for anvisning af plads og tilskud til forældrene efter § 24 ved brud på pasningsgarantien.

Herudover bemyndiges ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler for lukning af venteliste for optagelse af børn fra andre kommuner, jf. lovforslagets § 28.

Det vil blive fastsat, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke for ventelisten for børn fra andre kommuner, når antallet af udefrakommende børn på ventelisten overstiger 1 pct. af de børn, der er bosiddende i kommunen, og som er indskrevet i et dagtilbud i kommunen. Ved beregningen skal der rundes op til nærmeste hele tal. I en kommune med 2.820 bosiddende indskrevne børn, betyder det, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke for ventelisten, når der

er 29 (28,2 rundet op) udefrakommende børn på ventelisten.

Ventelisten, der lukkes, kan opgøres i forhold til hele kommunens dagtilbud, aldersgrupper, dagtilbudstyper, distrikter og/eller i forhold til de enkelte dagtilbud. Ved dagtilbudstyper forstås dagpleje, vuggestue, børnehave og aldersintegrerede daginstitutioner samt fritidshjem.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere beslutte at lukke ventelisten, såfremt kommunalbestyrelsen kan påvise, at de forventede ansøgninger fra familier med bopæl i andre kommuner inden for de næste tre måneder vil give behov for øget kapacitet (f.eks. etablering af ny daginstitution eller tilbygninger), eller at ventetiden bliver så forøget, at kommunen ikke kan efterleve reglerne for pasningsgaranti.

De to kriterier (1 pct. og fremtidsudsigter) kan kombineres. Hvis det f.eks. er småbørnsområdet, der vil opleve et voldsomt pres grundet en stor søgning udefra, og det vil medføre, at pasningsgarantien vil blive truet, kan kommunalbestyrelsen beslutte at lukke for ventelisten for de små børn. Samtidig kan kommunen bruge det andet kriterium i forhold til de større børn, der betyder, at ventelisten er åben, indtil ansøgningerne udefra udgør 1 procent af de indskrevne børn med ophold i kommunen, jf. § 55, stk. 4 og 69, stk. 4.

Kommunalbestyrelsen kan kun beslutte at lukke ventelisten for 3 måneder ad gangen. Er en af betingelserne for lukning af ventelisten herefter fortsat opfyldt, kan der træffes ny afgørelse om fortsat lukning af ventelisten. Kommunalbestyrelsens beslutning om at lukke ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner til alle eller visse dagtilbud i kommunen er først gyldig fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har indrapporteret sin beslutning om lukning af ventelisten til www.ventelistelukning.dk.

*Til kapitel 5**Tilskud til dagtilbud og forældrenes egenbetaling**Tilskud til dagtilbud i opholdskommunen**Til § 31*

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 29, stk. 1, 1. og 2. pkt., og stk. 7, med redaktionelle ændringer.

Det følger af *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal give forældre et tilskud til brug for dagtilbud efter lovforslagets § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2, dvs. kommunale og selvejende daginstitutioner samt den kommunale dagpleje.

Ved vedtagelse af lov nr. 342 af 14. maj 2003 om ændring af lov om social service (Frit valg af dagtilbud til børn over kommunegrænser m.v.) blev det blandt andet besluttet at ændre forældrebetalingsbegrebet til et tilskudsbegreb. Begrebet om forældrebetaling i dagtilbud m.v. blev således ændret til dels et samlet tilskud (kommunalbestyrelsens andel af bruttodriftsudgifterne), dels en egenbetaling (forældrenes andel af bruttodriftsudgifterne).

Med begreberne tydeliggøres, at der i forbindelse med dækning af bruttodriftsudgifterne til dagtilbud m.v. er tale om dels et tilskud fra kommunalbestyrelsen, dels en egenbetaling for forældrene. Egenbetalingen er som udgangspunkt den samme for kommunens borgere ved brug af samme dagtilbud i opholdskommunen, mens egenbetalingen kan variere, hvis forældrene vælger et dagtilbud i en anden kommune, der har et andet pris- og serviceniveau end opholdskommunen.

De forskellige tilskudsformer er følgende:

- Grundtilskud
- Ekstra tilskud til brug for dagtilbud over kommunegrænsen
- Økonomisk fripladstilskud
- Søkendetilskud
- Socialpædagogisk fripladstilskud
- Behandlingsmæssigt fripladstilskud

Et samlet tilskud til en familie med krav på fripladstilskud og søkendetilskud fastsættes til et beløb, der svarer til grundtilskuddet + eventuelt økonomisk fripladstilskud + eventuelt søkendetilskud. Forældrenes egenbetaling er forskellen mellem det samlede tilskud og bruttodriftsudgiften pr. plads.

Tilskuddet udbetales ikke direkte til forældrene, men skal benyttes til driften af dagtilbuddet.

Efter *stk. 2* skal kommunalbestyrelsens tilskud efter *stk. 1*, udgøre mindst 75 pct., og forældrenes egenbetaling højst 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i dagtilbuddet bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Folketinget vedtog den 6. december 2005 lov nr. 1390 af 21. december 2005, om ændring af lov om social service (Nedsættelse af den maksimale forældrebetalingsandel for en plads i dagtilbud til børn og privat pasning). Lovforslaget betød, at den maksimale forældrebetalingsandel for en plads i et dagtilbud til børn under 3 år pr. 1. januar 2006 blev nedsat til 25 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i dagtilbud i opholdskommunen. Som bebudet i lovforslaget blev dette fulgt op med en gennemførelse af målsætningen i regeringsgrundlaget Nye mål, hvorefter

den maksimale forældrebetalingsandel blev nedsat pr. 1. januar 2007 til maksimalt 25 pct. for hele aldersgruppen fra 0 år til skolealderen. Dette skete ved Folketingets vedtagelse af lov nr. 486 af 7. juni 2006.

Det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 486 af 7. juni 2006, at skolealderen/skolestart i denne sammenhæng regnes fra det tidspunkt, hvor barnet begynder i børnehaveklasse eller 1. klasse, hvis barnet ikke optages i børnehaveklasse, eller tidligst fra 1. maj i det år, hvor barnet begynder i skolen. Overflyttes et barn til fritidshjem tidligere end 1. maj i det kalenderår, hvor barnet begynder i skolen, skal forældrenes egenbetaling frem til 1. maj fastsættes på baggrund af den gældende takst for fritidshjem med en maksimal egenbetalingsandel på 25 pct.

Ved vurderingen af, om en udgift kan indgå i grundlaget for beregning af forældrenes egenbetaling, må man se på formålet med udgiften. Der skal blandt andet skelnes mellem myndighedsopgaver, der ikke kan indregnes og udgifter til dagtilbuddets drift, som kan indregnes.

Anlægsudgifter og ejendomsrelaterede udgifter, der kan indgå i beregningsgrundlaget

- Løbende nyanskaffelser af inventar, når anskaffelsen ikke sker i forbindelse med nybygning eller om- og tilbygning af dagtilbud.
- Nyanskaffelser, der er børnerelaterede, som legeredskaber, borde og stole m.v.
- Løbende driftsudgifter vedrører den faste ejendom, herunder forbrugsafgifter vedr. ejendommen som udgifter til renovation, vand, vandafledningsafgift, el, gas, varme m.v.
- Løbende driftsudgifter ved busbørnehaver, f.eks. til benzin, vask og lignende.
- Forsikring, der ikke vedrører ejendommen, som f.eks. arbejdsulykkesforsikring m.v.
- Udgifter til renholdelse, vask, vinduespolering og lignende renholdelse – herunder kan vask på vaskeeri eller anskaffelse af vaskemaskine indgå.
- Udgifter til almindelig daglig vedligeholdelse af institutionerne med småreparationer og lignende både af udenomsarealer og indvendig vedligeholdelse.

Moms

Kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling til dagtilbud opgøres inkl. merværdiafgift (moms). Ved beregning af forældrebetaling er det momsens af de udgiftstyper, som kan indregnes i forældrenes egenbetaling, der indgår. Momsbærende poster vedrørende f.eks. ejendomsudgifter kan ikke indgå.

Lønudgifter

Løn m.v. til medarbejdere udgør en væsentlig post på dagtilbuddenes budgetter og er langt den største andel af de udgifter, der kan indregnes i forældrenes egenbetaling.

Med under personaleudgifter kan regnes:

- Udgifter både til fastansatte og til vikarer i dagtilbuddene.
- Udgifter til støttepædagoger, idet de indgår i personalenormeringen.
- Efteruddannelse / kurser.

Lønudgifter til personale i dagpleje og daginstitutioner indgår, uanset om de benyttes til det enkelte dagtilbud eller er samlet i en central pulje.

På områder, hvor der er statslig refusion for lønudgifter, kan kun de kommunale udgifter indregnes. F.eks. i forbindelse med barsel og sygdom, løntilskudsjob, fleksjob m.v.

Anden støtteindsats

Udover den ekstra støtte til børnene i dagtilbud, som støttepædagoger giver, ydes der andre former for særlig støtte til børnene. For at vurdere, om anden form for støtte til et barn i dagtilbud kan indregnes i grundlaget for forældrenes egenbetaling, skal der tages udgangspunkt i den funktion/opgave i forhold til barnet, som varetages.

Når indsatsen har samme karakter og funktion, som støttepædagogindsatsen, kan udgiften indregnes. I det omfang støtten er rettet mod en gruppe af børn og indeholder træning/supervision af det almindelige personale, kan udgiften ligeledes indgå i beregningsgrundlaget, f.eks. særlig støtte til en specialgruppe i en børnehave.

Hvis funktioner har karakter af individuel behandling, betragtes det som støtteopgaver, der ikke er integreret i institutionen, og som derfor ikke kan indregnes. Udgifter til sprogstimulerende tilbud for tosprogede småbørn, jf. folkeskolelovens § 4 a, afholdes af kommunen som en udgift efter folkeskoleloven og kan derfor ikke indregnes.

Udgifter, der er forbundet med særlig støtte til børn efter servicelovens bestemmelser om særlig støtte til børn og unge, kan ikke indregnes.

Tolkeudgifter

I det omfang tolkebistand er en integreret del af børnearbejdet og nødvendig for at kunne udføre den pædagogiske opgave med barnet, kan udgiften indregnes i forældrenes egenbetaling. Der kan således ikke indregnes udgifter i forbindelse med tolkebistand, der hører under kommunens generelle vejledningsforpligtel-

se, herunder f.eks. i forbindelse med ansøgning om optagelse i et dagtilbud og forældresamtaler.

Ansatte i den kommunale forvaltning (pædagogiske konsulenter m.fl.)

I den kommunale forvaltning er der personer med forskellige opgaver i forhold til dagtilbuddene f.eks. pædagogiske konsulenter og institutionskonsulenter.

Det afgørende for spørgsmålet om medregning i forældrebetalingen er den opgave, disse personer varetager.

Såfremt der er tale om administration og myndighedsopgaver, som f.eks. tilsyn og visitation, kan udgifterne ikke indregnes.

Derimod kan opgaver, som er knyttet til udførelse af det pædagogiske arbejde, indregnes i grundlaget for forældrebetalingen, f.eks. supervision/træning af personale, ledelse af institutionen og den pædagogiske ledelse af dagplejen, uddannelse, pædagogisk ledelse, ledelse af støttepædagogkorps.

Det kan være nødvendigt at foretage en opdeling af lønudgifterne, så kun den del, der ikke er myndighedsudøvelse, medregnes i forældrebetalingen. Opdelingen kan ske på baggrund af kommunens skønsmæssige vurdering.

Børnerelaterede udgifter

Udgifter, der i øvrigt er knyttet til hverdagen i dagtilbuddene, kan indregnes.

Det beløb, institutionen får til aktiviteter m.v., er direkte driftsudgifter, som kan indregnes. Der kan være tale om udgifter til beskæftigelsesmaterialer, IT-udstyr til børnenes aktiviteter, legeredskaber, legetøj, bøger og lignende. Udgifter knyttet til hygiejniske forhold som vask, bleer, sæbe m.v. kan også indregnes.

Almindelig transport til og fra dagtilbud er ikke en del af dagtilbudsydelsen og dækkes derfor fuldt ud af forældrene. Udgiften til befordring til udflytterbørnehaver kan ikke indregnes. Transport som led i aktiviteter med børnene under opholdet i dagtilbuddet kan indregnes, f.eks. udgifter til klippekort.

En præcisering af beregningsgrundlaget for fastsættelse af kommunalbestyrelsens tilskud til og forældrenes egenbetaling for en plads i et dagtilbud til børn efter serviceloven fremgår af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggenders orientering af 5. maj 2006.

Efter stk. 3 skal kommunalbestyrelsen fastsætte tilskud til og egenbetaling for en plads i et dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3 samt § 21, stk. 2, for et regnskabsår ad gangen på grundlag af dagtilbuddenes vedtagne budgetter.

Til § 32

Bestemmelsen er hovedsagelig en videreførelse af servicelovens § 29, stk. 2, 1. pkt., med en præcisering af allerede gældende principper for beregning af det kommunale tilskud og forældres egenbetaling for en plads i en kommunal eller selvejende daginstitution.

Bestemmelsen viderefører det princip, at kommunalbestyrelsens tilskud til og forældrenes egenbetaling ved et barns optagelse i en kommunal eller selvejende daginstitution, jf. lovforslagets § 19, stk. 2 og 3, beregnes på grundlag af bruttodriftsudgifterne ved driften af den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige bruttodriftsudgifter ved driften af daginstitutioner af samme type i kommunen.

Det er den enkelte kommunalbestyrelse, der beslutter, om det kommunale tilskud og forældrenes egenbetaling skal fastsættes som institutionstakster, dvs. på grundlag af de enkelte institutioners budgetter, eller som gennemsnitstakster på grundlag af de samlede budgetter for institutioner af samme type i kommunen.

Beregningsmetoden finder anvendelse ved optagelse i de kommunale eller selvejende daginstitutioner, som indgår i opholdskommunens opfyldelse af forsyningsforpligtelsen efter lovforslagets § 4, stk. 1. Det vil typisk sige daginstitutioner, der er beliggende i opholdskommunen, men kan også være daginstitutioner, der er fysisk beliggende i en anden kommune, og som opholdskommunen råder over pladser i eller driver sammen med en eller flere andre kommuner.

Med forslaget præciseres det allerede gældende princip, at beregningsmetoden efter § 32 gælder for beregningen af såvel det kommunale tilskud som forældrenes egenbetaling.

Til § 33

Bestemmelsen er hovedsagelig en videreførelse af servicelovens § 29, stk. 3, med en præcisering af allerede gældende principper for beregning af det kommunale tilskud og forældres egenbetaling for en plads i den kommunale dagpleje.

Bestemmelsen viderefører det princip, at kommunalbestyrelsen ved et barns optagelse i kommunal dagpleje i opholdskommunen, jf. lovforslagets § 21, stk. 2, giver et tilskud, der beregnes på grundlag af de gennemsnitlige bruttodriftsudgifter ved driften af den kommunale dagpleje i kommunen.

Med forslaget præciseres det allerede gældende princip, at beregningsmetoden gælder for beregningen af såvel det kommunale tilskud, som forældrenes egenbetaling.

Til § 34

Bestemmelsen er ny, men en videreførelse af gældende principper i servicelovens § 29, stk. 2, 2. pkt.

Efter *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen give et tilskud pr. barn i en privat dagpleje. Såfremt kommunalbestyrelsen indgår en aftale om driften af en privat dagpleje giver kommunalbestyrelsen således et tilskud til driften af tilbuddet.

Efter *stk. 2* fastsætter kommunalbestyrelsen tilskud til privat dagpleje. Størrelsen af det tilskud, som kommunalbestyrelsen skal give pr. barn i privat dagpleje efter *stk. 1*, afhænger af den indgåede aftale mellem kommunalbestyrelsen og den private dagpleje. Ved aftalen tages udgangspunkt i den enkelte private dagplejes budget, men kommunalbestyrelsen har ikke denne samme pligt, som efter lovforslagets § 31, til at dække den fulde drift til den private dagpleje ud over forældrenes egenbetaling, ved at yde et tilskud, der svarer til 75 pct. af den private dagplejes budgetterede udgifter for driften.

I den private dagplejers budget kan der således indgå midler fra private virksomheder m.v.

Forældrenes egenbetaling for en plads i en privat dagpleje kan maksimalt udgøre 25 pct. af den private dagplejes budgetterede bruttodriftsudgifter, som er godkendt af kommunalbestyrelsen.

Efter *stk. 3* beregnes kommunalbestyrelsens tilskud pr. barn og forældrenes egenbetaling på grundlag af de budgetterede bruttodriftsudgifter for den enkelte private dagpleje.

Til § 35

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 23, stk. 2 og 3, med redaktionelle ændringer og en sproglig modernisering af lovgivningen.

Efter *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen give et administrationstilskud til selvejende institutioner, når en selvejende daginstitution ønsker at varetage administrationen.

Ændringen af terminologien fra administrationsbidrag til administrationstilskud er alene en sproglig modernisering med henblik på at ensarte terminologien, således at betegnelsen "tilskud" anvendes for både drifts-, bygnings- og administrationstilskud.

Hensigten med at indføre et lovkrav om administrationstilskud er at styrke variationen af dagtilbud ved at sikre selvejende daginstitutioner med en driftsaftale med kommunalbestyrelsen ret til at modtage et administrationstilskud, såfremt de ønsker selv at varetage administrationen.

Administration indebærer følgende opgaver: løn, bogføring, budget og regnskab samt revision og personalejuridisk bistand. En selvejende institution kan aftale med kommunalbestyrelsen, at kommunen varetager institutionens administration, og at den selvejende daginstitution derfor ikke modtager et administrationstilskud.

Ligeledes kan den selvejende daginstitution og kommunalbestyrelsen aftale, at den selvejende daginstitution får et forholdsmæssigt tilpasset administrationstilskud for at varetage nogle af de nævnte administrationsopgaver.

Stk. 2 fastsætter regler for tilskuddets størrelse. For kommuner, der allerede yder et administrationstilskud til selvejende daginstitutioner, skal administrationstilskuddet til en selvejende daginstitution, der selv ønsker at varetage administrationen, svare til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn, kommunalbestyrelsen yder til selvejende daginstitutioner i kommunen, i det omfang administrationen omfatter administrationsopgaverne, løn, bogføring, budget og regnskab, revision samt personale juridisk bistand. Kommunernes beregning af administrationstilskud baseres således på et vægтет gennemsnit baseret på eksisterende aftaler med selvejende institutioner, der indeholder alle fem administrationsopgaver.

Hvis kommunen ikke tidligere har haft selvejende daginstitutioner eller ikke tidligere har ydet administrationstilskud til en selvejende daginstitution i kommunen eller administrationstilskuddet ikke har omfattet alle fem administrationsopgaver, på det tidspunkt, hvor en selvejende daginstitution ønsker at varetage administrationen og modtage et administrationstilskud herfor, skal administrationstilskuddet beregnes efter en tilbagefaldsregel, der fastsættes ved bekendtgørelse, jf. § 44. Det følger af tilbagefaldsreglen, at driftstilskuddet til den selvejende daginstitution skal forhøjes med et beløb, der udgør en procentdel af de gennemsnitlige budgetterede bruttodriftsudgifter pr. barn i et alderssvarende dagtilbud i kommunen efter lovforslagets § 19, stk. 2 og 3, § 21, stk. 2 og 3. Procentsatsen afspejler kommunernes gennemsnitlige administrationstilskud til selvejende daginstitutioner og regnskabstal fra selvejende daginstitutioner.

Privatinstitutioner

Til § 36

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 25 a, stk. 2, med redaktionelle ændringer.

Med Folketingets vedtagelse af lov nr. 400 af 1. juni 2005 om ændring af lov om social service og lov om

retssikkerhed og administration på det sociale område (Private leverandører af dagtilbud – pengene følger barnet), som trådte i kraft den 1. oktober 2005, har private leverandører fået et retskrav på at få godkendt en privatinstitution, som lever op til lovens krav til dagtilbud for børn og den stedlige kommunalbestyrelses godkendelseskriterier. Samtidig har forældre fået et retskrav på at få et økonomisk tilskud fra kommunalbestyrelsen i opholdskommunen til betaling af en plads i en privatinstitution ("pengene følger barnet"). Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal således give et driftstilskud (§ 36), et bygningstilskud (§ 37) og et administrationstilskud (§ 38) pr. barn, der er optaget i en privatinstitution.

Tilskuddene – driftstilskuddet, bygningstilskuddet og administrationstilskuddet – er fastsat ud fra niveauet i det enkelte barns opholdskommune. Hermed tages højde for den variation, der er mellem kommunerne på området og til kommunernes mulighed for selv at fastlægge skat/serviceforholdet. Der sikres herved en sammenhæng i forhold til det serviceniveau, som opholdskommunen tilbyder i de offentlige dagtilbud, og som er udgangspunktet for forældrenes frie valg.

Ved beregningen af tilskuddet tages der højde for den kommunale variation i sammensætning af dagtilbudstyper. Forældre i kommuner, der i udpræget grad anvender dagpleje for de yngste børn, vil dermed ikke kunne påføre kommunen merudgifter ved at vælge en privatinstitution.

I beregningsgrundlaget kan kommunerne tage højde for institutionernes åbningstid. Kommunerne kan således nedsætte tilskuddet i forhold til privatinstitutioner med deltidspladser eller begrænset åbningstid m.v.

Kommunalbestyrelsen er først forpligtet til at give tilskud fra det tidspunkt, hvor et barn er berettiget til et dagtilbud under den kommunale forsyning.

Stk. 2 fastsætter regler for beregningen af det driftstilskud, som kommunalbestyrelsen i opholdskommunen efter stk. 1 skal yde pr. barn, der er optaget i en privatinstitution. Størrelsen af tilskuddet til den løbende drift fastsættes, så det svarer til de gennemsnitlige budgetterede nettodriftsudgifter pr. barn eksklusiv udgifter til støttepædagog, jf. § 4, stk. 2, i et alderssvarende dagtilbud, inklusiv dagpleje, i den enkelte kommune. Tilskuddet vægtes efter antal pladser i de forskellige dagtilbudstyper i kommunen.

Forældrene får derved et tilskud, der svarer til den udgift, som kommunen kunne påregne, at barnet gennemsnitligt ville have kostet i et kommunalt tilbud. De

kommunale budgetter og dermed private leverandørers tilskud fastsættes for et budgetår ad gangen.

Privatinstitutioner er omfattet af underretningspligten, jf. servicelovens § 153. Privatinstitutionen skal derfor, hvis de modtager et barn med særlige behov eller handicap, tage kontakt til barnets opholdskommune med henblik på opholdskommunens vurdering af støtte til barnet.

For så vidt angår de kommunale dagtilbud tildeler kommunalbestyrelsen det enkelte dagtilbud ekstra ressourcer i overensstemmelse med de i dagtilbuddet optagne børns behov for støtte efter lovforslagets § 4, stk. 2. Det er derfor naturligt, at den udgift, der måtte være til støttepædagog m.v. til børn i kommunale dagtilbud, ikke indgår i beregningsgrundlaget for driftstilskuddet til privatinstitutioner. På den måde understreges det også, at det stadig er opholdskommunens forpligtelse at yde støtte til børn i dagtilbud, uanset om barnet er optaget i et kommunalt dagtilbud eller i en privatinstitution. I stedet er det kommunalbestyrelsen i barnets opholdskommune, der beslutter og finansierer hele udgiften til støttepædagog m.v. ved siden af driftstilskuddet.

Til § 37

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 25 a, stk. 4, med redaktionelle ændringer.

Stk. 1 pålægger kommunalbestyrelsen at yde et bygningstilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution.

Stk. 2 fastsætter størrelsen af bygningstilskuddet. Tilskuddet fastsættes, så det svarer til det gennemsnitlige bygningstilskud pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende daginstitutioner i kommunen, jf. lovforslagets § 19, stk. 3.

For kommuner uden selvejende daginstitutioner er der efter gældende ret fastsat ved bekendtgørelse en tilbagefaldsregel, hvorefter driftstilskuddet forhøjes med en procentdel, der afspejler kommunernes ejendomsrelaterede udgifter til selvejende daginstitutioner på landsplan. På den måde er det sikret, at kommunerne ikke påføres yderligere udgifter, ved at forældre vælger en plads i en privatinstitution til deres barn, frem for en plads i et kommunalt tilbud. Bestemmelsen vil blive videreført i en ny bekendtgørelse.

Til § 38

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 25 a, stk. 3, med redaktionelle ændringer.

Stk. 1 pålægger kommunalbestyrelsen at give et administrationstilskud pr. barn, der er optaget i en privatinstitution.

Privatinstitutionen kan aftale med kommunalbestyrelsen, at kommunen varetager institutionens administration, og at privatinstitutionen dermed ikke modtager et administrationstilskud.

Ændringen af terminologien fra administrationsbidrag til administrationstilskud er alene en sproglig modernisering med henblik på at ensarte terminologien, således at betegnelsen "tilskud" anvendes for både drifts-, bygnings- og administrationstilskud.

Administration indebærer følgende opgaver: løn, bogføring, budget og regnskab, revision og personalejuridisk bistand.

Efter *stk. 2* fastsættes administrationstilskuddet, så det svarer til det gennemsnitlige administrationstilskud pr. barn i samme aldersgruppe i de selvejende daginstitutioner i kommunen, jf. lovforslagets § 19, stk. 3, i det omfang administrationen indebærer alle fem administrationsopgaver, løn, bogføring, budget og regnskab, revision samt personalejuridisk bistand.

Privatinstitutionen kan aftale med kommunalbestyrelsen, at privatinstitutionen får et forholdsmæssigt tilpasset administrationstilskud for at varetage enkelte af de nævnte administrationsopgaver.

For kommuner uden selvejende daginstitutioner er der ved bekendtgørelse fastsat en tilbagefaldsregel, hvorefter driftstilskuddet forhøjes med en bestemt procentdel, som afspejler kommunernes gennemsnitlige administrationstilskud til selvejende daginstitutioner på landsplan og regnskabstal fra de selvejende daginstitutioner. På den måde er det sikret, at kommunerne ikke påføres yderligere udgifter, ved at forældre vælger en plads i en privatinstitution til deres barn, frem for en plads i et kommunalt tilbud. Bestemmelsen vil blive videreført i en ny bekendtgørelse.

Til § 39

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 25 a, stk. 5, med indholdsmæssige og redaktionelle ændringer.

Forældrene har som hidtil ret til tilskud fra det tidspunkt, hvor de har fået tilsagn om et tilskud til brug for dagtilbud, og barnet er optaget i privatinstitutionen. Tilskud til bevarelse af en plads i en privatinstitution i forbindelse med flytning skal dog gives af den nye opholdskommune umiddelbart fra det tidspunkt, hvor flytningen finder sted.

Kommunalbestyrelsen i opholdskommunen skal yde tilskud til et barn, der benytter en plads i en privatinstitution, indtil barnets skolestart.

Til § 40

Bestemmelsen er dels ny og dels en præcisering af gældende ret

Bestemmelsen fastsætter, at privatinstitutioner selv fastsætter forældrenes egenbetaling. Der gælder således – i modsætning til dagtilbud efter § 19, stk. 2 og 3, og § 21, stk. 2 og 3, – ikke et loft for forældrebetalingen. Privatinstitutioner kan fastsætte forældrenes egenbetaling løbende, men skal som noget nyt offentliggøre betalingen. Forældrene vælger dermed selv – ved et oplyst valg – om deres barn skal optages i en privatinstitution. Forældrene kan ikke anvises en plads i en privatinstitution af kommunen. At der ikke er noget loft for forældrenes egenbetaling, gør det muligt at oprette og drive privatinstitutioner, der dels afspejler forældrenes ønsker og behov, dels kan oparbejde et overskud, der – hvis privatinstitutionen måtte ønske det – kan trækkes ud af driften til privatinstitutionens ejere.

Kommunalbestyrelsen giver søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, fripladstilskud af behandlingsmæssige årsager samt tilskud af behandlingsmæssige årsager, såfremt kommunalbestyrelsen vurderer, der er behov herfor.

Tilskud til dagtilbud i anden kommune

Til § 41

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 29, stk. 4, med redaktionelle ændringer og enkelte præciseringer af gældende ret, samt en ny bestemmelse i stk. 1, der er udtryk for allerede gældende praksis.

Stk. 1 fastsætter som noget nyt eksplicit kommunalbestyrelsens forpligtelse til at give tilskud til børn, der optages i dagtilbud i en anden kommune. Hermed følges systematikken fra de øvrige bestemmelser om tilskud til dagtilbud.

Forældre har ret til at bevare en plads i et dagtilbud i forbindelse med flytning til en anden kommune, jf. § 28, stk. 3. I sådanne tilfælde er den nye opholdskommune umiddelbart efter tilflytningen forpligtet til at give et tilskud til brug for dagtilbud i den anden kommune. Det kan både være tilfælde, hvor f.eks. hele familien flytter, kun den ene forælder flytter med barnet, eller hvor barnet flytter fra en forælder til en anden forælder, der bor i en anden kommune.

Efter *stk. 2* beregnes opholdskommunens tilskud til et barn, der er optaget i et dagtilbud i en anden kom-

mune således, at det svarer til de gennemsnitlige nettodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i opholdskommunen beregnet for den aldersgruppe, som barnet tilhører.

Beregningsmetoden benyttes, såfremt de gennemsnitlige nettodriftsudgifter i opholdskommunen er billigere end den konkrete plads i institutionskommunen.

Tilskuddet ved optagelse i dagtilbud i en anden kommune fastlægges således ud fra opholdskommunens udgifts- og serviceniveau. Dette harmonerer med, at det er det serviceniveau, som borgeren har betalt sin skat ud fra. Beregningsmetoden tilgodeser, dels at kommunalbestyrelsen kan fastsætte serviceniveauet på området, dels at kommunalbestyrelsen sikrer budgetsikkerhed.

Stk. 3 fastsætter, at tilskuddet højst kan svare til opholdskommunens tilskudsprocent for aldersgruppen beregnet af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede dagtilbud i institutionskommunen, som beregnet i institutionskommunen efter lovforslagets § 31, stk. 2, og §§ 32-34, jf. dog §§ 42 og 44.

Bestemmelsen har betydning i de tilfælde, hvor forældre vælger et dagtilbud i en anden kommune, der er billigere end de gennemsnitlige bruttodriftsudgifter for et alderssvarende dagtilbud i opholdskommunen. I disse tilfælde kan forældrene ligeledes være berettiget til søskende- og/eller økonomisk eller social fripladstilskud, der kan medføre, at opholdskommunens tilskudsprocent er højere.

Det er præciseret i bestemmelsen, at det er kommunens beregning af bruttodriftsudgiften efter bestemmelserne i lovforslagets § 31, stk. 2, og §§ 32-34, der er gældende ved brug af dagtilbud over kommunegrænsen. Det er således den samme bruttodriftsudgift, som kommunen benytter til at beregne tilskud og egenbetaling for egne borgere, der skal benyttes. Det er udtryk for gældende ret.

Begrebet ”udførerkommune” er erstattet med begrebet ”institutionskommune” for at tydeliggøre, at det er det valgte dagtilbuds stedlige kommune, der henvises til. Den ændrede formulering indebærer ikke en indholdsmæssig ændring.

I stk. 4 er det fastsat, at opholdskommunen betaler tilskuddet direkte til institutionskommunen.

Stk. 5 fastsætter regler for forældrenes egenbetaling ved brug af dagtilbud over kommunegrænsen. Forældrenes egenbetaling udgør forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede dagtilbud. Dette betyder, at forældrenes egenbetaling kan blive både højere og lavere

end ved et tilbud i opholdskommunen. Vælger forældrene et billigere tilbud, bliver forældrenes egenbetaling derfor mindre, end hvis de havde valgt opholdskommunens gennemsnitlige dyrere tilbud.

Hvis forældre vælger et dagtilbud i en anden kommune, der er dyrere end dagtilbud i opholdskommunen, betaler forældrene forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og driftsudgifterne pr. plads ved det benyttede dagtilbud, som beregnet i institutionskommunen.

Det præciseres, at en eventuel yderligere egenbetaling består af forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede dagtilbud, som beregnet i institutionskommunen, efter lovforslagets § 31, stk. 2, og §§ 32-34. Således sikres det, at institutionskommunen benytter den samme bruttodriftsudgift for beregning af egenbetaling for både egne og udefrakommende børn. Det sikres hermed, at institutionskommunens beregning foregår på standardiseret vis, så den eventuelle difference reelt afspejler et højere serviceniveau i dagtilbuddet i den anden kommune.

Til § 42

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 29, stk. 5, med redaktionelle ændringer.

Det følger af *stk. 1*, at kommunalbestyrelsen i opholdskommunen kan beslutte at give et ekstra tilskud til enten forældrene, institutionskommunen eller begge ved brug af dagtilbud over kommunegrænser. Det ekstra tilskud kan enten benyttes til at reducere institutionskommunens udgifter, reducere forældrenes egenbetaling eller begge dele.

Er der tale om ekstra tilskud til institutionskommunen, kan kommunalbestyrelsen f.eks. beslutte at give et ekstra tilskud til institutionskommunen, således at det dækker institutionskommunens ejendomsudgifter. De gældende regler i forhold til børn med behov for støtte i dagtilbuddet, jf. § 4, stk. 2, videreføres således, at det er kommunen med det benyttede dagtilbud, der også bærer eventuelle merudgifter i form af støttepædagog m.v. Støttepædagogen anses som en del af normeringen og udgiften til støttepædagoger m.v. indgår derfor i de almindelige driftsudgifter og dermed i det tilskud, opholdskommunen giver pr. barn, der optages i et dagtilbud i en anden kommune. Bestemmelsen giver opholdskommunen mulighed for at beslutte at give et ekstra tilskud til institutionskommunen i forhold til børn, der kræver støtte.

Er der tale om ekstra tilskud til forældre ved en reduktion af egenbetalingen, kan kommunalbestyrelsen

i opholdskommunen beslutte at reducere egenbetalingen ved at betale denne helt eller delvis i kraft af et højere tilskud til institutionskommunen.

Det ekstra tilskud skal ikke fastsættes for et år ad gangen, da intentionen er, at kommunerne skal kunne bruge det ekstra tilskud fleksibelt, f.eks. hvis kommunalbestyrelsen har problemer med at overholde pasningsgarantien. Kommunalbestyrelsen kan ikke henvide forældre til at søge en plads i en anden kommune i stedet for en plads i opholdskommunen, men muligheden for at kommunalbestyrelsen kan give et ekstra tilskud til en plads i en anden kommune, kan give forældre, der måtte ønske en plads i en anden kommune, et yderligere incitament til at søge en sådan plads.

Kommunen bør ved tildelingen af det ekstra tilskud fastsætte længden for tildelingen. Kommunen kan således beslutte at indføre det ekstra tilskud for en afgrænset periode, eventuelt for herefter at tage stilling til, om kommunen vil fortsætte med at give det ekstra tilskud. Det væsentlige er, at kommunen sikrer sig, at forældrene og/eller institutionskommunen er informeret om størrelsen og varigheden af tilskuddet m.v. ved brug af et dagtilbud uden for kommunen.

Efter *stk. 2* er det fastsat, at opholdskommunen skal betale et eventuelt ekstra tilskud efter *stk. 1* direkte til institutionskommunen.

Søskendetilskud og fripladstilskud

Til § 43

Bestemmelsens nr. 1-4 er ny, men er udtryk for gældende praksis. Bestemmelsens nr. 5 er ny.

Stk. 1 fastsætter som noget nyt i lovtæksten, at forældre har ret til et tilskud, hvis de opfylder betingelserne for at få søskendetilskud, økonomisk fripladstilskud, behandlingsmæssigt fripladstilskud og socialpædagogisk fripladstilskud.

Retten til tilskuddene har hidtil alene fremgået af ministeren for familie- og forbrugeranliggendes bekendtgørelse om kommunens tilskud til brug for dagtilbud til børn, forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v. Formålet med at trække denne ret frem i lovtæksten er at øge informationsniveauet i forhold til borgerne. Der er ikke tale om en indholdsmæssig ændring.

Økonomisk fripladstilskud gives, når forældrene dokumenterer, at deres aktuelle indtægter ligger inden for de indtægtsgrænser, der fastsættes ved bekendtgørelse af ministeren for familie- og forbrugeranliggender. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender fastsætter og offentliggør en gang årligt en friplads-

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

skala, hvoraf det fremgår, hvilket fripladstilskud, der udløses af en given husstandsindkomst.

Socialpædagogisk fripladstilskud gives, når kommunalbestyrelsen vurderer, at barnets ophold i dagtilbuddet er særligt påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde, og at betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i dagtilbuddet.

Behandlingsmæssigt fripladstilskud gives, når et barn med betydeligt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne af behandlingsmæssige grunde har ophold i et dagtilbud.

Søskendetilskud gives til børn i dagtilbud med søskende i:

- Dagtilbud, fritidshjem, jf. lovforslagets § 19, stk. 2-4, § 21, stk. 2 og 3, § 52, stk. 2-4,
- dagtilbud og fritidshjem i en anden kommune, jf. lovforslagets §§ 28, 55,
- privat pasning, jf. lovforslagets § 80,
- skolefritidsordning efter folkeskoleloven eller
- klubtilbud m.v., såfremt kommunalbestyrelsen har besluttet, at klubtilbud m.v. er omfattet af reglerne om søskendetilskud, jf. § 76, stk. 2.

Bemyndigelse

Til § 44

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 25 a, stk. 6, og § 29, stk. 6, med redaktionelle ændringer.

I bestemmelsen bemyndiges ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om tilskud og egenbetaling i dagtilbud efter loven. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender vil herunder fastsætte regler om opkrævning, fastsættelse af tilskud og egenbetaling for ophold i dagtilbud, regulering af satser for fripladstilskud m.v.

Ministeren for familie- og forbrugeranliggender vil fortsat fastsætte administrative regler for tilbagebetaling af for meget udbetalt økonomisk fripladstilskud efter § 43. Hidtil gældende regler for tilbagebetaling vil blive videreført. Det vil i disse tilfælde blive fastsat, at det ikke er en betingelse for at kræve tilbagebetaling, at tilskuddet er modtaget mod bedre vidende.

Hidtil gældende regler vedrørende det tyske mindretal videreføres ved bekendtgørelse.

Til afsnit III

Fritidshjem til børn i skolealderen

Til kapitel 6

Formål, børnemiljøvurdering m.v.

Formål for fritidshjem

Til § 45

Stk. 1 er hovedsageligt en videreførelse af børnemiljølovens § 1, stk. 1. Stk. 2-3 og stk. 5-6 er nye. Stk. 4 er hovedsageligt en videreførelse af servicelovens § 21, stk. 4 og 6.

Det anføres i *stk. 1, sidste pkt.*, at det pædagogiske arbejde i fritidshjemmet skal respektere og understøtte børnenes selvvalgte aktiviteter og samtidig indeholde pædagogisk tilrettelagte aktiviteter. Denne dobbelthed er meget vigtig også set i lyset af aldersgruppen, der skal understøttes i selv at udvikle lege og kammeratskaber, ligesom de skal udfordres af personalet gennem forskellige pædagogiske aktiviteter. Timerne i fritidshjemmet skal således give plads til både børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter.

For så vidt angår *stk. 1* henvises der i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 7, stk. 1.

Efter *stk. 2* skal fritidshjem være særligt opmærksomt på at involvere og aktivere børn, der har brug for en særlig indsats. Fritidshjem har en særlig mulighed for at nå børn, som ikke oplever succes i eksempelvis skolen. Fritidshjem skal derfor udnytte denne særlige adgang ved at have fokus på børn, der med en ekstra indsats kan involveres og aktiveres i fritidshjemmets aktiviteter. Fritidshjem kan på en legende og vedkommende måde introducere f.eks. overvægtige børn til inspirerende bevægelsesfremmende aktiviteter, og børn med mindre succes i skolen til opgaver, som de er gode til at løse.

Det fremgår af *stk. 3*, at det er en del af formålet med fritidshjem, at de skal arbejde med at fremme børns sproglige, æstetiske og kropslige udtryksformer, sundhed og kendskab til naturen. Det vil i den forbindelse indgå naturligt, at der som led i arbejdet bl.a. fokuseres på at udvikle barnets emotionelle evner. Arbejdet skal ske ved tilrettelæggelse af miljøer og igangsættelse af aktiviteter, der naturligt kan indgå i fritidshjemmets hverdag. Der er ikke krav om pædagogiske læreplaner i fritidshjemmene.

Det fremgår af *stk. 4*, at fritidshjem skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Dette indebærer, at der skal lyttes til børn og at børn skal tages alvorligt. Børnene skal i fritidshjem-

met have mulighed for at få indflydelse og medbestemmelse på deres dagligdag afhængig af deres alder og udvikling. Hensigten hermed er at medvirke til, at børn udvikler selvstændighed, og at børn lærer at tage medansvar og udvikle evner til at samarbejde og indgå i forpligtende fællesskaber.

Alle fritidshjem skal bygge på de demokratiske værdier, der kendetegner danske fritidshjem og medvirke til, integration i det danske samfund, således at børnene kan begå sig i det danske samfund. Det indebærer, at dansk er hovedsproget i alle fritidshjem, at børnene introduceres til danske traditioner, at børnene medinddrages m.v. Dog kan kommunen, hvis den konkret skønner, at det ikke medfører integrationsmæssige problemer, at hovedsproget i fritidshjemmet ikke er dansk – for eksempel fordi der er tale et fritidshjem oprettet som en privatinstitution af det tyske mindretal – se bort fra kravet om, at der tales dansk i fritidshjemmet.

Det fremgår af *stk. 5*, at fritidshjem bl.a. på baggrund af sin tidsmæssige placering i børnenes fritid, skal bidrage til at give børn kendskab til andre fritidstilbud, såsom muligheden for at gå til f.eks. musik, drama eller diverse former for idræt og sport. Udover at fremme kendskabet skal fritidshjem i så vid udstrækning som muligt også tilstræbe at skabe sammenhæng til andre tilbud for børn, som børnene vælger at gå til.

Det fremgår af *stk. 6*, at fritidshjem skal bidrage til en harmonisk overgang mellem skole og fritidshjem. Tiden i fritidshjemmet er ofte placeret lige efter skoletid. Det er derfor vigtigt, at fritidshjem bidrager til i samarbejde med skolen og forældrene at skabe sammenhæng og en harmonisk overgang mellem skolens undervisningsdel og fritidshjemmet. Det kan bl.a. ske ved, at fritidshjem kan udbygge nogle af de temaer, som der arbejdes med i skolen, på en måde hvor børnenes fritid samtidig respekteres. Ved samarbejde mellem fritidshjem og skole tænkes der ikke nødvendigvis på, at disse skal samarbejde en til en. Det kan ligeledes være et overordnet samarbejde ud fra de pædagogiske rammer, idet børn fra fritidshjem ofte har børn fra forskellige skoler. Endvidere skal fritidshjem give mulighed for lektielæsning, så børnene kan vælge at lave lektier i fritidshjemmet. Muligheden for lektielæsning indebærer, at der er rammer i fritidshjemmet, der bidrager til, at børnene kan læse deres lektier. Der er ikke tale om en sagkyndig undervisning i skolens fag i forbindelse med, at børnene laver lektier.

Kommunalbestyrelsen kan i udarbejdelsen af mål og rammer for fritidshjem efter lovforslagets § 3 tage højde for ”Skolestartudvalgets” anbefalinger om mål og indholdsbeskrivelser for fritidshjem.

Børnemiljøvurdering

Til § 46

Bestemmelsen er en videreførelse af børnemiljølovens § 3, stk. 1-5, med redaktionelle ændringer.

Børnemiljøvurderingen skal ikke nødvendigvis udarbejdes som en selvstændig rapport for fritidshjemmet, men kan indtænkes i andet skriftligt materiale fra fritidshjemmet, f.eks. virksomhedsplaner m.v. Ud over de generelle kriterier skal børnemiljøvurderingen for fritidshjem udarbejdes under hensyn til aldersgruppen og formålsbestemmelsen for denne type af tilbud.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 12, og der henvises i øvrigt til bemærkningerne hertil.

Til § 47

Bestemmelsen er en videreførelse af børnemiljølovens § 3, stk. 1-5, med redaktionelle ændringer.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 13, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Forældrebestyrelse

Til § 48

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 27, stk. 1, § 28, stk. 1, og § 25 a.

Stk. 1 og 2 svarer i hovedtræk til lovforslagets § 14, stk. 1 og 2, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Det fremgår af *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen i forbindelse med indgåelse af en aftale med et privat fritidshjem, jf. lovforslagets § 51, stk. 4, skal sikre forældrene indflydelse på fritidshjemmets arbejde med børnene. I aftalen kan der tages udgangspunkt i en indflydelse, der svarer til indflydelsen i kommunale fritidshjem.

Til § 49

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 27, stk. 2, og § 28, stk. 2, dog med en ændring i forhold til forældrebestyrelsens ret til deltagelse ved ansættelsen af lederen.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 15, stk. 1 og 3-5, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Til § 50

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 27, stk. 5, § 28, stk. 1 samt § 27, stk. 4, med mindre redaktionelle ændringer.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 16, og der henvises til bemærkningerne hertil.

*Forældrebetalt madordning**Til § 51*

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 31 med redaktionelle ændringer.

Efter bestemmelsen kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der oprettes forældrebetalte madordninger i fritidshjem. Fritidshjemmet er tidsmæssigt placeret uden for hovedmåltiderne, som madordningerne som udgangspunkt er beregnet på. Når madordninger fremgår under fritidshjem, er det primært med henblik på aldersintegrerede institutioner, hvor der kan være behov for en madordning. Der kan dog være behov for etablering af frugtordninger, eftermiddagsmåltid eller lignende i et fritidshjem.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 17, og der henvises i øvrigt til bemærkningerne hertil.

*Til kapitel 7**Etablering og drift af fritidshjem**Til § 52*

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 23 samt dele af § 20, stk. 2 og 3, med redaktionelle ændringer. Stk. 4 erstatter den hidtidige mulighed for privatinstitutioner til fritidshjemsbørn efter servicelovens § 20, stk. 3.

Efter *stk. 1* kan fritidshjem etableres som institutioner. Der kan etableres aldersintegrerede institutioner med fritidshjem og dagtilbud, såfremt betaling, formål m.v. følger reglerne for den aldersgruppe, som barnet tilhører.

Det er hensigten at foretage en modernisering af bestemmelserne om etablering og drift med henblik på at skabe en gennemsigtig struktur, der præciserer etablerings- og driftsmulighederne for både kommunale og private parter. Dermed bliver der ligeledes skabt gennemsigtighed, der understøtter borgerens frie valg af private eller kommunale leverandører.

Etablerings- og driftsmuligheder for fritidshjem bliver med forslaget samlet i én bestemmelse, der omfatter:

- 1) En eller flere kommuner (kommunalt fritidshjem), jf. stk. 2.

- 2) Private leverandører med aftale med kommunalbestyrelsen (selvejende fritidshjem), jf. stk. 3.
- 3) Private leverandører med aftale med kommunalbestyrelsen (privat fritidshjem), jf. stk. 4.

Stk. 2 og 3 svarer i hovedtræk til lovforslagets § 19, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Efter *stk. 4* kan kommunalbestyrelsen indgå en aftale med en privat leverandør om driften af et fritidshjem. Private fritidshjem giver mulighed for, at f.eks. idrætsforeninger, der i øvrigt lever op til lovforslagets bestemmelser, kan drive fritidshjem, såfremt de indgår en aftale med kommunalbestyrelsen.

Privat fritidshjem er en privat institution, baseret på en aftale mellem en privat leverandør og kommunalbestyrelsen om, at en privat leverandør kan etablere sig som privat fritidshjem. Der stilles ikke krav til, hvem kommunalbestyrelsen skal indgå aftaler med. Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, om den vil indgå en aftale om etablering, og kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at indgå en aftale alene på grund af, at den tidligere har indgået en aftale med et andet privat fritidshjem.

Private fritidshjem indgår ikke i den kommunale forsyning af fritidshjemspladser efter § 4. Private fritidshjems økonomi sker på eget ansvar. Det er institutionens bestyrelse, der er ansvarlig over for sine ejere efter reglerne om f.eks. aktieselskaber eller anpartsselskaber. Dette indebærer, at ejerne kan anvende et eventuelt overskud fra privatinstitutionen til andre formål end egentlig institutionsdrift.

*Til kapitel 8**Optagelse, plads i anden kommune og opsigelse**Optagelse i fritidshjem i opholdskommunen**Til § 53*

Bestemmelsen er en delvis videreførelse af servicelovens § 26, stk. 1, med en ny bestemmelse.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 26, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Til § 54

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 26, stk. 2 og 5, med redaktionelle ændringer og med den tilføjelse, at der indføres en pligt for såvel kommunalbestyrelsen, som private fritidshjem til at offentliggøre de fastsatte retningslinjer for optagelse af børn. Bestemmelsen indeholder konsekvensrettelser som følge af den ændrede struktur, jf. almindelige bemærkninger.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 27, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Plads i fritidshjem i anden kommune

Til § 55

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 26, stk. 4, med en præcisering af retten til at bevare en plads ved flytning til en anden kommune i stk. 3.

Efter *stk. 1* har forældre mulighed for at vælge et fritidshjem i en anden kommune. Muligheden for at vælge et fritidshjem i en anden kommune forudsætter imidlertid, at opholdskommunen har fritidshjem som tilbud til aldersgruppen. Såfremt opholdskommunen ikke har fritidshjem, har opholdskommunen ikke pligt til at give tilsagn om tilskud til brug for et fritidshjem i en anden kommune, jf. § 61, stk. 1.

Stk. 1 og 2 svarer i hovedtræk til lovforslagets § 28, stk. 1 og 2, og der henvises i øvrigt til bemærkningerne hertil.

I *stk. 3* præciseres forældres ret til altid at bevare en plads i et fritidshjem ved flytning til en anden kommune, der ikke har fritidshjem. Retten til at bevare en plads opretholdes, selvom ventelisten er lukket for udefrakommende børn i den kommune, hvor barnet har haft ophold i et fritidshjem. Herved sikres barnet plads i et fritidshjem i en eventuel mellemliggende periode, indtil barnet får tilbudt en plads i den nye opholdskommune. Retten til at bevare pladsen i et fritidshjem kan være en hjælp til at imødekomme barnets behov for kontinuitet i forbindelse med en eventuel skilsmisse eller flytning til en anden kommune.

Stk. 3 svarer i hovedtræk til lovforslagets § 28, stk. 3, og der henvises i øvrigt til bemærkningerne hertil.

Efter *stk. 4* bemyndiges ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler for lukning af ventelisten for optagelse af børn i fritidshjem fra andre kommuner, jf. stk. 2.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke for ventelisten for børn fra andre kommuner, når antallet af udefrakommende børn på ventelisten overstiger 1 pct. af de børn, der er bosiddende i kommunen, og som er indskrevet i et fritidshjem i kommunen. Ved beregningen skal der rundes op til nærmeste hele tal. I en kommune med 2.820 bosiddende indskrevne børn, betyder det, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke for ventelisten, når der er 29 (28,2 rundet op) udefrakommende børn på ventelisten.

Ventelisten, der lukkes, kan opgøres i forhold til alle kommunens fritidshjem, aldersgrupper, distrikter og/eller i forhold til de enkelte fritidshjem.

Kommunalbestyrelsen kan lukke for ventelisten efter kriterierne i § 30 for småbørnsområdet samtidig med at kommunalbestyrelsen beslutter at bruge kriteriet om 1 pct. i forhold til de større børn.

Kommunalbestyrelsen kan beslutte at lukke ventelisten for 3 måneder ad gangen. Er en af betingelserne for lukning af ventelisten herefter fortsat opfyldt, kan der træffes ny afgørelse om fortsat lukning af ventelisten. Kommunalbestyrelsens beslutning om at lukke ventelisten for optagelse af børn fra andre kommuner til alle eller visse fritidshjem i kommunen er først gyldig fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har indrapporteret sin beslutning om lukning af ventelisten til www.ventelistelukning.dk.

Opsigelse

Til § 56

Stk. 1 er en videreførelse af servicelovens § 26, stk. 3, sidste pkt. *Stk. 2* er ny, mens *stk. 3* præciserer gældende ret.

Stk. 1 fastsætter, at kommunalbestyrelsen ikke kan opsigse børn i fritidshjem, uden at der tilbydes et andet tilsvarende tilbud eller et andet relevant tilbud. I forhold til fritidshjem kan dette eksempelvis være SFO, klub eller et andet fritidstilbud efter denne eller anden lovgivning, der må anses som relevant i forhold til bl.a. barnets alder, modenhed og behov for støtte. Kommunalbestyrelsen fastsætter fritidshjemsstrukturen, herunder den øvre aldersgrænse for fritidshjem.

Bestemmelsen svarer i øvrigt i hovedtræk til lovforslagets § 29, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Til kapitel 9

Tilskud til fritidshjem og forældrenes egenbetaling

Tilskud til kommunale og selvejende fritidshjem i opholdskommunen

Til § 57

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 29, stk. 1, 3. pkt.

Bestemmelsen fastsætter regler om kommunalbestyrelsens tilskud til kommunale og selvejende fritidshjem.

Efter *stk. 2* skal kommunalbestyrelsens tilskud efter *stk. 1* udgøre mindst 70 pct., og forældrenes egenbetaling højst 30 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i fritidshjem.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 31, og der henvises i øvrigt til bemærkningerne hertil.

Til § 58

Bestemmelsen er hovedsagelig en videreførelse af servicelovens § 29, stk. 2, 1. pkt., med en præcisering af allerede gældende principper for beregning af det kommunale tilskud og forældres egenbetaling for en plads i et kommunal eller selvejende fritidshjem.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 32, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Til § 59

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 23, stk. 2 og 3, med redaktionelle ændringer.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 35, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Tilskud til privat fritidshjem

Til § 60

Bestemmelsen erstatter servicelovens § 25 a for så vidt angår fritidshjemsbørn, og præciserer gældende ret med hensyn til fastsættelse af forældrenes egenbetaling.

Stk. 1 fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal give et tilskud pr. barn, der optages i private fritidshjem.

Efter *stk. 2* fastsætter kommunalbestyrelsen tilskud til privat fritidshjem. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at give tilskuddet til forældre i kommunen, såfremt kommunalbestyrelsen har indgået aftaler om drift med private fritidshjem i kommunen, og dermed har private fritidshjem som tilbud til aldersgruppen. Forpligtelsen til at give tilskud til brug for private fritidshjem gælder både til private fritidshjem i opholdskommunen samt private fritidshjem i en anden kommune.

Efter *stk. 3* fastsætter private fritidshjem selv forældrenes egenbetaling. *Stk. 3* svarer i hovedtræk til lovforslagets § 40, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Tilskud til fritidshjem i anden kommune

Til § 61

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 29, stk. 4, med redaktionelle ændringer. *Stk. 1* er ny, men udtryk for gældende ret.

Efter *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen i opholdskommunen give et tilskud til brug for fritidshjem i en anden kommune. Såfremt opholdskommunen ikke

har fritidshjem, er denne ikke forpligtiget til at give tilskud til brug for et fritidshjem i en anden kommune.

Forældre har dog ret til at bevare en plads i et fritidshjem i forbindelse med flytning til en anden kommune, der ikke har fritidshjem. I sådanne tilfælde er den nye opholdskommune umiddelbart efter tilflytningen forpligtet til at give et tilskud til brug for fritidshjemmet i den anden kommune, selvom den nye opholdskommune ikke har fritidshjem som tilbud til aldersgruppen. Det kan både være tilfælde, hvor f.eks. hele familien flytter, kun den ene forælder flytter med barnet, eller hvor barnet flytter fra en forælder til en anden forælder, der har bopæl i en anden kommune.

Bestemmelsen om plads i fritidshjem over kommunegrænsen har en særlig betydning i de tilfælde, hvor barnet har skolegang i en anden kommune. Kommunerne bør i disse tilfælde finde en løsning om betaling m.v., selvom opholdskommunen ikke har fritidshjem. Det anbefales, at kommunerne følger de almindelige principper for beregning af tilskud ved brug af dagtilbud over kommunegrænsen.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 41, og der henvises i øvrigt til bemærkningerne hertil.

Til § 62

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 29, stk. 5 med redaktionelle ændringer.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 42, og der henvises i øvrigt til bemærkningerne hertil.

Søskendetilskud og fripladstilskud

Til § 63

Bestemmelsen er ny, men er udtryk for gældende praksis.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 43, og der henvises i øvrigt til bemærkningerne hertil.

Bemyndigelse

Til § 64

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 25 a, stk. 6, og § 29, stk. 6, med redaktionelle ændringer.

Bestemmelsen bemyndiger ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om tilskud og egenbetaling i fritidshjem. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender vil herunder fastsætte regler om opkrævning, fastsættelse af tilskud og egenbetaling for ophold i fritidshjem, regulering af satser for fripladstilskud m.v.

Ministerens for familie- og forbrugeranliggender vil fortsat fastsætte administrative regler for tilbagebetaling af for meget udbetalt økonomisk fripladstilskud efter § 63. Hidtil gældende regler for tilbagebetaling vil blive videreført. Det vil i disse tilfælde blive fastsat, at det ikke er en betingelse for at kræve tilbagebetaling, at tilskuddet er modtaget mod bedre vidende.

De hidtil gældende regler vedrørende det tyske mindretal videreføres ved bekendtgørelse.

Til afsnit IV

Klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge

Til kapitel 10

Formål for klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge

Til § 65

Stk. 1, 2 og 5 er en videreførelse af servicelovens § 33 stk. 2, 3 og 5. Stk. 3 og 4 er nye.

Efter *stk. 1* er formålet med klubtilbud og socialpædagogiske fritidstilbud, at de gennem aktiviteter og samvær støtter de unge i deres udviklingsproces på vej til selvstændighed og et voksenliv, og at tilbuddene medvirker til, at også de svage stillede grupper af børn og unge kan få et styrket udgangspunkt for bedre at kunne håndtere egen livssituation.

Stk. 2 fastsætter klubtilbuddenes funktion. Tilbuddene skal være en del af de generelle fritidstilbud til alle børn og unge i kommunen og kan samtidig være tilbud, der retter sin virksomhed mod børn og unge med behov for støtte.

Det fremhæves, at indholdet i tilbuddene skal målrettes den konkrete aldersgruppe, så de unge oplever, at indholdet har relevans og er betydningsfuldt.

Stk. 3 er ny. Bestemmelsen præciserer, at indholdet i tilbuddene skal tilrettelægges på en måde, så de større børn og unge får kendskab til og evt. stifter bekendtskab med kommunens øvrige aktivitets-, kultur- og fritidstilbud, så de større børns og unges viden om kommunens øvrige aktivitetstilbud kan indgå i deres overvejelser, når de skal beslutte, hvad de ønsker at benytte fritiden til ved siden af klubtilbuddet og senere hen.

Stk. 4 er ny. Efter bestemmelsen skal tilbuddene understøtte de større børn og unge i forhold til mulighederne for uddannelse og arbejde. Tilbuddene skal være med til at støtte op om og bygge bro i forhold til de større børns og unges videre liv, når barnet eller

den unge ikke længere er i klubtilbud. Forpligtelsen skal således ses som understøttende i forhold til bl.a. skolens forpligtelse til at give konkret studievejledning.

Efter *stk. 5* skal kommunalbestyrelsen udarbejde retningslinjer, der sikrer, at større børn og unge aktivt inddrages i beslutninger omkring indholdet i deres klubtilbud m.v., herunder planlægning og gennemførelse af de daglige aktiviteter. Bestemmelsen giver ikke adgang til at delegere formel beslutningskompetence til de større børn og unge. Det er op til kommunalbestyrelsen at beslutte, på hvilken måde og på hvilke områder børn og unge skal have indflydelse i de enkelte typer af tilbud tilpasset tilbuddets aldersgruppe, deltagerform og organisationsform. Den videre udformning af børn og unges medbestemmelse vil naturligt foregå i det enkelte tilbud i tæt samarbejde mellem medarbejdere og børn og unge selv. Formen for og graden af indflydelse i tilbuddene forudsættes tilrettelagt under hensyntagen til børnenes alder, udvikling og forudsætninger. Kommunalbestyrelsen kan for visse tilbud beslutte, som supplement til retningslinjerne for børn og unges indflydelse at anvende reglerne i lovforslagets §§ 14-16 om forældrebestyrelser.

Til kapitel 11

Etablering og drift af klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge

Til § 66

Bestemmelsen er en videreførelse af bestemmelsen i servicelovens § 20, stk. 1, jf. lovbekendtgørelse nr. 699 af 7. juni 2006. Bestemmelsen er ved en fejl ikke videreført i lovbekendtgørelse nr. 929 af 5. september 2006, der træder i kraft den 1. januar 2007. Bestemmelsen genindsættes med lovforslaget, med redaktionelle ændringer med henblik på en præcisering af allerede gældende principper for etablering og drift af klubtilbud og andre socialpædagogiske tilbud.

Efter *stk. 1* kan klubtilbud etableres som institutioner eller i andre organisationsformer. Klubtilbud kan således etableres i forskellige organisationsformer og skal ikke kun opfattes som en 'institutionsform', hvor børn og unge er tilmeldt og selv henvender sig. Klubtilbud kan også ses som en 'arbejdsform', som aktivt og opsøgende kan målrette sin indsats såvel på det generelle fritidsområde som i forhold til børn og unge, som har behov for særlig socialpædagogisk støtte. Der kan eksempelvis være tale om opsøgende arbejde på gadeplan.

Det er hensigten at foretage en modernisering af bestemmelserne om etablering og drift med henblik på at skabe en gennemsigtig struktur, der præciserer etablerings- og driftsmulighederne for både kommunale og private parter. Dermed bliver der ligeledes skabt gennemsigtighed, der understøtter borgerens frie valg af private eller kommunale leverandører.

Etablerings- og driftsmuligheder for klubtilbud m.v. bliver med forslaget samlet i én bestemmelse, der omfatter:

- 1) En eller flere kommuner (kommunalt klubtilbud), jf. stk. 2.
- 2) Private leverandører med aftale med kommunalbestyrelsen (selvejende klubtilbud), jf. stk. 3.
- 3) Private leverandører med aftale med kommunalbestyrelsen (privat klubtilbud), jf. stk. 4.

Stk. 2 og 3 svarer i hovedtræk til lovforslagets § 19, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Efter *stk. 4* kan klubtilbud m.v. drives som private klubtilbud m.v. efter aftale med kommunalbestyrelsen. Private klubtilbud er baseret på en aftale mellem en privat leverandør og kommunalbestyrelsen om driften af tilbuddet. Kommunalbestyrelsen fører økonomisk tilsyn med private klubber, og private klubber kan ikke trække overskud ud af driften. Der stilles ikke krav til, hvem kommunalbestyrelsen skal indgå aftaler om drift med. Det er kommunalbestyrelsen, der afgør, om den vil indgå en aftale, og kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at indgå en aftale alene på grund af, at den tidligere har indgået en aftale med en anden privat klub.

Som betingelse for at yde offentligt tilskud forudsættes, at der indgås en skriftlig aftale mellem kommunalbestyrelsen og det private klubtilbud.

Til kapitel 12

Optagelse, plads i anden kommune og opsigelse

Optagelse i klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge i opholdskommunen

Til § 67

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 34, stk. 1 og 2, med redaktionelle ændringer med henblik på en sproglig modernisering af lovtæksten.

Efter *stk. 1* er det kommunalbestyrelsen, der træffer afgørelse om optagelse i et klubtilbud m.v. Optagelse skal forstås bredt, herunder både som åben og friere deltagelse i tilbud uden medlemskab. Kommunalbestyrelsen kan således fastsætte forskellige deltages-

kriterier i de forskellige tilbud tilpasset deres funktion, formål og arbejds måde.

Kommunalbestyrelsens afgørelse om optagelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Efter *stk. 2* kan kommunalbestyrelsen delegerede optagelseskompetencen til selvejende og private klubtilbud i kommunen.

Dette giver mulighed for en hurtig beslutningsproces tæt på børnene og de unge, der kan være vigtig for tilbud, der arbejder målrettet i forhold til børn og unge med særlige behov.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 26, stk. 1 og 2, og der henvises i øvrigt til bemærkningerne hertil.

Til § 68

Bestemmelsen er en videreførelse af § 34, stk. 2 med redaktionelle ændringer, samt en præcisering af gældende praksis i stk. 2.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets § 27, stk. 1 og 2, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Plads i klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge i anden kommune

Til § 69

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 34, stk. 3 og 4, med en præcisering i stk. 3 af retten til at bevare en plads ved flytning til en anden kommune.

Bestemmelsen indeholder regler om retten til en plads i et klubtilbud i en anden kommune end opholdskommunen.

Stk. 1-2 svarer i hovedtræk til lovforslagets § 28, stk. 1 og 2, og der henvises til bemærkningerne hertil.

I *stk. 3* præciseres forældres ret til altid at bevare en plads i et klubtilbud m.v. ved flytning til en anden kommune, der ikke har klubtilbud. Retten til at bevare en plads opretholdes, selvom ventelisten er lukket for udefrakommende børn i den kommune, hvor barnet har haft ophold i et klubtilbud. Herved sikres barnet plads i et klubtilbud m.v. i en eventuel mellemliggende periode, indtil barnet får tilbudt en plads i den nye opholdskommune. Retten til at bevare pladsen i et klubtilbud kan være en hjælp til at imødekomme barnets behov for kontinuitet i forbindelse med en eventuel skilsmisse eller flytning til en anden kommune.

Stk. 3 svarer i hovedtræk til lovforslagets § 28, stk. 3, og der henvises i øvrigt til bemærkningerne hertil.

Efter *stk. 4* bemyndiges ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler for lukning af venteliste for børn fra andre kommuner, jf. *stk. 2*.

Bemyndigelsen i *stk. 4* svarer i hovedtræk til lovforslagets § 55, *stk. 4*, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Opsigelse og udmeldelse

Til § 70

Bestemmelsen er en videreførelse af dele af servicelovens § 34, *stk. 1* og *2*, med en præcisering af gældende praksis og en ny bestemmelse om fastsættelse og offentliggørelse af retningslinjer for udmeldelse.

I *stk. 1* er det fastsat, at kommunalbestyrelsen ikke kan opsig børn og unge fra et klubtilbud m.v. Med bestemmelsen indskrives den gældende praksis for opsigelse direkte i loven.

Efter *stk. 2* kan kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering træffe afgørelse om, at barnet eller den unge er at betragte som udmeldt af et klubtilbud m.v. Manglende udnyttelse af en tildelt plads eller manglende betaling kan efter en vis periode og efter en konkret vurdering anses som udmeldelse. Med hensyn til manglende betaling skal der imidlertid tages hensyn til mulighederne for at tildele hel- eller delvis friplads.

En afgørelse om udmeldelse skal behandles efter almindelige forvaltningsretlige principper om bl.a. parthøring og meddelelse med begrundelse til barnet eller den unge samt forældrene.

Ved udmeldelse efter *stk. 2* skal kommunalbestyrelsen være opmærksom på, om der i stedet for kan være behov for at iværksætte andre former for hjælpe- eller støtteforanstaltninger for barnet eller den unge.

Efter *stk. 3* kan kommunalbestyrelsen beslutte at private og selvejende klubtilbud har kompetencen til at træffe afgørelse om udmeldelse.

I *stk. 4* præciseres det, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte og som noget nyt offentliggøre retningslinjer for afgørelser om udmeldelse af børn og unge i klubtilbud m.v. efter *stk. 2*, samt forældrenes udmeldelse af børn og unge i klubtilbud m.v. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte i retningslinjerne, at manglende udnyttelse af en tildelt plads eller manglende betaling efter en vis periode og efter en konkret vurdering betragtes som udmeldelse, jf. *stk. 2*. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte frister for forældrenes udmeldelse af tilbuddet i retningslinjerne.

Efter *stk. 5* skal selvejende klubtilbud og private klubtilbud fastsætte og offentliggøre retningslinjer for udmeldelse af børn i tilbuddet. Afgørelserne om ud-

meldelse skal træffes ud fra retningslinjer, der er i tråd med de retningslinjer, der er fastsat af kommunalbestyrelsen, jf. *stk. 4*.

Til kapitel 13

Tilskud til klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge og forældrenes egenbetaling

Tilskud til klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge i opholdskommunen

Til § 71

Bestemmelsen er en videreførelse af dele af servicelovens § 35, *stk. 1, 2* og *4*.

Stk. 1 fastsætter, at kommunalbestyrelsen skal give et tilskud pr. barn til klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud efter lovforslagets § 66, *stk. 2* og *3*.

De forskellige tilskudsformer er følgende:

- Grundtilskud
- Ekstra tilskud til brug for klubtilbud m.v. over kommunegrænsen
- Tilskud til materiale og forplejning
- Økonomisk fripladstilskud
- Socialpædagogisk fripladstilskud
- Eventuelt søskendetilskud

Et samlet tilskud til en familie med krav på økonomisk fripladstilskud fastsættes til et beløb, der svarer til grundtilskuddet + eventuelt økonomisk fripladstilskud. Forældrenes egenbetaling er forskellen mellem det samlede tilskud og bruttodriftsudgiften pr. plads inklusive tilskud til materialer og forplejning.

Tilskuddet udbetales ikke direkte til forældrene, men skal benyttes til driften af tilbuddet.

Efter *stk. 2* skal opholdskommunens tilskud til brug for klubtilbud udgøre mindst 80 pct. og forældrenes egenbetaling højst 20 pct., bortset fra forplejning, materiale, ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse.

Som et væsentligt led i kommunalbestyrelsens mulighed for at bruge klubber og andre socialpædagogiske fritidstilbud aktivt og målrettet i en forebyggende og støttende indsats kan kommunalbestyrelsen ved fastsættelsen af forældrenes egenbetaling beslutte, at der skal være betalingsfrihed ved enkelte tilbud eller typer af tilbud.

Efter *stk. 3* skal kommunalbestyrelsen tilskud til materialer udgøre mindst 50 pct., og kommunalbestyrelsen kan beslutte, at give et tilskud til forplejning.

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

Kommunalbestyrelsen fastsætter størrelsen af tilskuddet til forplejning. Beregningen foretages ud fra den unges forbrug.

Efter *stk. 4* fastsættes kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling på grundlag af klubtilbuddenes vedtagne budgetter.

Til § 72

Bestemmelsen er en videreførelse af dele servicelovens § 35, stk. 1 med redaktionelle ændringer.

Bestemmelsen viderefører det princip, at kommunalbestyrelsens tilskud til og forældrenes egenbetaling ved børns eller unges optagelse i et klubtilbud m.v. skal beregnes på grundlag af bruttodriftsudgifterne ved driften af det enkelte klubtilbud eller på grundlag af de gennemsnitlige bruttodriftsudgifter ved driften af klubtilbud af samme type i kommunen.

Til § 73

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 35, stk. 5.

Efter *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen yde et tilskud pr. barn eller ung, der er optaget i et privat klubtilbud efter § 66, stk. 4, som kommunalbestyrelsen har indgået en aftale med. Såfremt kommunalbestyrelsen indgår en aftale om driften af et privat klubtilbud giver kommunalbestyrelsen således et tilskud til driften af tilbuddet.

Efter *stk. 2* fastsættes størrelsen af tilskuddet til et privat klubtilbud af kommunalbestyrelsen. Tilskuddet afhænger således af den konkrete aftale mellem kommunalbestyrelsen og det private klubtilbud. Ved fastsættelse af tilskuddet tages udgangspunkt i det enkelte private klubtilbuds budget. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at dække den fulde drift til private klubtilbud ud over forældrenes egenbetaling, ved at yde et tilskud, der svarer til 80 pct. af det private klubtilbuds budgetterede udgifter for driften. I det private klubtilbuds budget kan der således indgå midler fra private virksomheder m.v.

Forældrenes egenbetaling for en plads i et privat klubtilbud kan maksimalt udgøre 20 pct. af det private klubtilbuds budgetterede bruttodriftsudgifter, som de er aftalt med kommunalbestyrelsen.

Stk. 3 fastsætter regler for beregning af tilskud og forældrenes egenbetaling til privat klub. Kommunalbestyrelsens tilskud og forældrenes egenbetaling skal beregnes på baggrund af bruttodriftsudgifterne ved driften af den enkelte ordning.

736 Fremsatte lovforslag (undt. finans- og tillægsbev.lovforslag)

Tilskud til klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud i anden kommune

Til § 74

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 35, stk. 2, med redaktionelle ændringer og enkelte præciseringer af gældende ret.

Efter *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen i opholdskommunen give et tilskud til brug for klubtilbud m.v. efter § 66, stk. 2-4, i en anden kommune. Såfremt opholdskommunen ikke har klubtilbud er denne ikke forpligtiget til at give tilskud til brug for et klubtilbud i en anden kommune.

Forældre har dog altid ret til at bevare en plads i et klubtilbud m.v. efter dette lovforslag i forbindelse med flytning til en anden kommune, der ikke har klubtilbud m.v. I sådanne tilfælde er den nye opholdskommunen umiddelbart efter tilflytningen forpligtiget til at give tilskud til brug for klubtilbud m.v. i den anden kommune selvom den nye opholdskommune ikke har klubtilbud m.v. som tilbud til aldersgruppen. Det kan både være tilfælde, hvor f.eks. hele familien flytter, kun den ene forælder flytter med barnet, eller hvor barnet flytter fra en forælder til en anden forælder, der har bopæl i en anden kommune.

Bestemmelsen om plads i klubtilbud m.v. over kommunegrænsen har en særlig betydning i forbindelse med klubtilbud m.v. i de tilfælde, hvor barnet har skolegang i en anden kommune. Kommunerne bør i disse tilfælde finde en løsning om betaling m.v., selvom opholdskommunen ikke har klubtilbud m.v. Det anbefales, at kommunerne følger de almindelige principper for beregning af tilskud ved brug af klubtilbud m.v. over kommunegrænsen.

Bestemmelsens *stk. 2-5* svarer i hovedtræk til lovforslagets § 41, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Til § 75

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 35, stk. 3.

Bestemmelsen svarer i hovedtræk til lovforslagets §§ 42, og der henvises til bemærkningerne hertil.

Fripladstilskud og søskendetilskud

Til § 76

Bestemmelsen er ny, men udtryk for gældende praksis.

Stk. 1 fastsætter som noget nyt i lovtæksten, at forældre har ret til yderligere tilskud, hvis de opfylder be-

tingelserne for at få økonomisk- eller socialpædagogisk fripladstilskud. Retten hertil er hidtil alene fremgået af ministeren for familie- og forbrugeranligngenders bekendtgørelse om kommunens tilskud til brug for klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge. Formålet med at trække denne ret frem i lovtæksten er at øge informationsniveauet i forhold til borgerne. Der er ikke tale om en indholdsmæssig ændring.

Økonomisk fripladstilskud gives, når forældrene dokumenterer, at deres aktuelle indtægter ligger inden for det beløb, som efter de af ministeren for familie- og forbrugeranligngenders fastsatte regler kan udløse et yderligere tilskud. Ministeren for familie- og forbrugeranligngenders fastsætter og offentliggør en gang årligt en fripladsskala, hvoraf det fremgår, hvilket fripladstilskud, der udløses af en given husstandsindkomst.

Socialpædagogisk fripladstilskud gives, når kommunalbestyrelsen vurderer, at barnets ophold i dagtilbuddet er særligt påkrævet af sociale eller pædagogiske grunde, og at betalingsspørgsmålet vanskeliggør barnets optagelse eller forbliven i dagtilbuddet.

Stk. 2 fastsætter, at kommunalbestyrelsen kan give et yderligere tilskud som søskendetilskud, såfremt forældrene opfylder betingelserne for at få søskendetilskud. Denne mulighed har hidtil kun fremgået af ministeren for familie- og forbrugeranligngenders bekendtgørelse om kommunens tilskud til brug for klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge. Der er ikke tale om en indholdsmæssig ændring.

Søskendetilskud kan gives til børn i klubtilbud med søskende i:

- Dag-, fritids- eller klubtilbud, jf. lovforslagets § 19, stk. 2-4, § 21, stk. 2-3, § 52, stk. 2-4, eller § 66, stk. 2-4,
- dag-, fritids- eller klubtilbud i en eller kommune, jf. lovforslagets §§ 28, 55 eller 69, eller
- privat pasning efter § 80, eller skolefritidsordning efter folkeskoleloven.

Til § 77

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 35, stk. 4, med redaktionelle ændringer.

Bestemmelsen bemyndiger ministeren for familie- og forbrugeranligngenders til at fastsætte regler om tilskud og egenbetaling til klubtilbud m.v., herunder regler for det tyske mindretal. Ministeren for familie- og forbrugeranligngenders vil herunder fastsætte regler om opkrævning, fastsættelse af tilskud og egenbeta-

ling for ophold i klubtilbud m.v., regulering af satser for fripladstilskud m.v.

Ministeren for familie- og forbrugeranligngenders vil fortsat fastsætte administrative regler for tilbagebetaling af for meget udbetalt økonomisk fripladstilskud efter § 76. Hidtil gældende regler for tilbagebetaling vil blive videreført. Det vil i disse tilfælde blive fastsat, at det ikke er en betingelse for at kræve tilbagebetaling, at tilskuddet er modtaget mod bedre vidende.

Hidtil gældende regler vedrørende det tyske mindretal videreføres ved bekendtgørelse.

Til afsnit V

Private pasningsordninger

Til kapitel 14

Oprettelse og drift af private pasningsordninger

Til § 78

Stk. 1 er en videreførelse af servicelovens § 77, stk. 1, med redaktionelle ændringer. Stk. 2 er en videreførelse af servicelovens § 147.

Private pasningsordninger efter *stk. 1* omfatter eksempelvis private pasningsordninger, der drives som institution eller i private hjem uden offentlig støtte.

Private pasningsordninger finansieres af forældrebetalingen og eventuelle tilskud fra privat side. Den private pasningsordning afviger fra ordninger efter forslaget kapitel 3 ved, at ordningerne drives uden offentlige midler, og ved at der ikke er regler om forældrebetaling, optagelse og forældreindflydelse, pædagogiske læreplaner og børnemiljøvurderinger. Dette med udgangspunkt i, at det er ud fra forældrenes ønsker og behov, at de vælger en privat pasningsordning uden offentlige midler og kommunal visitation.

Derudover indgår private pasningsordninger ikke som en del af kommunens forsyning af pladser. Da den private pasningsordning ikke indgår i de pladser, som kommunalbestyrelsen stiller til rådighed, er det reglerne i lovforslagets kapitel 5 om optagelse i dagtilbud, der finder anvendelse, når forældrene ønsker at overgå til et tilbud under den kommunale forsyning.

Stk. 1 fastsætter, at etablering og drift af private pasningsordninger mod betaling kræver kommunalbestyrelsens tilladelse, hvis der modtages mere end to børn under 14 år, uanset at pasningsordningen ikke indgår i kommunens forsyning. Det er uden betydning, hvem der betaler for barnet, idet det afgørende er, om personen, der varetager pasningen, modtager betaling for at passe barnet. Tilladelse til privat dag-

pasning skal gives ud fra de samme hensyn, som ved godkendelse af private og kommunale dagplejere.

Der er ikke fastsat et maksimum for antallet af børn i en privat pasningsordning, der har institutionskarakter. I disse tilfælde afhænger antallet af børn, der kan gives tilladelse til i ordningen, bl.a. af de fysiske og de personalemæssige rammer.

Private pasningsordninger efter bestemmelsen modtager ikke offentlig støtte, men forældrene kan ansøge om økonomisk tilskud, jf. lovforslagets § 80, til brug for en privat pasningsordning efter denne bestemmelse.

Efter *stk. 2* skal kommunalbestyrelsen føre tilsyn med forholdene i private pasningsordninger. Får kommunen kendskab til, at forholdene i en privat pasningsordning er uforsvarlige, kan kommunen inddrage tilladelsen.

Kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelse efter *stk. 2* suppleres af reglen i servicelovens § 146, hvoraf det fremgår, at kommunalbestyrelsen har en generel pligt til at føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn i kommunen lever.

Kommunalbestyrelsen har ligeledes en tilsynsforpligtelse efter servicelovens § 146 i de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen ikke skal give tilladelse efter bestemmelsen i *stk. 1*, idet der modtages under to børn i en privat pasningsordning, og ordningen derfor ikke skal have tilladelse.

Til § 79

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 77, *stk. 2*.

Stk. 1 fastsætter, at der højst kan gives tilladelse til pasning af op til 5 børn, hvis pasningen foregår i et privat hjem. Bestemmelsen er i overensstemmelse med bestemmelserne for den kommunale og private dagpleje, jf. lovforslagets § 21, *stk. 2* og 3.

Hvis pasningen varetages af mere end en person, kan der dog efter *stk. 2* gives tilladelse til at den private pasningsordning kan modtage op til 10 børn. Ved kommunalbestyrelsens tilladelse må der tages hensyn til de konkrete forhold i hjemmet.

Ved vurderingen af, hvor mange børn den enkelte private pasningsordning i privat hjem kan modtage, indgår antallet af egne børn i hjemmet under skolealderen.

Til kapitel 15

Tilskud til brug for privat pasning

Til § 80

Stk. 1 og *2* er en videreførelse af servicelovens § 37, *stk. 1*, med redaktionelle ændringer. *Stk. 3* og *4* er nye.

Kommunalbestyrelsen skal efter *stk. 1* give et tilskud til forældre, der ønsker at benytte en privat pasningsordning. Det økonomiske tilskud til privat pasning træder som udgangspunkt i stedet for en plads i et dagtilbud efter forslagets §§ 19 og 21 og er derfor at betragte som en dagtilbudsplads og ikke en kontant ydelse til forældrene.

Det økonomiske tilskud til privat pasning giver forældrene flere valgmuligheder og er dermed et alternativ til dagtilbudsformerne efter lovforslagets kapitel 3. Bestemmelsen giver mulighed for, at kommunalbestyrelserne imødekommer forældrenes forskelligartede behov og ønsker for pasning til deres børn.

Bestemmelsen kan eksempelvis give forældre mulighed for at få tilskud til at dække pasningsbehov, der normalt ikke dækkes af de kommunale og private dagtilbud. Dermed er det nemmere for den enkelte familie at skabe bedre sammenhæng mellem familie- og arbejdsliv.

Tilskuddet udbetales skattefrit til forældrene, idet tilskuddet gives til forældrenes brug for privat pasning, altså "fremmed" børnepasning. Tilskuddet beskattes derfor ikke hos forældrene, men hos den forældre har indgået pasningsaftale med. Forældrene kan dermed heller ikke benytte tilskuddet til pasning af egne børn. Dette gælder ligeledes såfremt forældrene selv opretter en privat pasningsordning.

Tilskud til privat pasning kan ikke medtages ved længerevarende ophold i udlandet. Forældrene kan dog modtage tilskud til privat pasning under kortere almindelige ferieophold i udlandet.

Tilskud efter bestemmelsen i *stk. 1* kan ikke gives til forældre, der har indgået aftale med en au-pair om pasning af barnet. Begrundelsen herfor er, at der skal være tale om et egentligt ansættelsesforhold mellem forældrene og den private passer. En au-pair person må ikke indgå i et ansættelsesforhold og må ikke modtage løn, idet au-pair personer ikke har arbejdstilladelse, men alene opholdstilladelse. Derudover har au-pair-ordningen et uddannelsesmæssigt formål, der ikke i første række er begrundet i et beskæftigelsesmæssigt hensyn. En au-pair må således ikke tage arbejde som børnepasser under ophold i Danmark. En au-pair person vil kunne få inddraget opholdstilladel-

sen, såfremt denne tager arbejde som privat børnepasser.

Den øvre aldersgrænse for børn, der indgår i private pasningsordninger, er fastsat i bestemmelsens stk. 1. Det er fastsat, at tilskuddet kan gives indtil barnets skolestart. Ændringen er en sproglig forenkling, men udtryk for gældende ret.

Efter *stk. 2* kan kommunalbestyrelsen beslutte at afgrænse aldersgruppen, så tilskuddet alene gives i forhold til børn i en del af aldersgruppen, eksempelvis indtil barnet almindeligvis optages i børnehave. Kommunalbestyrelsen har dermed mulighed for at tilpasse ordningen til de lokale forhold.

Stk. 3 er ny. Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til privat pasning til forældre med børn under 24 uger. Forslaget indebærer dermed en ændring af den nedre aldersgrænse for tildeling af tilskud. Kommunalbestyrelsen kan med ændringsforslaget imødekomme nogle forældres ønske om en anden pasningsform end et dagtilbud efter lovforslagets §§ 19 og 21, før barnet er 24 uger.

Formålet med forslaget er at skabe større fleksibilitet for de enkelte forældre, eksempelvis for selvstændige og/eller enlige forsørgere, der ikke ønsker at sætte deres lille barn i dagtilbud, men som økonomisk ikke kan eller ønsker at holde en barselorlov på fuld tid, indtil barnet er et halvt år. Forslaget giver mulighed for, at disse forældre kan ansætte en privat børnepasser, hvor barnet vil kunne blive i hjemmet, hvorved amning m.v. har større mulighed for at kunne gennemføres i det første halve år.

Stk. 4 er ny. Det foreslås, at kommunalbestyrelsen kan give forældre mulighed for at kombinere et tilbud efter forslaget §§ 19 og 21 med et økonomisk tilskud til privat pasning.

Formålet med forslaget er at tilgodese forældres behov for fleksibilitet i forhold til at skabe en bedre sammenhæng mellem familie- og arbejdsliv i tilfælde, hvor forældrene har eksempelvis skriftende arbejdstider, der ikke alene kan dækkes af dagtilbuddenes normale åbningstid. Der kan ligeledes være forældre, der ikke ønsker at gøre brug af natpasning i et andet dagtilbud end det, barnet kender i forvejen, selvom de har et reelt pasningsbehov i nattetimerne, som de ikke kan få dækket af åbningstiderne i et dagtilbud.

Efter gældende regler kan forældre ikke have en plads i et dagtilbud samtidig med, at de modtager tilskud til brug for privat pasning. Med forslaget skabes der større fleksibilitet og bedre mulighed for forældre-

ne for at kombinere og sammensætte et tilbud, der passer til deres særlige pasningsbehov.

Kombinationsmuligheden mellem et deltids dagtilbud efter §§ 19 og 21 og tilskud til privat pasning efter *stk. 1* giver mulighed for, at barnet kan forblive i sine vante og trygge rammer i hjemmet og kan blive passet af en for barnet kendt person, når forældrene arbejder på skæve tider. Samtidig kan barnet være i et dagtilbud de dage, hvor forældrene arbejder inden for tilbuddets åbningstid. Dermed kan barnet få tilknytning til et dagtilbud og en kontakt til andre børn i de timer, hvor barnet er i dagtilbud.

Det foreslås, at kombinationstilbuddet skal tildeles ud fra en konkret vurdering af forældrenes behov for pasning, eksempelvis personer med både dag- og nattevagter, der kan have behov for et dagtilbud i dagtimerne og et tilskud til privat pasning i nattetimerne. Muligheden er dermed relevant for familier, hvor eksempelvis begge arbejder aften/nat og derfor kan have vanskeligt ved at få dækket behovet for pasning af barnet ved en plads i dagtilbud. Det samme er tilfældet for enlige forsørgere med skiftende arbejdstider. Kombinationsstilbuddet skal dermed tildeles på baggrund af en konkret vurdering af, om forældrene har et pasningsbehov, der kan dækkes af et kombinations-tilbud.

Kombinationen af en plads i dagtilbud og tilskud til privat pasning må samlet set ikke overstige, hvad der svarer til en fuldtidsplads i et dagtilbud.

Til § 81

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 37, stk. 6, 8 og 9, med redaktionelle ændringer og et nyt krav om offentliggørelse af retningslinjer.

Stk. 1 fastsætter, at kommunalbestyrelsen har ansvaret for at godkende aftalen om pasning mellem forældrene og den private pasningsordning. Kommunalbestyrelsen skal godkende de enkelte børnepassere og dagpasningsordningens fysiske rammer med henblik på at sikre, at de personlige forudsætninger og de fysiske rammer er forsvarlige med henblik på at kunne passe andres børn.

Kommunalbestyrelsen kan afvise at godkende aftalen mellem forældrene og den private pasningsordning, hvis de fysiske rammer eller den person, som forældrene ønsker at indgå en aftale med, efter kommunens vurdering ikke er egnet til opgaven.

Forældrene skal benytte tilskuddet til dækning af udgifter til den private pasningsordning. Kommunalbestyrelsen skal derfor også godkende de økonomiske forhold i alle pasningsaftaler med private pasnings-

ordninger uden offentlige midler, som forældrene etablerer eller benytter sig af til børnepasning i forbindelse med tilskudsordningen.

Baggrunden for kravet om økonomisk godkendelse er, at

- kommunen skal sikre sig, at forældrene benytter pengene til en privat pasningsordning,
- der ikke er tale om proformaaftaler,
- der bliver gjort opmærksom på, at den, der efter aftalen passer barnet, skal indberette betalingen til SKAT.

Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at føre løbende tilsyn, jf. lovforslagets § 5, med dagtilbud efter forslagets §§ 19 og 21, gælder ligeledes for private pasningsordninger, som forældrene modtager tilskud til efter § 80.

I *stk. 2* fastsættes, at kommunerne skal tilbyde at administrere forældrenes opgaver som arbejdsgiver i forhold til en privat pasningsordning efter § 80 mod en reduktion i tilskuddet svarende til omkostningerne ved opgaven. Med kommunens administration af arbejdsgiverforpligtelser i forbindelse med ordningen menes ATP, feriegodtgørelse, sygedagpenge, dagpenge ved barsel og lovpligtige forsikringsordninger, dog ikke løn, herunder eksempelvis udarbejdelse af lønsedler eller udbetaling af kommunens tilskud direkte til den private pasningsordning. Det er forældrene selv, der skal varetage udbetalingen af forældrenes egenbetaling til den private pasningsordning. Såfremt kommunen varetager administrationen for forældrene efter *stk. 2*, er det fortsat forældrene, der er arbejdsgivere, og dermed også forældrene der opretholder arbejdsgiveransvaret. Det er ligeledes forældrene, der udarbejder ansættelsesbevis.

Kommunalbestyrelsen skal alene sørge for, at forældrene får tilbud om, at administrationen af ordningen varetages af andre mod en reduktion i tilskuddet. Kommunalbestyrelsen kan herved beslutte at lade et privat firma varetage administrationen for forældrene. Kommunalbestyrelsen skal således ikke tilbyde, at kommunen konkret administrerer ordningen.

Det fremgår af *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen skal fastsætte retningslinjer for optagelse i dagtilbud, når tilskuddet ophører. Tilskud til brug for privat pasning træder i stedet for en plads i et dagtilbud, og kommunalbestyrelsen skal derfor tilbyde en plads i et dagtilbud, hvis den private pasning ophører, eller forældrene ikke længere ønsker at benytte pladsen. Kommunalbestyrelsen skal derfor fastsætte retningslinjer for eventuelle tidsfrister/varsler fra forældrenes side for optagelse i et dagtilbud, hvis tilskuddet bortfalder.

Da tilskud til privat pasning træder i stedet for en plads i et dagtilbud, er forældrene omfattet af reglerne om opsigelse, jf. lovforslagets § 29.

Det fremgår endvidere af *stk. 3*, at kommunalbestyrelsen skal offentliggøre retningslinjerne for overgang fra tilskud til privat pasning til dagtilbud. Formålet med bestemmelsen er at sikre gennemsigtighed for borgeren. Et krav om offentliggørelse sikrer forældrenes adgang til at få kendskab til, hvilke frister, formalia m.v., der gælder i forhold til ansøgning om plads i dagtilbud, når man ønsker at overgå til et dagtilbud, eller den private pasningsordning ophører.

Til § 82

Stk. 1 erstatter servicelovens § 37, stk. 2, 1. pkt., med en præcisering af, fra hvilket tidspunkt tilskud kan gives. Stk. 2 er en videreførelse af servicelovens § 37, stk. 5, med en konsekvensændring som følge af ændringen af *stk. 1*. Stk. 3 er en videreførelse af servicelovens § 37, stk. 5, 2. pkt.

Stk. 1 indebærer en præcisering af, at tilskuddet kan gives fra det tidspunkt, hvor barnet efter kommunalbestyrelsens retningslinjer kan få anvist en plads i et dagtilbud, og aftalen mellem forældrene og den private pasningsordning er godkendt.

Forældrenes ret til at vælge at få udbetalt tilskuddet gælder ligeledes i forhold til børn, der allerede er optaget i et dagtilbud. Hvis barnet, der søges tilskud til, allerede er i et dagtilbud, kan tilskud først komme til udbetaling fra det tidspunkt, hvorfra barnet er udmeldt af dagtilbuddet.

Efter den gældende bestemmelse i servicelovens § 37 har forældrene ret til økonomisk tilskud til brug for privat pasning fra det tidspunkt, hvor kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse om optagelse i et dagtilbud, selvom kommunalbestyrelsen ikke har godkendt pasningsaftalen. Det er imidlertid hensigtsmæssigt, at kommunen har godkendt pasningsaftalen og dermed de forhold, under hvilke barnet skal passes, inden der udbetales økonomiske tilskud til forældrenes brug for den private ordning.

Med *stk. 1* præciseres det således, at tilskuddet kan udbetales fra det tidspunkt, hvor barnet efter opholdskommunens retningslinjer har ret til en plads i et dagtilbud efter forslagets §§ 19 og 21, og aftalen mellem forældrene og den private pasningsordning er godkendt. Ændringen i *stk. 1* har dermed til formål at ændre en hidtil uhensigtsmæssig retstilstand og sikre, at tilskuddet ikke udbetales, før kommunalbestyrelsen har godkendt aftalen.

Forældre, der ønsker tilskud til privat pasning, skal ansøge kommunen herom, og kommunen skal oplyse forældrene om retningslinjerne for ansøgning om tilskud og godkendelse af pasningsaftalen, så forældrene kan få udbetalt det økonomiske tilskud fra tidspunktet, hvor de ønsker at benytte tilskud til privat pasning.

I *stk. 2* fastsættes, at tilskuddet udbetales første gang fra den måned, hvor den private pasning starter, dog med den forudsætning, at kommunalbestyrelsen skal have godkendt pasningsaftalen, jf. bemærkning til *stk. 1*.

Bestemmelsen i *stk. 3* fastsætter, at kommunalbestyrelsen fastsætter retningslinjer for administration og udbetaling af tilskuddet og udbetaler tilskuddet sidste gang for den måned, i hvilken retten tilskud til privat pasning ophører.

Til § 83

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 37, *stk. 4*.

Efter *stk. 1* skal den enkelte kommunalbestyrelse fastsætte tilskuddet til privat pasning. Tilskuddet pr. barn skal fastsættes ens for alle børn i samme aldersgruppe. Tilskuddet skal fastsættes på grundlag af udgiften til et fuldtidstilbud og nedsættes forholdsmæssigt, hvis tilskuddet gives for deltidspasning. Reglerne for betaling og tilskud i dagtilbud gælder ikke for tilskud efter bestemmelsen, dog med undtagelse af reglerne om søskendetilskud.

Bestemmelsens *stk. 2* fastsætter en minimum- og en maksimumgrænse for tilskud til privat pasning. Kommunalbestyrelsens tilskud skal mindst udgøre 75 pct. af den billigste nettodriftsudgift eksklusive støttepædagog pr. plads i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen.

Kommunalbestyrelsens tilskud må dog højst udgøre 75 pct. af forældrenes dokumenterede udgifter til den private pasningsordning. Herved forpligtes forældrene til at have en forældrebetaling på maksimalt 25 pct. svarende til forældrebetalingen i et dagtilbud efter lovforslagets §§ 19 og 21.

Til § 84

Stk. 1 og *2* er en videreførelse af servicelovens § 37, *stk. 3* og *7*. *Stk. 3* er ny, men er en videreførelse af gældende praksis.

Efter *stk. 1* kan kommunalbestyrelsen beslutte, at forældre ikke kan få tilskud til privat pasning, hvis hensynet til barnet taler for, at barnet skal optages i dagtilbud, jf. lovforslagets § 4, *stk. 2*, og bestemmel-

serne om særlig støtte til børn og unge i servicelovens § 52.

Kommunalbestyrelsen kan efter servicelovens § 52 iværksætte foranstaltninger, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns særlige behov for støtte. En foranstaltning efter § 52, *stk. 3*, kan eksempelvis være en beslutning om, at barnet skal optages i et dagtilbud. Afgørelsen kan begrundes i familiemæssige forhold og i hensyn til det enkelte barns udviklingsbehov, herunder at udvikle færdigheder i at være sammen med andre børn samt udvikling af sproglige færdigheder.

Såfremt der træffes beslutning om, at barnet skal i dagtilbud, afgøres betalingsspørgsmålet, herunder mulighederne for hel eller delvis økonomisk eller socialpædagogisk friplads, efter de almindelige bestemmelser i lovforslagets kapitel 5.

Bestemmelsen i *stk. 2* fastsætter, at tilskuddet ikke indgår ved beregning af ydelser til forældrene efter den sociale lovgivning eller lovgivningen om uddannelsesstøtte. Således sker der ikke et fradrag i disse ydelser, såfremt der modtages tilskud til privat pasning.

Efter *stk. 3* kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde efter en konkret vurdering give tilskud til privat pasning samtidig med, at forældre for samme barn modtager barseldagpenge i medfør af lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel og orlovsydelse i medfør af lov om børnepasningsorlov.

Særlige tilfælde er f.eks. tilfælde, hvor:

- Forælderen på barselorlov har behov for aflastning i hjemmet, f.eks. ved en fødselsdepression eller ved en flerlingefødsel.
- Der er tale om udskudt barselorlov, hvor barnet har behov for i et vist omfang at holde kontakten til den private børnepasser og de øvrige børn.
- Forælderen på barsel genoptager arbejdet delvist under barselorloven.

Den konkrete vurdering foretages i lyset af, at der kan være behov for tilskud til privat pasning i de særlige tilfælde. Med indførelsen af den fleksible barselorlov var intentionen at skabe fleksible rammer for forældrenes tilrettelæggelse af orloven, herunder hvorvidt de ønskede at genoptage arbejdet helt eller delvist under orloven. Det er med de gældende regler muligt at have en plads i et dagtilbud efter lovforslagets §§ 19 og 21 samtidig med, at forældrene modtager barseldagpenge. Som noget nyt vil det ligeledes være muligt for forældre at modtage tilskud til privat pasning, samtidig med at de modtager barseldagpenge eller orlovsydelse for samme barn.

Forslaget om muligheden for tilskud samtidig med modtagelse af bl.a. barseldagpenge skal ligeledes ses i sammenhæng med lovforslagets § 80, stk. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til privat pasning, før barnet er 24 uger.

Formålet med ændringen er derfor ligeledes at sikre, at forældre, der ønsker at genoptage arbejdet på mindre end fuld tid, jf. §§ 11 og 12 i lov om ret til orlov og dagpenge ved barsel, kan få tilskud til privat pasning samtidig med, at de modtager supplerende barseldagpenge.

Efter § 3 i lov om børnepasningsorlov er adgangen til brug af dagtilbud under afholdelse af børnepasningsorlov begrænset til en halvtidsplads i et dagtilbud for børn i alderen 3 – 8 år. For børn under tre år kan der ikke benyttes dagtilbud. Det er imidlertid kommunalbestyrelsen, der fastlægger, hvorvidt der udbydes halvtidspladser, og bestemmelsen giver ikke forældrene ret til en sådan. Da tilskud til privat pasning følger en plads i et dagtilbud, er adgangen til tilskud, når forældrene afholder børnepasningsorlov, ligeledes begrænset til, hvad der svarer til en halvtidsplads i kommunen for børn over to år, såfremt kommunen udbyder sådanne.

Det er ligeledes kommunalbestyrelsen, der beslutter, om de vil tilbyde tilskud til privat pasning, der svarer til mindre end en fuldtidsplads.

Kommunalbestyrelsen kan, som hidtil, tilbyde mindre end en fuldtidsplads, hvis det vurderes, at forældrene ikke har behov for en fuldtidsplads. Kommunalbestyrelsen kan nedsætte tilskuddet til privat pasning tilsvarende, når der er tale om mindre end en fuldtidsplads.

Kommunalbestyrelsen er fortsat forpligtet til at godkende den aftale, der indgås mellem forældrene og den private børnepasser eller pasningsordning og til at føre løbende tilsyn med ordningen. Hvis kommunen bliver bekendt med, at aftalen ikke bliver overholdt, kan kommunen kræve, at forholdene bliver bragt i orden eller trække godkendelsen af aftalen tilbage.

Forældre, der er på barselorlov eller børnepasningsorlov, kan som hidtil modtage tilskud til privat pasning, hvis forældrene har andre børn, der opfylder betingelserne for at modtage tilskud til privat pasning.

Til § 85

Bestemmelsen er ny, men udtryk for gældende ret.

Bestemmelsen præciserer, at forældre, der modtager tilskud til privat pasning, har ret til søskendetilskud, såfremt betingelserne herfor er opfyldt.

Søskendetilskud skal gives til børn i privat pasning med søskende i:

- Dagtilbud og fritidshjem, jf. lovforslagets § 19, stk. 2-4, § 21, stk. 2-3, § 52, stk. 2-4,
- dagtilbud og fritidshjem i en anden kommune, jf. lovforslagets §§ 28 og 55,
- privat pasning, jf. lovforslagets § 80,
- skolefritidsordning efter folkeskoleloven eller
- klubtilbud m.v., såfremt kommunalbestyrelsen har besluttet, at klubtilbud m.v. er omfattet af søskendetilskud.

Til kapitel 16

Tilskud til pasning af egne børn

Til § 86

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 38, stk. 1.

Stk. 1 giver kommunerne mulighed for at tilbyde forældre et økonomisk tilskud til pasning af egne børn. Det er op til den enkelte kommune at beslutte, om forældre kan modtage økonomisk tilskud til pasning af egne børn i stedet for at benytte de pasningsmuligheder, der i øvrigt tilbydes af kommunen.

Tilskuddet kan gives til biologiske forældre og adoptanter, der opfylder betingelserne for at modtage tilskuddet. Tilskuddet kan gives til forældre under almindeligt ferieophold af kortere varighed i udlandet forudsat, at tilskudsmodtageren passer barnet under udlandsopholdet.

Kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtigelse følger af servicelovens § 146, hvorefter kommunalbestyrelsen har en generel forpligtigelse til at føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn i kommunen lever.

Den øvre aldersgrænse er fastsat i bestemmelsens stk. 1. Her fastsættes, at tilskuddet kan gives indtil barnets skolestart. Efter gældende regler i servicelovens § 37, stk. 1, kan tilskuddet gives indtil det tidspunkt, hvor børn almindeligvis optages i børnehaveklasse. Ændringen er udtryk for gældende ret.

Da tilskuddet kan gives til forældre, der ønsker at passe deres egne børn, forudsættes det, at forældrene ikke samtidig kan have barnet i et dagtilbud efter lovforslagets §§ 19 og 21 eller modtage tilskud til privat pasning efter lovforslagets § 80. Dette forhindrer ikke, at søskende til det barn, der gives tilskud til at passe, kan optages eller fortsat er optaget i dagtilbud efter §§ 19 og 21, eller at forældrene kan modtage tilskud til privat pasning til søskende efter § 80.

Tilskud til pasning af egne børn er ikke omfattet af bestemmelserne om forældrebetaling, jf. lovforslagets

kapitel 5 og indgår derfor ikke i grundlaget for beregning af søskendetilskud.

I *stk. 2* fastsættes, at kommunalbestyrelsen kan beslutte, at tilskuddet alene kan gives til en bestemt del af aldersgruppen. Kommunalbestyrelsen kan dermed afgrænse aldersgruppen, så tilskuddet eksempelvis alene gives, indtil barnet optages i børnehave. Kommunalbestyrelsen har dermed mulighed for at tilpasse ordningen til de lokale forhold.

Til § 87

Bestemmelsens nr. 1 og 3 er en videreførelse af servicelovens § 38, stk. 6. Bestemmelsens nr. 2 er præciseret efter gældende regler i lov om aktiv socialpolitik.

Stk. 1 fastslår, at ansøgeren ikke kan modtage tilskud til pasning af egne børn samtidigt med at modtage offentlig overførselsindkomst eller have en arbejdsindtægt.

Formålet med ordningen er at understøtte familiens mulighed for at prioritere familielivet og samværet med egne børn, hvorfor det ikke er muligt at modtage offentlig overførselsindkomst (f.eks. barselsdagpenge, orlovsydelse, kontanthjælp, fortidspension og SU) eller have arbejdsindtægt ved siden af, at en forælder modtager tilskud til pasning af egne børn.

Tilskud til pasning af egne børn er dermed et alternativ til at være til rådighed og have tilknytning til arbejdsmarkedet. Det er altså ikke hensigten, at tilskuddet til pasning af egne børn skal være et supplerende forsørgelsesgrundlag til en offentlig overførselsindkomst eller en arbejdsindtægt.

Tilskud til pasning af egne børn er sidestillet med en offentlig forsørgelsesydelse efter § 26, stk. 2 i lov om aktiv socialpolitik. Hvis en tilskudsmodtagers ægtefælle modtager kontanthjælp m.v., fradrages tilskuddet til børnepasning i kontanthjælpen, hvis denne overstiger den kontanthjælp, som tilskudsmodtageren ville have været berettiget til, hvis pågældende ikke havde fået tilskud til pasning af egne børn.

Såfremt tilskuddet er lavere end kontanthjælpen, suppleres tilskuddet ikke op til kontanthjælpsniveauet.

Efter dagtilbudslovens regler kan feriegodtgørelse udbetales samtidig med, at en tilskudsmodtager modtager tilskud til pasning af egne børn. Feriegodtgørelse forudsætter ikke samtidig udført arbejde, men tildeles på baggrund af allerede udført arbejde og kan derfor, som efter hidtidig fortolkning, udbetales samtidig med tilskud til pasning af egne børn.

Formueindkomst eller anden indkomst, der ikke er arbejdsindkomst eller offentlig forsørgelsesindkomst,

er ikke en hindring for, at en ansøger er berettiget til at modtage tilskud til pasning af egne børn, såfremt ansøgeren opfylder de øvrige betingelser for at modtage tilskuddet.

I nr. 2 fastsættes, at en ansøger ikke kan være omfattet af § 13, stk. 7 og 8 i lov om aktiv socialpolitik samtidig med, at ansøgeren modtager tilskud til pasning af egne børn.

Af hensyn til at modvirke en svækkelse af integrationen af udlændinge og lavindkomstgrupper generelt på arbejdsmarkedet samt integrationen af udenlandske børn i det danske samfund er det fastsat i nr. 3, at en ansøger skal have opholdt sig i Danmark i 7 ud af de seneste 8 år.

At en ansøger skal have opholdt sig i Danmark i 7 ud af de seneste 8 år gælder også for danske statsborgere, der i en årrække har opholdt sig uden for Danmark.

Efter *stk. 2* er personer, der er omfattet af EU-retten undtaget fra kravet i *stk. 1*, nr. 3. Tilskud efter § 86 er en ydelse, der er omfattet af EU-retten. Personer, der har rettigheder i forhold til EU-retten, herunder forordning 1408/71 og 1612/68, vil også være berettiget til tilskud til pasning af egne børn. Dette betyder, at kravet om 7 års ophold skal fraviges, for så vidt angår personer, herunder EØS-borgere, der er omfattet af forordning 1408/71 og 1612/68.

Personkredsen for forordning 1408/71 er vandrende arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende, i begrænset omfang studerende samt personkredsens familiemedlemmer.

Personkredsen for forordning 1612/68 er vandrende arbejdstagere samt personkredsens familiemedlemmer.

Til § 88

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 38, stk. 2 og 5 med redaktionelle ændringer.

Efter *stk. 1* kan kommunalbestyrelsen tidligst give tilskud til pasning af egne børn fra det tidspunkt, hvorfra kommunalbestyrelsen kan tilbyde en plads til barnet i et dagtilbud efter lovforslagets §§ 19 og 21, og barnet er fyldt 24 uger. Forældrene har dermed tidligst ret til tilskuddet fra det tidspunkt, hvor barnet ville kunne benytte en plads i et dagtilbud.

Hvis barnet, der søges tilskud til, allerede er i et dagtilbud, kan tilskud først komme til udbetaling fra det tidspunkt, hvorfra barnet er udmeldt af dagtilbudet.

Der kan maksimalt udbetales tre tilskud til samme husstand. Tilskuddet beskattes som A-indkomst for

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

tilskudsmodtageren. Der indeholdes dog ikke arbejds-markedsbidrag, da der ikke er tale om en arbejdsind-tægt.

Stk. 2 fastsætter, at det samlede tilskud pr. husstand ikke kan overstige dagpengemaximum.

Af hensyn til kommunernes administration af ord-ningen er det i *stk. 3* fastsat, at tilskud til pasning af egne børn gives for en periode på minimum 8 uger og maksimum et år, samt at kommunalbestyrelsen giver tilskuddet for en samlet periode.

Til det enkelte barn kan der dermed kun gives tilskud for en sammenhængende periode. Dette hindrer imidlertid ikke, at forældre kan modtage tilskud til pasning af flere børn i eksempelvis en forskudt perio-de, så længe der er tale om én samlet periode for det samme barn. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte en længere minimumsperiode og en kortere maksimums-periode.

Derudover er det fastsat, at kommunalbestyrelsen kan give tilskud for én samlet periode af maksimalt et år pr. barn. Begrundelsen for dette er hensynet til inte-grationen samt den negative effekt på arbejdsstyrken, som det kan have, hvis forældre vælger tilskud til pas-ning i længere perioder.

Til § 89

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 38, stk. 4.

Stk. 1 viderefører, at kommunalbestyrelsen i den enkelte kommune fastsætter tilskuddet til pasning af egne børn. Tilskuddet fastsættes ens pr. barn for alle børn inden for samme aldersgruppe.

I *stk. 2* er fastsat en maksimumgrænse for kommu-nalbestyrelsens tilskud pr. barn, der udgør 85 pct. af den billigste nettodriftsudgift pr. plads i et dagtilbud til samme aldersgruppe. Beregning af tilskuddet har udgangspunkt i nettodriftsudgiften eksklusive støtte, jf. lovforslagets § 4, stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan beslutte at fastsætte tilskuddet lavere end maksimum-tilskuddet pr. barn for de enkelte aldersgrupper.

Til § 90

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 38, stk. 7.

Efter bestemmelsen har kommunalbestyrelsen pligt til at oplyse forældrene om retningslinjer for optagelse i dagtilbud. Forældrene skal oplyses om retningslin-jerne i forbindelse med tildeling af tilskud. Kravet sik-rer gennemsigtighed for borgeren, og at forældrene får kendskab til, hvilke frister m.v., der gælder ved

overgang til dagtilbud ved udløb og afbrydelse af tilskud til pasning af egne børn.

Forældre, der for en periode vælger tilskud til pas-ning af egne børn, kan ved udløb af tilskudsperioden få en plads til barnet i et dagtilbud efter de almindelige optagelsesregler, jf. lovforslagets §§ 23-27. Tilskud til brug for privat pasning træder i stedet for en plads i et dagtilbud, og kommunalbestyrelsen skal derfor tilby-de en plads i et dagtilbud, hvis forældrene ikke længe-re ønsker at få tilskud til pasning af egne børn.

Kommunalbestyrelsen fastsætter inden for de gene-relle regler om optagelse af børn i dagtilbud retnings-linjer for optagelse af barnet i et dagtilbud efter udløb samt afbrydelse af tilskudsperioden, herunder varsler fra forældrenes side, hvis forældrene afbryder tilskudsperioden eller flytter til en anden kommune. Tilskuddet bortfalder, hvis forældrene flytter til en anden kommune, der har besluttet ikke at give tilskud til pas-ning af egne børn efter lovforslagets § 86.

Kommunalbestyrelsen kan ændre sin beslutning om rammerne for tilskudsordningen. Såfremt kommunen træffer beslutning om ændring af rammerne for tilskud, gælder de ændrede rammer kun for nye tilskuds-ansøgere.

Til § 91

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 38, stk. 3.

Efter bestemmelsen kan kommunalbestyrelsen be-slutte, at forældre ikke kan få tilskud til pasning af eget barn, hvis hensynet til barnet taler for, at barnet skal optages i dagtilbud med støtte efter lovforslagets § 4, stk. 2, eller bestemmelserne i servicelovens § 52 om særlig støtte til børn og unge.

Kommunalbestyrelsen kan efter servicelovens § 52 iværksætte foranstaltninger, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns sær-lige behov for støtte. En foranstaltning efter servicelo-vens § 52, stk. 3, kan eksempelvis være en beslutning om, at barnet skal optages i et dagtilbud. Afgørelsen kan begrundes i familiemæssige forhold og i hensyn til det enkelte barns udviklingsbehov, herunder at ud-vikle færdigheder i at være sammen med andre børn samt udvikling af sproglige færdigheder.

Såfremt der træffes beslutning om, at barnet skal i dagtilbud, afgøres betalingsspørgsmålet, herunder mulighederne for hel eller delvis økonomisk eller so-cialpædagogisk friplads, efter de almindelige bestem-melser i lovforslagets kapitel 5.

*Til afsnit VI**Administration m.v.**Til kapitel 17**Betaling og tilbagebetaling**Betaling**Til § 92*

Bestemmelsen er hovedsageligt en videreførelse af servicelovens § 158, stk. 4 og 165, stk. 1.

I *stk. 1* præciseres det, at det er kommunalbestyrelsen, der forestår opkrævningen af betaling for ydelser efter denne lov. Bestemmelsen omfatter opkrævning af skyldige beløb efter denne lov, herunder gebyr efter *stk. 2*, og tilbagebetalingsbeløb efter § 93. Opkrævning af betaling for ydelser omfatter ikke privatinstitutioner, private fritidshjem og private pasningsordninger, da disse selv står for opkrævning af betaling for ydelser, de tilbyder.

Ministeren for familie- og forbrugeranliggender vil med hjemmel i §§ 44, 64 og 77 fastsætte regler for opkrævning af betaling, herunder at kommunalbestyrelsen kan aftale med tilbuddet, at dette den modtagne forældrenes egenbetaling på kommunalbestyrelsens vegne.

Der er foretaget en ændring i forhold til gældende regler i serviceloven, hvorefter regler om opkrævning fastsættes i samråd med skatteministeren. Dette skyldes, at det ved inddrivelsesreformen pr. 1. november 2005 blev det præciseret, at Skatteministeriets ressort alene omfatter tvangsmæssig inddrivelse af offentlige krav, mens den forudgående opkrævning forestås af den myndighed, som kravet tilkommer.

Efter *stk. 2* bemyndiges ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte administrative regler betaling og opkrævning af gebyr ved ikke rettidig betaling for ydelser. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan endvidere fastsætte regler om opkrævning af ydelser efter denne lov. Der kan herunder fastsættes regler om bortfald af en betalingsaftale, hvis skyldneren trods påkrav udebliver med betaling af en ydelse.

*Tilbagebetaling**Til § 93*

Bestemmelsen er en videreførelse af dele af servicelovens §§ 164, stk. 1 og 165, stk. 4, dog med redaktionelle ændringer.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* kan kommunalbestyrelsen i visse situationer kræve tilbagebetaling af tilskud, som den har ydet efter denne lov.

I *stk. 2* bortfalder krav på tilbagebetaling, når der er gået 5 år efter tilskuddets ophør, uden at der har været økonomisk mulighed for at gennemføre kravet.

*Inddrivelse**Til § 94*

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens §§ 158, stk. 2 og 3 og 165, stk. 2 og 3.

Efter den foreslåede bestemmelse i *stk. 1* inddrives alle skyldige beløb efter denne lov, der tilkommer det offentlige, ved udpantning eller ved indeholdelse i løn m.v. efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter i kildeskatteloven. Inddrivelsen foretages af restanceinddrivelsesmyndighederne under skatteministeriet efter lov nr. 429 af 6. juni 2005 om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer. Bestemmelsen indeholder således udpantning og lønindeholdelse, der er to almindelige inddrivelsesmidler. Med skyldige beløb, der tilkommer det offentlige menes ligeledes beløb, der opkræves som betaling for selvejende daginstitutioner, privat dagpleje og puljeordninger efter denne lov.

Stk. 2 giver kommunalbestyrelsen mulighed for at inddrive skyldige beløb efter denne lov, der tilkommer det offentlige, ved indtrædelse i retten til udbetaling af overskydende skat og arbejdsmarkedsbidrag med godtgørelse og renter, jf. kildeskattelovens § 62, samt retten til tilbagebetaling, jf. kildeskattelovens § 55. Dette gælder selvom, der er indgået en aftale om det skyldige beløb.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 3* giver restanceinddrivelsesmyndighederne mulighed for at eftergive skyldige beløb efter denne lov, der tilkommer det offentlige, efter reglerne i opkrævningsloven. Bestemmelsen svarer til de eftergivelsesbestemmelser, der blev indsat i en række love pr. 1. november 2005 som konsekvens af opkrævningsloven.

Efter *stk. 4* gælder bestemmelserne i *stk. 1-3* ikke for privatinstitutioner, private fritidshjem og private pasningsordninger.

*Til kapitel 18**Ophør af udbetaling af ydelser i visse særlige tilfælde**Til § 95*

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 120 a, jf. lovbekendtgørelse nr. 699 af 7. juni 2006,

dvs. den lov om social service, der er gældende frem til den 31. december 2006. Bestemmelsen i § 120 a er ved en fejl ikke videreført i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 929 af 5. september 2006, der træder i kraft den 1. januar 2007.

Bestemmelsen hjemler adgang til at bringe udbetaling af tilskud til pasning af eget barn, jf. § 86, til op- hør i forhold til personer, som bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straffuldbyrdelse her i landet.

Til § 96

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 120 b, jf. lovbekendtgørelse nr. 699 af 7. juni 2006, dvs. den lov om social service, der er gældende frem til den 31. december 2006. Bestemmelsen i § 120 b er ved en fejl ikke videreført i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 929 af 5. september 2006, der træder i kraft den 1. januar 2007.

Bestemmelsen fastslår, at politiet eller kriminalfor- sorgen skal underrette kommunen om unddragelsen, når myndigheden får formodning om, at en person, der bevidst unddrager sig strafforfølgning eller straf- fuldbyrdelse her i landet, samtidig modtager tilskud til pasning af eget barn, jf. § 86.

Til kapitel 19

Klage

Til § 97

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 166, stk. 1.

Bestemmelsen fastsætter, at der er klageadgang for kommunalbestyrelsens afgørelser efter lovforslaget medmindre andet er fastsat i dagtilbudsloven eller lov om retssikkerhed og administration på det sociale om- råde. Klageadgangen er således negativt defineret, så det fremgår af lovens bestemmelser såfremt der ikke er klageadgang til anden administrativ myndighed.

Klager til det sociale nævn behandles efter reglerne i retssikkerhedslovens kapitel 10.

Ved klage til det sociale nævn gælder der en klage- frist på 4 uger regnet fra borgerens modtagelse af den afgørelse, som ønskes påklaget. Klagefristen skal overholdes, for at det sociale nævn vil behandle kla- gen. Klagen skal sendes til kommunen, der herefter skal revurdere sagen. Fastholdes afgørelsen, sender kommunen klagen med kopi af sagens akter til det so- ciale nævn.

Der henvises i øvrigt til reglerne om klage i retssik- kerhedsloven, der også finder anvendelse på dagtil- budsområdet.

Til kapitel 20

Finansiering

Til § 98

Stk. 1 viderefører de gældende principper for finan- sierung, dvs. at udgifter til tilsyn og administration af- holdes fuldt ud af kommunalbestyrelsen.

Stk. 2 viderefører de gældende regler, hvorefter kommunalbestyrelsen fuldt ud afholder udgifterne til kommunale dag-, fritids- og klubtilbud m.v. medmin- dre andet er fastsat i loven.

Til § 99

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 181, stk. 1 og 3.

Bestemmelsen viderefører de hidtil gældende regler for, i hvilke tilfælde staten afholder kommunalbesty- relsens udgifter til udlændinge.

Til kapitel 21

Forsøg

Til § 100

Bestemmelsen er en videreførelse af bestemmelsen i servicelovens § 185 med en enkelt ændring i stk. 2, der giver bestemmelsen et mere fleksibelt anvendel- sesområde.

Bestemmelsen giver ministeren for familie- og for- brugeranliggender hjemmel til efter indstilling fra kommunalbestyrelsen at godkende forsøg for en peri- ode. Forsøg skal være tidsbegrænsede. Der kan kun gives tilladelse til konkrete nærmere afgrænsede for- søg. Forsøgene må ikke medføre statslige merudgif- ter. Ethvert forsøg vil kunne bringes til ophør, hvis de vilkår, der er stillet for forsøget, ikke overholdes, eller hvis der sker lovændringer på områder, som forsøget vedrører.

Stk. 1 giver ministeren for familie- og forbrugeran- liggende mulighed for efter indstilling fra kommu- nalbestyrelsen at godkende, at der for en forsøgsperi- ode oprettes andre tilbud end dem, der er omtalt i lov- forslaget.

Med den ændrede formulering af *stk. 2* fjernes den begrænsning, der følger af servicelovens § 185, stk. 2, således, at ministeren for familie- og forbrugeranlig- gende generelt kan godkende ordninger, der fraviger reglerne i lovforslaget. Med ændringen ønskes dels en sproglig forenkling, dels en større fleksibilitet ved ikke på forhånd at begrænse kommunernes mulighe- der for at søge godkendelse af forsøg, der indebærer en fravigelse af reglerne.

Der kan som hidtil kun gives tilladelse til at dispensere fra lovforslagets bestemmelser, ikke fra øvrig lovgivning eller uskrevne retsgrundsætninger. Der kan ikke tillades fravigelse af kommunernes overordnede ansvar for dag-, fritids- og klubområdet m.v., herunder det overordnede ansvar, jf. § 3, tilsynsforpligtelsen, jf. § 5, m.v. Kommunerne kan heller ikke fritage for ansvar for gennemførelsen af forsøgene (tilsyn m.v.). Det er således en forudsætning for godkendelse af forsøg, at der ikke sker en indskrænkning i kommunalbestyrelsens forpligtelse til at iværksætte tilbud efter lovforslaget. Kommunalbestyrelsen kan ikke ved en aftale begrænse tilbud til borgerne, som kommunalbestyrelsen er forpligtet til at yde efter lovforslaget. Det er en forudsætning både for forsøg efter stk. 1 og 2, at forsøgene er udgiftsneutrale for staten.

I forbindelse med godkendelse af forsøg vil der ligeledes blive lagt til grund, at forsøgene lever op til lovforslagets formålsbestemmelser, uanset at forsøgene indeholder andre løsningsforslag end dem, der er beskrevet i lovforslagets bestemmelser.

Der kan dog ikke ske fravigelse af de almindelige regler om forældrenes egenbetaling for tilbud efter lovforslaget. Der kan således ikke godkendes forsøg, som f.eks. indebærer fuld forældrebetaling for f.eks. dagtilbuds- eller fritidshjemssydelsen.

Familiestyrelsen orienterer om godkendelser af forsøg på Familiestyrelsens og Ministeriets for Familie- og Forbrugeranliggendes hjemmesider: www.familiestyrelsen.dk og www.minff.dk.

Til kapitel 22

Puljeordninger

Til § 101

Bestemmelsen er en videreførelse af bestemmelsen i servicelovens § 193, stk. 1 og 2.

Stk. 1 viderefører bestemmelsen om, at kommunalbestyrelsen skal yde et tilskud pr. barn i puljeordninger, der er oprettet i perioden 27. juni 1992 til 31. december 1993 i tilknytning til virksomheder beliggende i andre kommuner.

Stk. 2 fastsætter størrelsen af kommunalbestyrelsens tilskud til puljeordninger efter stk. 1.

Det fastsættes i *stk. 3*, at lovforslagets afsnit I, II, III og VI, samt § 80, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse i forhold til puljeordninger efter stk. 1. Som eksempler kan nævnes, at puljeordningerne fortsat udgør et af de tilbud, hvormed kommunalbestyrelsen kan op-

fylde pasningsgarantien efter lovforslagets § 23, og at de budgetterede nettodriftsudgifter pr. barn i puljeordninger indgår i bl.a. beregningen af kommunalbestyrelsens driftstilskud til privatinstitutioner, jf. lovforslagets 36, stk. 2. Eksisterende puljeordninger er desuden fortsat omfattet af reglerne om pædagogiske læreplaner, jf. §§ 8-10, sprogvurdering, jf. § 11, børnemiljøvurdering, jf. §§ 12 og 13 samt §§ 46 og 47, og forældrebetalte madordninger, jf. §§ 17 og 51.

Til § 102

Bestemmelsen er en videreførelse af servicelovens § 25.

Efter *stk. 1* skal kommunalbestyrelsen til puljeordninger, som kommunalbestyrelsen har indgået aftale med før lovens ikrafttræden, give et tilskud pr. barn i henhold til den aftale, der er indgået.

Med lovforslagets §§ 19, 21 og 52 foreslås det, at de eksisterende muligheder for etablering af dag- og fritidstilbud i form af dagpleje, daginstitutioner og fritidshjem videreføres, hvorimod muligheden for at etablere dagtilbud og fritidshjem i form af puljeordninger udgår.

Puljeordninger blev indført som et supplement til de eksisterende kommunale dagtilbudsformer for at kunne efterkomme forældrenes ønsker og behov med hensyn til pasning af deres børn. Med bestemmelsen fastslås, at daginstitutioner og pasning i private hjem ikke længere kan etableres som puljeordninger.

Der fastsættes dog en overgangsbestemmelse for eksisterende puljeordninger, der kan videreføres som hidtil, indtil aftalen med kommunalbestyrelsen udløber eller opsiges af puljeordningen eller kommunen.

I *stk. 2* fastsættes, at bestemmelserne i lovforslagets afsnit I, II, III og VI, samt § 80, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse i forhold til puljeordninger efter stk. 1. Som eksempler kan nævnes, at puljeordningerne fortsat udgør et af de tilbud, hvormed kommunalbestyrelsen kan opfylde pasningsgarantien efter lovforslagets § 23, og at de budgetterede nettodriftsudgifter pr. barn i puljeordninger indgår i bl.a. beregningen af kommunalbestyrelsens driftstilskud til privatinstitutioner, jf. lovforslagets 36, stk. 2. Eksisterende puljeordninger er desuden fortsat omfattet af reglerne om bl.a. pædagogiske læreplaner, jf. §§ 8-10, sprogvurdering, jf. § 11, børnemiljøvurdering, jf. §§ 12 og 13 og §§ 46 og 47, samt forældrebetalte madordninger, jf. §§ 17 og 51.

*Til kapitel 23**Ikrafttræden, overgangsbestemmelser m.v.**Til § 103*

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. august 2007.

Til § 104

Det særlige tillæg til ægtepar, hvor den ene ægtefælle er hjemmegående, blev afskaffet ved lov nr. 239 af 27. marts 2006. Retten til tillæg, der allerede er bevilget ved lovens ikrafttræden den 1. april 2006 bevarer, dog længst til 31. marts 2008.

Bestemmelsen fastsætter, at en ansøger, hvis ægtefælle, indtil den 31. marts 2008, modtager hjælp efter § 3, stk. 7, i lov nr. 239 af 27. marts 2006 om aktiv socialpolitik ikke kan modtage tilskud til pasning af egne børn. Ægtefællen til en ansøger kan således modtage det særlige tillæg, som kan ydes til denne, når den anden ægtefælle/ansøgeren har valgt ikke at udnytte sine arbejdsmuligheder.

Til § 105

Bestemmelsen fastsætter, at forsøg der allerede er godkendt af familie- og forbrugerministeren efter servicelovens regler om forsøg, kan videreføres til deres udløb.

Til § 106

Bestemmelsen fastslår, hvilke bestemmelser i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 56 af 18. januar 2007,

der skal ændres som en konsekvens af lovforslagets vedtagelse.

Til § 107

Bestemmelsen fastslår, hvilke bestemmelser i lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 1009 af 24. oktober 2006, som ændret bl.a. ved lov nr. 523 af 24. juni 2005, lov nr. 239 af 27. marts 2006 og senest ved lov nr. 88 af 30. januar 2007, der skal ændres som en konsekvens af lovforslagets vedtagelse.

Til § 108

Bestemmelsen fastslår, hvilke bestemmelser i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1195 af 30. november 2006, der skal ændres som en konsekvens af lovforslagets vedtagelse.

Til § 109

Bestemmelsen fastslår, hvilke bestemmelser i lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007, som senest ændret ved lov nr. 90 af 31. januar 2007, der skal ophæves som en konsekvens af lovforslagets vedtagelse.

Til § 110

Bestemmelsen ophæver lov om børnemiljø i dagtilbud, jf. lov nr. 485 af 7. juni 2006 som en konsekvens af, at loven er indarbejdet i lovforslaget.

Til § 111

Bestemmelsen vedrører territoriale anvendelsesområde og indebærer at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Lovforslagets konsekvensændringer i anden lovgivning sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 106

I lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, jf. lovbekendtgørelse nr. 56 af 18. januar 2007, foretages følgende ændringer:

§ 37. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der nedsættes forældrebestyrelser i forbindelse med dagtilbud for børn, jf. kapitel 4 i lov om social service.

1. § 37 ophæves.

§ 43. Når en kommune eller en region betaler for at få udført opgaver efter den sociale lovgivning, skal myndigheden tage stilling til, hvorledes der skal forholdes med formue, som kan opstå i den forbindelse. Dette gælder dog ikke formue, som opstår i forbindelse med drift af privatinstitutioner efter § 11 a i lov om social service.

2. I § 43, stk. 1 og 2, ændres »§ 11 a i lov om social service« til: »§ 19, stk. 4, og § 51, stk. 4, i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge«.

Stk. 2. Når en myndighed overlader opgaver efter lov om aktiv socialpolitik, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om social service til andre end offentlige myndigheder, er disse omfattet af reglerne i forvaltningsloven og offentlighedsloven i forhold til den opgave, der udføres. Dette gælder også for privatinstitutioner, jf. § 11 a i lov om social service.

3. I § 43, stk. 2, indsættes efter »lov om en aktiv beskæftigelsesindsats,«: »lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge,«

§ 82. Kommunerne, regionerne, beskæftigelsesankenævnene og de sociale nævn har pligt til at tilvejebringe og indsende statistiske oplysninger m.v., som socialministeren anmoder om.

4. I § 82 indsættes efter »socialministeren«: »og ministeren for familie- og forbrugeranliggender«.

§ 83. Kommunerne giver Socialministeriet oplysninger om beslutninger og forventninger vedrørende udviklingen på det sociale område, herunder om de mål, som de har sat for udviklingen.

5. I § 83 indsættes efter »Socialministeriet«: »og Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender«.

§ 84. Socialministeren kan fastsætte regler om omfanget af oplysninger, jf. §§ 82 og 83, og om, hvordan de skal ajourføres og indsendes.

6. I § 84 indsættes efter »Socialministeren«: »og ministeren for familie- og forbrugeranliggender«.

Gældende formulering

Stk. 4. Hvis kun en af ægtefællerne er berettiget til hjælp efter § 11 og den anden ægtefælle modtager en offentlig forsørgelsesydelse eller tilskud til pasning af egne børn efter § 38 i lov om social service, beregnes der ikke hjælp til den ægtefælle, der modtager en offentlig forsørgelsesydelse eller det nævnte tilskud.

Stk. 8. Der kan ikke ydes tilskud til pasning af egne børn efter § 38 i lov om social service til en ægtefælle, der ikke udnytter sine arbejdsmuligheder, jf. § 13, stk. 7 og 8.

§ 24 a. Efter indstilling fra skolebestyrelsen og forældrebestyrelsen i et kommunalt dagtilbud oprettet i henhold til lov om social service kan kommunalbestyrelsen godkende, at en folkeskole med eventuel skolefritidsordning og et dagtilbud har fælles leder og fælles bestyrelse. Det er en betingelse, at der er tale om små skoler. Ved små skoler forstås små skoler, jf. § 55, stk. 1, i landdistrikter eller skoler med normalt ikke over 150 elever og med beliggenhed i et byområde med ikke over 900 indbyggere. Undervisningsministeren fastsætter efter aftale med socialministeren nærmere regler herom og kan i den forbindelse fravige bestemmelserne i kapitel 6 om styrelsen af kommunens skolevæsen.

[Udeladt]

*Lovforslaget***§ 107**

I lov om aktiv socialpolitik, jf. lovbekendtgørelse nr. 1009 af 24. oktober 2005, som ændret bl.a. ved lov nr. 523 af 24. juni 2005, lov nr. 239 af 27. marts 2006 og senest ved lov nr. 88 af 30. januar 2007, foretages følgende ændring:

1. I § 26, stk. 4 og 8, ændres »§ 38 i lov om social service« til: »§ 86 i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge«.

§ 108

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1195 af 30. november 2006, foretages følgende ændring:

1. I § 24 a ændres »lov om social service« til: »lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge«, og »socialministeren« ændres til: »ministeren for familie- og forbrugeranliggender«.

§ 109

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 58 af 18. januar 2007, som senest ændret ved lov nr. 90 af 31. januar 2007, foretages følgende ændringer:

1. §§ 20-31, 33-35, 37, 38, 77, 147, 185 og 193 ophæves.

Gældende formulering

§ 32. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af de almindelige dagtilbud, jf. § 20 og 21.

§ 36. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige klubtilbud til større børn og unge, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i § 33.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud:

- 1) Konsulentbistand med hensyn til barnets eller den unges forhold. Kommunalbestyrelsen kan herunder bestemme, at barnet eller den unge skal søge dagtilbud, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende.

[Udeladt]

Lovforslaget

2. I § 32, *stk. 1*, ændres »dagtilbud, jf. §§ 20 og 21« til: »dagtilbud eller fritidshjem efter lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge.«.

3. I § 36, *stk. 1*, ændres »§ 33« til: »§ 65 og 66 i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge«.

4. I § 52, *stk. 3, nr. 1*, indsættes efter »dagtilbud,«: »fritidshjem,«.

§ 110

Lov nr. 485 af 7. juni 2006 om børnemiljø i dagtilbud ophæves.

F. t. l. vedr. dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge

Til lovforslag nr. L 170. Skriftlig fremsættelse (28. februar 2007)

Minister for familie- og forbrugeranliggender (Carina Christensen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven)

(Lovforslag nr. L 170).

Lovforslagets formål er at skabe tilbud til børn og unge, der fremmer deres trivsel, udvikling og læring, forebygge negativ social arv, fremme fleksibiliteten i tilbuddene og skabe sammenhæng mellem tilbuddene. Det er således hensigten, at tilbuddene skal være understøttende for, at alle børn får et godt børne- og ungdomsliv, men også at de sikres en god basis for det videre liv.

Det er første gang, at bestemmelserne om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge samles i en selvstændig lov. Ved at fremsætte en lov med særskilt fokus på området er det hensigten at styrke indholdet og kvaliteten i tilbuddene. Dette understøttes yderligere ved, at lovforslaget er bygget op i en lettilgængelig struktur med både en samlet formålsbestemmelse og formålsbestemmelser, der er rettet specifikt mod hver tilbudstype.

Lovforslaget indeholder flere nye bestemmelser og viderefører samtidig en række af bestemmelserne i lov om social service og lov om børnemiljø. Lovforslaget bygger herudover bl.a. på regeringens globaliseringsstrategi ”Fremgang, fornyelse og tryghed” og Skolestartudvalgets anbefalinger. Lovforslaget skal desuden ses i ly-

set af kvalitetsreformen af den offentlige sektor, som regeringen har igangsat i efteråret 2006.

Med lovforslaget sættes fokus på barnets sproglige udvikling gennem tilbud om sprogvurdering til alle 3-årige børn og opfølgende sprogstimulering, hvis der er et behov herfor. Vurderingen skal bruges som et redskab til at understøtte personalets pædagogiske arbejde med børns sproglige udvikling.

Med lovforslaget foreslås det endvidere, at forældres adgang til information om tilbuddene forbedres via krav om øget offentliggørelse af relevante informationer om tilbuddene.

Med loven bliver det også muligt for kommunalbestyrelsen at give tilskud til forældrebetalte madordninger under hensyn til forældrenes økonomiske situation.

Endeligt er det lovens formål at skabe fleksibilitet i tilbuddene. Der gives mulighed for, at kommunalbestyrelsen kan beslutte at give tilskud til privat pasning til forældre med børn under 24 uger, samt at kommunalbestyrelsen kan give forældre tilskud til privat pasning i kombination med en plads i et dagtilbud.

Det skønnes, at lovforslaget samlet set vil medføre kommunale merudgifter på 58 mio. kr. i 2007 og på knap 125 mio. kr. fra 2008 og årene frem, som kommunerne kompenseres for. De økonomiske konsekvenser forhandles med de kommunale parter.

Jeg henviser i øvrigt til lovforslaget og de bemærkninger, der ledsager det, og anbefaler forslaget til Folketingets velvillige behandling.